

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته
رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب نود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

رای صادره در بود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۰۳/۱۲/۱۳ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی با اکثریت آراء به تصویب رسید

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تایید است

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تایید است

دکتر طوبی غضنفری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تایید است

دکتر سیدجلیل حسینی

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رای صادره در بود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۰۳/۱۲/۱۳ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمدرضا ظفرقندی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

رشته: فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در نوبه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۰۳/۱۲/۱۲ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) شرح پیوسته تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیلی می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ مشوع می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزشی عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی

رشته فوریت های پزشکی بین بیمارستانی در مقطع کارشناسی پیوسته

نام و نام خانوادگی	دانشگاه
آقای دکتر حسن نوری سناری	بورد تخصصی طب اورژانس و معاون آموزش همگانی، مهارتی و اعتبار بخشی سازمان اورژانس کشور
خانم عنایه جعفری علی آبادی	کارشناس ارشد بهداشت غیر عامل در نظام سلامت و رئیس اداره تحقیقات کاربردی سازمان اورژانس کشور
آقای دکتر فرزاد رحمانی	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز
آقای دکتر اصغر جعفری روحی	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تبریز
آقای دکتر غلامرضا حمید خلق	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اربیل
آقای دکتر سید نادر نقیبی	بورد تخصصی طب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی آبادان
آقای دکتر علی وفاق نعمت الهی	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اهواز
آقای دکتر کمال بصیری	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران
آقای دکتر نادر توکلی	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران
آقای دکتر محمد پروهان	متخصص طب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی البرز
آقای دکتر فرهاد خیدری	متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اصفهان

آقای دکتر امین صابری نیا

متخصص طب اورژانس و عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان

آقای دکتر یوسف اکبری شهرستانکی

دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها و
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی قزوین

آقای دکتر سید محمد رضا حسینی

دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها
و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بیرجند

آقای دکتر سعید مهری

دکتری تخصصی پرستاری و
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اردبیل

آقای دکتر محمد جواد مرادیان

دکتری تخصصی سلامت در بلایا و فوریتها
و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شیراز

سرکار خانم دکتر غزاله دوست خواه
احمدی

بورده تخصصی طب اورژانس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مشهد

آقای دکتر محمد صبغی

بورده تخصصی طب اورژانس
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی لارستان

آقای دکتر عمر سعید رمضان

متخصص طب اورژانس
و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی بابل

آقای سعید مهر ... روش

کارشناس ارشد پرستاری
معاون آموزش و پژوهش مرکز اورژانس استان تهران

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم راحله دانش نیا

کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم زهره قربانیان

لیست اعضا و مدعوین حاضر در سید و چهارمین
جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸

حاضرین:

- آقای دکتر غلامرضا حسن زاده
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر علامرضا اصغری
- آقای دکتر بهروز عطاریاشی مقدم
- آقای دکتر رضا یزدانی
- آقای دکتر شهریار نقیسی
- آقای دکتر حسن بختیاری
- آقای دکتر سیدمهدی رضایت
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر بهرام ناراشی
- آقای دکتر هاشمی نگلری
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر علی قراست کیش
- آقای دکتر حسین وحیدی
- آقای دکتر سیدعلیرضا مرتضوی
- آقای دکتر محمدرضا عزیزی (نماینده سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر پوریا ترکمن (نماینده سازمان غذا و دارو)
- خانم دکتر مرصیه نجومی
- خانم دکتر طویب غضنفری
- خانم دکتر حوریه محمدی
- خانم دکتر الهه ملکان راد
- خانم دکتر سید سارا میرفضلی
- خانم دکتر سیده رباب الهامی (نماینده معاونت تحقیقات)

مدعوین:

- آقای دکتر حسن توری ساری
- آقای دکتر نادر توکی
- آقای دکتر علی ارحمی دولت آبادی
- آقای دکتر مسعود فلاحی
- آقای دکتر شهنام صدیقی معروفی
- خانم نظیمه جعفری

فصل اول

برنامه آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

مقدمه:

مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی به عنوان یکی از برنامه‌های آموزشی علوم پزشکی می‌باشد. دانش‌آموختگان این مقطع به عنوان عضوی از تیم سلامت انجام وظیفه می‌نمایند. این افراد با تعهد و دلسوزی و مسئولیت‌پذیری برای تشخیص و مداخله سریع مشکلات پزشکی تهدیدکننده زندگی بیمار آموزش دیده‌اند تا با استفاده از مهارت‌های بالینی و درمانی مراقبتی در کمترین زمان ممکن و با بیشترین بازده مداخلات حیات بخش را ارائه نمایند توانایی ویژه در مهارت‌های دهگانه به ویژه مهارت‌های ارتباطی، حل مسئله و مدیریت هیجانات در صحنه‌های غیرعادی و بیماران نابهنجار در فرایند ارائه خدمات اورژانسی پیش‌بیمارستانی برای ایشان بسیار حائز اهمیت است. داشتن روحیه بالای انسانی در خدمت به بیماران و حادثه‌دیدگان و خلاقیت و دانش و مهارت در این عرصه ۴ گام کلیدی در تداوم خدمت و تحصيل سختی‌های کار این رشته می‌باشد.

دلایل بازنگری: جوانی رشته فوریت‌های پزشکی منجر به تغییرات عمده و مهم در نحوه ارائه خدمات دانش‌آموختگان این رشته در سالهای اخیر گردیده است. در نتیجه با توجه به تغییرات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، زیرساخت‌ها و لجستیک اورژانس پیش‌بیمارستانی و همچنین نیازهای علمی و آموزشی دانشجویان این رشته به واسطه توسعه در حوزه سامانه‌ها و نرم‌افزارهای موجود در EMS از یک سو و تغییرات گسترده در منابع علمی آموزشی و تغییرات کلی در پروتکل‌ها و گایدلاین‌های درمانی حیاتی رشته از سوی دیگر، نیاز به بازنگری و به‌روز رسانی برنامه آموزشی مقطع کارشناسی پیوسته با رویکرد مهارت‌محور در حوزه ارائه خدمات درمانی مراقبتی در دستور کار کمیته برنامه‌ریزی و ارزشیابی رشته قرار گرفت.

شایان ذکر است که بازنگری این رشته، از سال ۱۴۰۱ آغاز گردید و طی جلسات مستمر اعضای کمیته ارزشیابی و برنامه‌ریزی رشته در طی ۴ مرحله ارزیابی نیازهای موجود، ارزیابی و پیش‌بینی تغییرات، تدوین محتوا (چیدمان واحدها و سرفصل‌های جدید) و ویرایش و جمع‌بندی، در خرداد ماه ۱۴۰۲ به پایان رسید.

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی Prehospital Emergency Care

مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته (B.Sc)

تعریف رشته:

رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی یکی از رشته‌های علوم پزشکی می‌باشد و محوریت مباحث آموزشی آن شناخت شرایط بالینی اورژانسی و حوادث و فوریت‌های پزشکی حاد، غیر حاد و شرایط تهدیدکننده حیات و انجام اقدامات حیات بخش طبق پروتکل‌های درمانی استاندارد است.

محدوده وظایف این فارغ‌التحصیلان ارائه خدمات درمانی مراقبتی در مواجهه با بیماران اورژانسی و مصدومین ناشی از تصادفات، حوادث و بلایا از لحظه رسیدن بر بالین بیمار، حین انتقال در زمین، هوا و دریا، تا پیش از تحویل بیمار یا مصدوم به مراکز درمانی مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه می‌باشد. همچنین این افراد به عنوان بازوی فعال عملیاتی در تمامی بحران‌ها و حوادث غیرمترقبه (طبیعی، انسان‌ساخت و CBRNE) آمادگی و توانایی امداد و کمک‌رسانی به مصدومین را دارند.

¹: emergency medical service

²: chemical, biological, radiological, nuclear explosive

شرایط و نحوه پذیرش:

آزمون ورودی مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی، صرفاً از طریق کنکور سراسری به صورت تیمه متمرکز با شرایط خاص می باشد.

با عنایت به پذیرش تیمه متمرکز (شرایط خاص) مبتنی بر مصاحبه دانشجویان آئین نامه شرایط و ضوابط پذیرش دانشجوی (زن/مرد) در رشته فوریت‌های پزشکی، با توجه به سیاست های وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی سالانه بازنگری و ابلاغ شده و در دفترچه کنکور سراسری رشته های علوم پزشکی به آگاهی متقاضیان می رسد.

تاریخچه و سیر تکاملی در جهان و ایران:

تولد EMS در سال ۱۹۶۶ در آمریکا گزارشی منتشر گردید؛ معنی بر این که صدمات ناشی از تصادفات علت اصلی مرگ در نیمه اول زندگی افراد جامعه است. این گزارش نشان داد که در سال ۱۹۶۵ تصادفات وسایل نقلیه بیشتر از کشته شدگان آمریکایی در جنگ کره موجب مرگ و میر شده است. در همین حال در ارزیابی مراقبتهای اورژانس پیش بیمارستانی مشخص شد که شانس زنده ماندن مجروحین در منطقه جنگی، بیشتر از مصدومین ترافیکی در خیابان های شهرها بوده و همچنین فقدان مقررات یا استانداردهای برای کاربران آمبولانس و ارائه دهندگان آموزش ها یکی دیگر از موارد گزارش شده بود.

این گزارش که بعنوان کاغذ سفید (white paper) شناخته می‌شود، چندین توصیه برای پیشگیری و مدیریت صدمات تصادفی، از جمله استاندارد سازی آموزش های مهارتی اورژانس برای پرسنل بخش نجات، پلیس، آتش نشان و کارکنان آمبولانس به همراه داشت.

این استاندارد سازی منجر به ایجاد اولین برنامه درسی شناخته شده ملی برای کارشناس های فوریت های پزشکی آمبولانس (EMT-A) شد که در سال ۱۹۶۹ منتشر گردید. بسیاری این سند را، سند تولد EMS مدرن می دانند.

علی رغم قوانین مستند، برخی مکاتب علمی معتقد بودند که کارهای بیشتری در محیط خارج از بیمارستان می توان انجام داد، از جمله مدیریت پیشرفته راه هوایی، دسترسی عروقی و تجویز دارو که این منجر به ایجاد برنامه درسی کارشناس فوریت های پزشکی پارامدیک (EMT - P) در اوئل دهه ۱۹۷۰ شد؛ اما قبل از اعلام رسمی این عنوان جدید، چندین سازمان آموزش پرسنل در انجام روش های پیشرفته و تجویز دارو را آغاز و اولین پارامدیک ها را تربیت کرده بودند. اولین برنامه درسی پارامدیک ها شامل ۴۰۰ ساعت کلاس دوره های آزمایشگاهی و بالینی در محیط های مختلف بیمارستانی و بدنبال آن یک کارآموزی میدانی ۱۰۰ ساعته بود. به مرور برنامه های حمایت های حیاتی پیشرفته (ALS) توسعه یافت و با افزایش علاقه به EMS افراد بیشتری در کلاس های EMT شرکت می کردند اما هنوز اطلاعات زیادی در مورد این که چه درمانی و در چه شرایطی برای بیماران ارائه گردد، وجود نداشت. تا اواسط دهه ۱۹۸۰ برای آموزش های EMT گواهینامه خاصی وجود نداشت و در بسیاری از موارد برای مثال ACLS افراد سلیقه ای عمل می کردند. پارامدیک ها توسط پرستاران و پزشکانی که به طب اورژانس علاقمند بودند آموزش می دیدند در حالی که هیچ کدام از آنها در محیط های پیش بیمارستانی و یا پشت آمبولانس در حال حرکت کار نکرده بودند.

در سال ۱۹۷۰، لزوم آزمون جهت صدور گواهینامه ملی پارامدیک تشخیص داده شد. ۷ سال بعد اولین آزمون NREMT پارامدیک در عینیاپولیس برگزار گردید و سپس در سال ۱۹۸۰ دانشگاه کالیفرنیا، لس آنجلس و دانشگاه کنتاکی اولین موسساتی بودند که برنامه های آموزشی بدون EMT را به اجرا در آورند. برنامه درسی EMT-P در سالهای ۱۹۸۵، ۱۹۹۸، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۹ بازنگری شده است. اهم تغییرات انجام شده عبارتند از تعیین شرایط مدرسین دوره (فردی باشند که نسبت به دانش فوریت های پزشکی آگاهی کامل داشته و به روز باشند)، افزایش واحد کارآموزی دانشجویان، اعطای

مربوط به اعتبار بخشی آموزش‌ها تحول دیگریست که در این مسیر رخ داده است. همچنین تدوین استانداردهای ارزیابی دانشجویان در زمینه مهارت‌های سایکوموتور، پاسخ به سوالات تستی و آزمون‌های مبتنی بر سناریوهای شبیه‌سازی شده از دیگر تغییرات انجام شده می‌باشد.

رشته فوریتهای پزشکی به عنوان یک تخصص حرقه‌ای از دهه ۱۹۶۰ میلادی در آمریکا پایه‌گذاری شده و طی قریب به نیم قرن اصلاحات و در نتیجه پیشرفت‌های بسیار مطلوبی در زمینه‌های مختلف در این رشته صورت گرفته است. در ایران نیز در سال ۱۳۵۳ بدنبال فروریختن سقف فرودگاه مهرآباد و برج‌های گذاشتن خسارات جانی و مالی دولت وقت تصمیم به تأسیس "اورژانس پیش بیمارستانی" گرفت و در همان سال تربیت نیروهای مورد نیاز تحت نظر کارشناسان خارجی طی دوره ۶ ماهه صورت گرفت. در آن زمان دو روش اصلی در ارائه خدمات فوریتهای پیش بیمارستانی (سیستم Anglo American با تأکید بر پایتاز سازی اولیه و انتقال سریع) در مقابل (سیستم Franco German یا تأکید بر اقدامات نجات بخش پیشرفته در صحنه) وجود داشت و اورژانس ایران در سال ۱۳۵۴ با سیستم Anglo American طراحی گردید. پس از جذب نیروهای دیپلمه و آموزش توسط متخصصین EMS ایالات متحده و با نظارت جیم پاترسون شامل آموزش‌های تئوری، دوره عملی در آمبولانس و دوره شش ماهه کارآموزی در بیمارستان، اولین سیستم اورژانس پیش بیمارستانی با عنوان "مرکز اطلاعات اورژانس تهران" با ۷ پایگاه راه اندازی گردید و متعاقب آن مرکز اطلاعات اورژانس ۱۱۵ شهرستان‌ها نیز تشکیل شد. تا اوایل دهه ۸۰ غالب نیروهای عملیاتی اورژانس با مدرک تحصیلی دیپلم و فنی در دوره مهارتی به ارائه خدمات پیش بیمارستانی می‌پرداختند.

اورژانس پیش بیمارستانی پس از انقلاب

پس از پیروزی انقلاب تا اواسط دهه ۱۳۷۰ سیستم اورژانس پیش بیمارستانی متأسفانه هیچ روند تکاملی نداشته است. در همین راستا با همکاری متخصصین مختلف مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس رشته فوریتهای پزشکی تدوین و در هشتمین جلسه "شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی" مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۱ به تصویب رسید. و پس از سال ۱۳۸۰ اولین گروه‌های پرستاری، موشبیری و پزشک وارد عملیات در آمبولانس گردیدند و از سال ۱۳۸۱ با جذب دانشجویان به صورت نیمه متمرکز در مقطع کاردانی در تعداد محدودی از دانشگاه‌ها، تربیت نیروی متخصص در این رشته وارد مرحله جدیدی گردید. با توجه به نیاز مبرم به خدمات دانش‌آموختگان این رشته، از سال ۱۳۸۵ برنامه آموزش رشته فوریتهای پزشکی در ۳۰ دانشگاه علوم پزشکی کشور راه اندازی و تربیت دانشجویان در آن به اجرا درآمد. هم‌اکنون رشته فوریتهای پزشکی در ۱۰۷ رشته محل در حال جذب و تربیت دانشجویان می‌باشد که ۵۸ رشته محل آن در مقطع کارشناسی پیوسته و ۴۹ رشته محل آن در مقطع کاردانی می‌باشند.

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

- مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه‌های علوم پزشکی
- مراکز آمبولانس خصوصی
- بیمارستانهای دولتی و خصوصی
- سازمان‌ها و صنایع دولتی و خصوصی

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

به مصداق آیه ۲۲ سوره مبارکه مائده "ومن احباها فکانما احبا للناس جميعا" نجات جان یک انسان همانند نجات بشریت است به همین دلیل تلاش در جهت حفظ حیات و نجات جان انسانها یک وظیفه شرعی، اخلاقی و اجتماعی محسوب می‌گردد. تاکید بر ارزشهای اخلاقی، معنوی، حرفه‌ای و قانونی یکی از اجزای ضروری آموزش رشته کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی به شمار می‌رود.

با توجه به اینکه کشور ما یکی از کم‌سور، بلخیز دنیا است در آموزش دانشجویان ایجاد توانمندی درمقابل با بلایای طبیعی مورد تاکید قرار گرفته است.

کارشناسان فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی وظیفه تامین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد جامعه را برعهده دارند و این مهم با تکیه بر دانش روز مسئولیت‌پذیری و توجه به نیازهای جامعه و شرایط جغرافیایی و اقلیمی قابل دستیابی است. بدین منظور تلاش در جهت روز آمد کردن اطلاعات علمی و مهارت‌های عملی و ارتقاء مستمر کیفیت آنها سرلوحه کار قرار می‌گیرد. فرهنگ و نژاد بیماران در ارائه خدمات بهداشتی درمانی مدنظر قرار نمی‌گیرد؛ در این راستا ارتباط انسانی مناسب با تمامی گیرندگان خدمت برقرار می‌گردد.

مسئولیت‌پذیری و حفظ اصل راز داری یکی از باورهای اصلی حرفه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی بوده و در مفاهیم آموزشی این رشته تحصیلی مورد تاکید و تمرین می‌باشد.

در آموزش دانشجویان استفاده از استانداردهای روز و منطبق بر نیاز جامعه سر لوحه برنامه آموزشی قرار می‌گیرد. روش آموزش باید متنوع و بر اساس نیازها، توانایی‌ها و در نظر گرفتن تجربیات قبلی فراگیران باشد و با مدنظر قرار دادن استانداردهای ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی براساس نیازهای حال و آینده ارائه گردد.

دانش آموختگان این رشته وظیفه حفظ سلامت و ارائه خدمات درمانی مراقبتی در صحنه حادثه و زمان انتقال بیمار یا مصدوم به مراکز درمانی را عهده دار هستند به منظور تحقق این هدف آنها همواره سعی خواهند نمود توانمندیهای خود را در سطح مطلوب حفظ نمایند.

حفظ کرامت انسانی در ارائه خدمت یکی از ارکان ارزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی خواهد بود. حفظ ارزشهای اسلامی و احترام به شخصیت انسان‌ها به عنوان یک ارزش مهم همواره مدنظر ارائه‌کنندگان خدمت قرار خواهد گرفت.

تکیه بر دانش روز دنیا در حوزه‌های آموزشی الکترونیک و آموزش بر بسترهای مناسب حوزه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی در این رشته مدنظر قرار گرفته است.

پژوهش یکی از ابزارهای ارتقای علمی این رشته بوده و مبنای تصمیم‌گیری در تدوین برنامه و ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

دورنما (چشم‌انداز):

در طی ۶ سال آینده، دانش آموختگان برنامه آموزشی مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی همگام با نیازهای روز جامعه، خواهند توانست استانداردهای منطقه‌ای و جهانی آموزش فوریت‌های پزشکی را کسب نمایند. این دانش آموختگان با دستیابی به دانش و مهارت مناسب و کسب تجربه کافی در پایگاههای آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی و آموزش در حوزه بیمارستانی و عملیات، نقش بسزایی در ارائه خدمات مراقبتی فوریت‌های پزشکی خواهند داشت.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروهای آگاه به مسائل علمی روز حوزه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی، تخصصی، منعقد و نامنوب، توانمند در ارائه خدمات درمانی مراقبتی و خبره در مدیریت بحران در حوادث و بلایا، توانمند در حوزه مهارت‌های ارتباطی و حل مسئله، مسئولیت‌پذیر و حساس به سلامت افراد جامعه است که تخصص خود را در زمینه‌های مراقبتی و اقدامات اورژانسی در اختیار جامعه قرار دهند. خدمات ارائه شده توسط این دانش‌آموختگان از لحاظ کیفیت در رتبه نخست منطقه و قابل ارائه در سطوح بین‌المللی خواهد بود.

هدف کلی:

هدف کلی آموزش مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی، تربیت نیروی مجرب، کارآمد و منعقد است که قادر باشند به عنوان عضوی از تیم سلامت و طیفه خطیر امداد رسانی به آحاد جامعه را در زمان نیاز (از بدو درخواست تا انتقال به مراکز درمانی) به نحو احسن به انجام رسانند و با توجه به تغییرات اساسی در منابع علمی رشته و توسعه نرم افزارهای کاربردی حوزه فوریت‌های پزشکی و توسعه سخت‌افزاری در ناوگان و زیرساخت‌های عملیاتی (دیسچ، اداره ارتباطات و لجستیک زمینی، دریایی و هوایی)، اولین بازنگری کوریکولوم رشته طی سالهای ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ به انجام رسیده است و در این بازنگری تبیین اهداف کلی و تمرکز بر تدوین کوریکولوم روز آمد که تربیت نیروی مجرب، کارآمد و منعقد که به عنوان عضوی از تیم سلامت و طیفه مهم امداد رسانی به مددجویان را از بدو درخواست کمک از ۱۱۵ تا زمان انتقال و تحویل به مراکز درمانی به انجام برساند، مدنظر قرار داشته است.

پیامدهای مورد انتظار از دانش‌آموختگان:

پیامدهای مورد انتظار از دانش‌آموختگان بر اساس مدل سه حلقه‌ای هاردن‌عی باشد.

پیامد یک حلقه داخلی (Tasks) وظایفی هستند که دانش‌آموخته باید آنها را بر عهده بگیرد و این وظایف مرتبط با سلامت و هم‌بیماری بوده و یا فرد و جامعه مرتبط است.

- گرفتن شرح حال جامع و ثبت آن
- تفسیر یافته‌های بالینی و ارزیابی سطح هوشیاری
- معاینه فیزیکی
- رسیدن به ارزیابی اولیه بر اساس مشکلات بزرگ

پیامد دو حلقه میانی (Approach to Tasks): اهداف مرتبط با چگونگی انجام وظیفه را بر عهده گرفته است.

مرتبط با رفتار اخلاقی، تشخیص مسئولیت قانونی، نشان دادن نگرش مناسب و برای مثال برای چگونگی انجام دادن وظایف شغلی

- استقلال اخلاقی
- قضاوت اخلاقی
- احترام به شأن و حریم خصوصی بیمار
- رازداری، رضایت آگاهانه
- مسئولیت‌پذیری

پیامد ۳ حلقه خارجی (Professionalis): مرتبط با اهداف حرفه‌ای و توسعه فردی است.

- بشردوستی، همدلی، راستی
- وقت شناسی
- تقدم نیاز بیمار به نیاز شخصی
- نقش و مسئولیت‌های کارشناس فوریتهای پزشکی
- تعامل با دیگر افراد تیم به ویژه در بحران‌ها و بلایا که سایر تیم‌های اندامی نیز حضور دارند.
- با بیماران، همراهان بیماران، خانواده، پزشک، مشاور و اعضای دیگر تیم سلامت ارتباط مناسب و موثر حرفه‌ای برقرار نماید.
- برای برطرف مشکلات و ارتقای سلامت بیماران و مصدومین، فرایند عملیات را موثکافانه بررسی نموده و الگوی اصلاحی برای کاهش زمان و افزایش کیفیت خدمات در اورژانس پیش بیمارستانی ارائه نماید.
- مراقبت و درمان پیش بیمارستانی را برای بیماران در تماسی رده‌های سنی به کار بندد.
- نسبت به ارتقای سطح علمی و به روز رسانی اطلاعات، آگاهی‌ها و مهارتهای بالینی خود در طول سنوات خدمت کوشا باشد.
- حل مسائل و چالش‌ها با دیدگاه پژوهش محور

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

دانش‌آموختگان این رشته در نقش‌های زیر در جامعه انجام وظیفه خواهند کرد:
پیشگیری - درمانی - مراقبتی - حمایتی - آموزشی - مشاوره‌ای - مدیریتی و پژوهشی

توانمندیها و مهارتهای مورد انتظار برای دانش‌آموختگان (Expected Competencies)

الف- توانمندی‌های پایه مورد انتظار: (General Competencies)

- توانمندی‌های عمومی مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارتند از:
- مهارتهای ارتباطی - تعاملی در حیطه مهارتی
- آشنایی با تجهیزات مراقبتی مبتنی بر فناوریهای روز و تله‌مدیسی (مراقبت پزشکی از راه دور) در حیطه دانشی و مهارتی
- آموزش
- قادر به شناسایی و رفع نیازهای بیماران در حوزه فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی
- مسئولیت پذیری اجتماعی
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله در حیطه مهارتی
- مهارت‌های مدیریت (سیاست گذاری - برنامه‌ریزی - سازماندهی - پایش، نظارت و کنترل - ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
- حرفه‌ای‌گرایی (Professionalism) در حیطه مهارتی
- مهارت تصمیم‌گیری در حیطه مهارتی
- مهارت مدیریت خشم و استرس در حیطه مهارتی
- هوش هیجانی در حیطه مهارتی
- هوش عاطفی در حیطه مهارتی

ب: جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار دانش آموختگان و کدهای درسی مرتبط

کدهای درسی مرتبط	شرح وظایف حوزه ای	توانمندی اختصاصی
<p>۲۵ و ۲۳ و ۲۲ و ۱۸ ۱۷ و ۱۶ و ۱۵ و ۱۴ و ۱۳ و ۱۲ و ۱۱ و ۸ و ۷ و ۶ و ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱</p>	<p>پیشگیری از آسیب‌های ثانویه در حوادث و بیماریها مدیریت صحیح حادثه به منظور پیشگیری از آسیب‌های ثانویه ارزیابی مخاطرات احتمالی موجود و برنامه ریزی برای کاهش یا حذف خطر شناخت افراد آسیب پذیر در مقابل خطرات و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه ارائه آموزش‌هایی لازم به بیماران جهت پیشگیری از حوادث پر تکرار و با شناخت علائم خطر و ریسک فاکتورها</p>	<p>پیشگیری</p>
<p>۲۸ و ۲۷ و ۲۶ و ۲۵ و ۲۴ و ۲۳ و ۲۲ و ۲۱ و ۲۰ و ۱۹ و ۱۸ و ۱۷ و ۱۶ و ۱۵ و ۱۴ و ۱۳ و ۱۲ و ۱۱ و ۱۰ و ۹ و ۸ و ۷ و ۶ و ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱ و ۰</p>	<p>برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به وسیله هستگاههای ارتباطی (بر مبنای تلفن ثابت و همراه، PDA و رادیو) و بهره‌برداری از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز یا به صورت آنلاین با افلاهن آشنایی با رعایت اصول محافظت فردی و PPE اجرای کامل دستورات دارویی و غیردارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهایی فاقد پزشک) حضور مداوم و موثر برپایین بیماران در کابین عقب آمبولانس (در زمان انتقال بیمار) تکمیل فرم مسوریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات مورد نیاز (سابقه اسباب - دستی) تحويل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امداد و مهر تحويل به بیمارستان به صورت الکترونیکی یا فیزیکی تسلط به اصول کاربرد عملیاتی در محوره پشت بی سیم و رعایت آن آشنایی با سامانه فرمانده حادثه و تبعیت از دستورات فرمانده ترشد در صحنه حادثه (در شرایط عادی و بحرانی) اخذ بهترین تصمیم برای خدمات درمانی مراقبتی و روشن انتقال بر اساس آموزه‌های بالینی ارائه صحیح خدمات درمانی مراقبتی پیش بیمارستانی در حداقل زمان ممکنه رعایت اصول تریاژ در صحنه در حوادث و بلايا برقراری ارتباط بین فردی مناسب در زوایای بیمار و مصوم رعایت مفاد مشور حقوق بیمار و کارشناس در خصوص اقتضات درمانی و رضایت شخصی بیمار مدیریت پیش بیمارستانی آسیب‌های بافت نرم گرفتن IVline (رگ باز) و تزریق عضلانی زیر پوستی داخل وریدی داخل استخوانی داخل تراشه گرفتن ECG (نوار قلب او مخااره آن از طریق امکانات محلی (طرح ۳۴۷) آشنایی با تجهیزات ثابت و پرتابل پیش بیمارستانی آشنایی با داروهای پیش بیمارستانی آشنایی با تعمیر و نگه‌داری تجهیزات و آمبولانس</p>	<p>درمانی مراقبتی</p>

درمانی مراقبی

مستند سازی، اتمام خدمات درمانی مراقبتی
 نشانایی یا راندگی ایمن با آمبولانس - پارک عملیاتی در صحنه با یک مصدوم
 و صحنه حوادث پر تلفات - حوادث ویژه و ...
 نیازمندی‌های حوادث پر تلفات
 حضور در صحنه حادثه و ارزیابی صحنه و بیمار
 مدیریت و درمان های پیش بیمارستانی بیماران و مصدومان در صحنه بر
 اساس مشاوره با پزشک و یا اجرای پروتکل های درمانی ابلاغی
 پایدار سازی و انتقال صحیح بیماران به مراکز درمانی
 ارتباط مستمر با دیسپچ اورژانس ۱۱۵
 استفاده از فناوریهای روز سازمان اورژانس کشور در مدیریت و درمان پیش
 بیمارستانی بیماران و مصدومان
 ارائه خدمات صحیح پیش بیمارستانی در کمترین زمان ممکنه
 رعایت استانداردهای حرفه ای در ارائه هر مراقبت
 برقراری ارتباط بین فردی مناسب در ارزیابی بیمار و مصدوم
 توجه به حریم خصوصی بیمار در مأموریت ها
 انجام روند صحیح معاینه و شرح حال گیری از بیمار مبتلا به فوریت پزشکی
 انجام اقدامات درمانی و دارویی بر اساس نشورت پزشک اورژانس ۱۱۵ و یا
 پروتکل های افلاین برای فوریت های پزشکی
 مدیریت درد در بیماران و مصدومان طبق مشاوره پزشک، و یا پروتکل های
 افلاین ابلاغی
 مدیریت بیمار آریته و مهار فیزیکی و دارویی بیمار بر اساس نشورت پزشک
 اورژانس ۱۱۵ و یا پروتکل های افلاین ابلاغی برای مصدومین و بیماران
 انجام ارزیابی و ایمنی صحنه وقوع تروما و بررسی مکانیسم آسیب
 انجام ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد مصدوم در صحنه و حین انتقال
 به مرکز درمانی
 اجرای مراحل ABCDE x در ارزیابی بیمار ترومایی
 انجام مراحل بی حرکت سازی اندام (ثابت سازی سروگردن و ستون فقرات،
 اندام ها و لگن، خارج سازی سریع از صحنه، انتخاب صحیح تجهیزات انتقال
 مصدوم (بسته به نوع آسیب و شرایط صحنه حادثه)
 انتخاب مرکز درمانی مناسب تروما بر اساس میزان آسیب وارده به مصدوم
 جهت انتقال با هماهنگی اداره ارتباطات و دیسپچ
 انجام مداخلات درمانی بیماران ترومایی و غیر ترومایی (پایدار سازی راه هوایی
 ساده و پیشرفته و مدیریت تهویه بیمار، نیدل توراکوستومی، دکانتیشن هموست
 موتور اکس، خارج دره ای و مدیریت شکم - مدیریت ICP بالا، ارزیابی مجدد
 و - بر اساس نشورت پزشک اورژانس ۱۱۵ و یا پروتکل های افلاین ابلاغی
 برای مصدومین و بیماران
 انجام روند صحیح معاینه و شرح حال گیری و درمان اورژانس های
 (کودکان، سالمندان، زنان و زاینان، بیماران کم توان ذهنی و جسمی و
 لوئیس و -) با توجه به شرایط جسمی و روحی و روانی بیمار و توجه به

درمانی مراقبتی

عظمت و بند رفتاری یا بیمار) به ویژه در کودکان و سالمندان و بیماران که توان ذهنی و جسمی)

انجام عوارضی ارتباطی موثر در دریافت اطلاعات تشخیص و درمانی از بیمار و یا همراهان وی و توجه به موارد کلیدی و مهم درمانی و مراقبتی پیش بیمارستانی در هر گروه

انجام ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد قبل و حین انتقال مربوط به فوریت‌های پزشکی غیر ترومایی

انتقال بیمار ملحق تجویز پزشک با پروتکل‌های آفلاین ابلاغی به مرکز درمانی مناسب

انجام اقدامات درمانی و تروپی بر اساس دستور پزشک اورژانس ۱۱۵ و با پروتکل‌های آفلاین ابلاغی برای مصدومین و بیماران در صحنه و حین انتقال تا تحویل به مرکز درمانی

ارزیابی تعداد بیماران و مصدومان و انجام تریاژ مصدومین در صحنه حادثه آشنایی با حوادث (LHMNE) و زون بندی حوادث آنها

انجام مانیتورینگ قلبی و تنفسی EKG و تشخیص آریتمی‌های خطرناک انجام عملیات CPR (احیاء قلبی-ریوی پایه و پیشرفته نورانان، کودکان و بالغین)

انجام طرح ۳۴۷ و ۳۴۸

تدریس راه‌های هوایی ساده و پیشرفته، آشنایی با تجهیزات و شیوه استفاده از آنها و انجام ارتوپدی (اولیه تراشه) در صورت نیاز و انجام سایر روش‌های بیمار سازی راه هوایی

تشخیص و درمان توابع آریتمی‌ها و انجام اقدامات درمانی (دارو درمانی و سایر مراقبت‌های پیش بیمارستانی)

اقدام به انجام درمان‌های پیش بیمارستانی در زمینه فوریت‌های پزشکی در لحظه رسیدن به بالین بیمار

انجام اقدامات درمانی بالینی پایه و پیشرفته در تمامی فوریت‌های پزشکی با استفاده از تجهیزات روزآمد

درو درمانی و مایع درمانی عطفی دستور پزشک و با پروتکل‌های آفلاین پیش بیمارستانی (پروتکل‌های آفلاین دستورالعمل‌های گام به گام بالینی هستند که در شرایط عدم دسترسی به پزشک، عملیات از طریق پی‌سی‌ام و یانگین، کارشناس فوریت‌های پزشکی می‌تواند رأساً نسبت به تجویز داروها و انجام مراحل درمانی اقدام نماید)

انجام پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی به صورت آفلاین برای بیماران و مصدومین در صورت عدم دسترسی به پزشک

انجام مشاوره پزشکی با پزشک مقیم اورژانس پیش بیمارستانی و تبعیت از دستورات ایشان

انجام ارزیابی اولیه سریع در صحنه‌های ترومایی مصدومین منهدم و اقدام برابر پروتکل‌های بحران

انجام برزر قوانین و مقررات حرفه‌ای در ملایا و بحران‌ها و فعال سازی Incident commander system (ICS، سامانه فرماندهی حادثه)

<p>انجام درمان صحیح (ارزیابی اولیه، انجام اقدامات لازم برای حفظ حیات، تثبیت وضعیت بیمار، ارزیابی مجدد) و انتقال در زمان درست انجام مراقبت های اولیه و پیشرفته در کلیه عقب آمبولاس حین انتقال و تا لحظه تحویل بیمار به مرکز درمانی</p>		
<p>۲۶ و ۲۸ و ۳۸ و ۴۶ و ۶۷ و ۷۲</p>	<p>کمک به کاهش نگرانی بیمار و اطرافیان و رفع عوامل مضایقه کننده روحی و روانی در درمان همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در سخته حادثه مشارکت فعال در بحران ها و تبعیت از فرماندهی حادثه مدیریت هیجانات منفی و استرس ناشی از حوادث و بحران ها و نامهربانیت های سخت طلب همکاری سایر سازمانهای امدادی بنا به ضرورت (نیروی انتظامی - پلیس اجتماعی - بهزیستی و ...) و تعامل مناسب با آنها کمک به کاهش نگرانی بیمار و اطرافیان و رفع عوامل مضایقه کننده روحی و روانی در درمان ایمن سازی و کنترل محیط به منظور حفظ جان خود، بیمار (مضموم) و افراد حاضر در صحنه همکاری با سایر اعضای تیم سلامت مشارکت فعال در بحران ها و تبعیت از فرماندهی حادثه مطابق چارتر ICS</p>	<p>حمایتی</p>
<p>۲۱ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶</p>	<p>آموزش مراقبت های دارویی و درمانی پیش بیمارستانی به بیماراران و همراهان به منظور تربیت مناسب و عدم اتلاف وقت در زمان تماس با اورژانس ۱۱۵ و شناخت علائم خطر و ریسک فاکتور ها آموزش به بیمار و اطرافیان در زمینه نحوه مواجهه با موقعیتهای قوری آموزش به بیمار و اطرافیان در زمینه رعایت موازین بهداشتی آموزش به آحاد جامعه در زمینه قورینها (از طریق شرکت در برنامه های مدارس، برنامه های رادیویی و تلویزیونی) آموزش به دانشجویان در پایگاههای آموزشی فوریت های پزشکی</p>	<p>آموزشی</p>
<p>۲۱ و ۳۱ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶</p>	<p>ارائه خدمات مشاوره ای به بیمار و همراهان ارائه خدمات مشاوره ای به بیماراران به ویژه در بیمارهای مزمن ارائه خدمات مشاوره ای به بیمارانی که تماس های متعدد منجر به اعزام یا اورژانس دارند ارائه خدمات مشاوره ای به همراهان بیمار ارائه خدمات مشاوره ای به گروههای مختلف عموم مردم در زمینه خدمات فوریت های پزشکی</p>	<p>مشاوره ای</p>
<p>۱۲ و ۱۳ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶</p>	<p>ساخت نواح حوادث و بلایا در ایران و جهان انجام ارزیابی میزان آسیب و نیاز پشتیبانی و لجستیک اورژانس در حوادث و بلایا آشنایی با استفاده ICS و فرایند درخواست منابع بیشتر آشنایی با شرح وظایف سایر دستگاههای امدادی و نحوه تعامل با آنها در صحنه حوادث طعمی و CHIRNE</p>	<p>مدیریتی</p>

	<p>شناسی با انواع آموزش نحوه خدمات رسانی و اندیکس‌ها، درخواست کد پشتیبانی در حوادث ویژه و برتلفات</p> <p>برنامه ریزی انجام امور آموزش و عملیاتی در مراکزهای آموزشی</p> <p>اجرای وظایف محوله متعلق با پست ستادی - عملیاتی مدیریتی</p> <p>برنامه ریزی جهت رشد و توسعه علمی و مهارتی همکاران</p> <p>برنامه‌ریزی آموزشی جهت دانشجویان در مراکزهای آموزشی فوریت‌های پزشکی</p>	
<p>۲۷</p>	<p>شناسایی نیازهای پژوهشی و به کارگیری نتایج پژوهش‌ها، کسب دیدگاه پژوهشی و حساسیت به عمل همکاران در مقاطع زمانی خاص و شناسایی مواردی که جایگاه پژوهشی مطلوب تری دارند.</p> <p>مشارکت یا همکاری با نظام سلامت در انجام پژوهش در زمینه‌های مرتبط با فوریت‌های پیش‌بیمارستانی</p> <p>بررسی و شناخت نیازهای مراقبتی و درمانی و مشاوره‌ای و - آموزشی پیش‌بیمارستانی از طریق انجام طرح‌های پژوهشی</p> <p>همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در جهت به کارگیری نتایج پژوهش‌ها</p>	<p>پژوهشی</p>

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills)

جدول مهارت‌ها و محل یادگیری و انجام آنها

ES: پایگاه آموزشی فوریت‌های پزشکی ED: بخش اورژانس OR: اتاق عمل SL: مرکز مهارت‌های بالینی LB: لیبرائاتی راهنما

ردیف	سرفصل	تفصیلات	مدت‌های تعداد موارد انجام جهت یادگیری			مهارت‌های محل انجام
			مشاهده	کمک‌بر انجام	کلی دفعات	
۱	مدیریت و ایمنی صحنه	مدیریت صحنه EMS (ایمنی صحنه ارزیابی توان به حضور نیروهای پشتیبانی و سایر موارد ایمنی) (انفرادی)	۱۵	۱۵	۵۰	ES
۲		رعایت BSI و PPE و ...	۱۵	۱۵	۵۰	ES
۳		ترتیب در صحنه	۷	۷	۱۰	ES
۴	فرآیند عملیات و اطلاعات‌های	چک کردن قفسه آمبولانس	۱۰	۲۰	۲۰	ES
۵		چک کردن پزشکی آمبولانس (تجهیزات دارو طبق آخرین دستورالعمل ایمنی سازمان اورژانس کشور)	۱۰	۲۰	۲۰	ES
۶		چک کردن قفسه و پزشکی پایگاه	۲۰	۲۰	۲۰	ES
۷		انجام صحیح تغییر و تعویض شیلد	۲۰	۲۰	۲۰	ES
۸		رعایت اصول فرآیند عملیات (تغییر و تعویض شیلد - رعایت موارد آذوقه و قانونی - موارد قانونی فرم PCR)	۲۰	۲۰	۲۰	ES
۹		ثبت داده در عملیات	۱۰	۱۰	۲۰	ES
۱۰		گزارش دقیق به پزشک (مخاطب حیاتی) مشاهدات صحنه (PMH, SAMPLE) از زمین بیمار یا همراه	۱۰	۱۰	۲۰	ES
۱۱		مدیریت محل فرود بالگرد	۲	۲	۲	ES, ED
۱۲		دادن وضعیت مناسب به بیمار حین انتقال	۲۰	۲۰	۲۰	ES, ED همه بخش‌ها بویژه ED, ES

رتبه	موضوع	اندامات	حداقل تعداد موارد انجام جهت پذیرش				بهترین محل انجام
			مشاهده	کنکرت انجام	مکرر فعالیت	محل انجام	
			۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	بیمارستان، ES
			۲۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES, ED
			۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	ES, ED
۱۵			۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	ES, ED
۱۶			۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	ES, ED
۱۷			۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	ES
۱۸			۲۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES
۱۹			۵	۵	۵	۵	ES
۲۰			۴	۴	۴	۴	ES
۲۱			۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES
۲۲			۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES
۲۳			۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES
۲۴			۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES, ED
۲۵			۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES
۲۶			۴	۴	۴	۴	ES
۲۷			۶	۶	۶	۶	ES, ED
۲۸			۶	۶	۶	۶	ED
۲۹			۱	۲	۲	۱	ED, ES, O
۳۰			۵	۵	۵	۵	ES, ED
۳۱			۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	ES, ED
۳۲			۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	ED, ES

ردیف	شرح فصل	اندامات	مداخل تغذیه‌ای در جهت یادگیری				بهترین مدل انجام
			مشاهده	تکرار در انجام مستقل	کل مقدمات	مداخل انجام	
		کارگذاری اپروی معاشی	۴	۴	۱۸	ED,OR	
		کارگذاری اپروی نازال	۲	۲	۴	OR ED,ES,OR	
		مانور خارج سازی جسم خارجی راه هوایی	۱۰	۱۰	۲۰	ES ED,ES,SL	
۲۶	مهربیت راه هوایی پیشرفته	کارگذاری LMA	۵	۵	۱۵	OR,ES ED,ES,OR	
۲۷		ایستوئاسیون بیمار	۱۰	۱۰	۱۵	OR ED,OR	
۲۸		ویدیو لارنگوسکوپی	۴	۴	۸	OR ED,OR	
۲۹		ترانکوسومری سورس	۴	۴	۱۲	ED,SL همه	
۳۰	مهربیت قفسی	تجویز دارو یا هواآورد	۴	۴	۱۲	ED ED,ES,OR	
۳۱		ماسک گیرنده BMV	۱۰	۱۰	۲۰	ED,OR ED,OR,ES	
۳۲		نیپل تورلگوسومری	۴	۴	۱۲	ES,SL ED,ES,SL	
۳۳		مست کردن واتیلاتور	۱۰	۱۰	۲۵	ICU همه نوبزه ICU,ED,OR	
۳۴	امپیا	بشرین قفسه سینه در امپیا	۱۰	۱۰	۲۵	ED,ES ED,ES,OR	
۳۵		تذریق دارو در امپیا	۱۰	۱۰	۲۰	ES ED,ES	
۳۶		سایتوریکس حین انتقال	۱۰	۱۰	۲۰	ES ED,ES	
۳۷		به کار گیری AED	۱۰	۱۰	۲۰	ES ED,ES	
۳۸		تکار گیری در فیدیلانور	۱۱	۱۰	۲۵	ES ED,ES,ICU	
۳۹		لقای شوک هستی سینکرومیزه	۵	۵	۲۲	ED ED,ES,ICU	
۴۰		گرفتن نوار قلب کانلی	۱۰	۱۰	۲۰	ED ED,ES	
۴۱		رهمری امپیا پیشرفته	۱۰	۱۰	۲۲	ED,ES ED,ES,ICU,CCU	
۴۲		امپیا نوزاد	۵	۵	۸	NICU ED,ES,NICU	

OR	OR	۴	۰	۰	۴	مراقبت	دانشگاه	۵۳
LB	ES, LB	۷	۰	۳	۴	مدیریت ریه‌های طبیعی		۵۴
LB	ES, LB	۸	۲	۴	۴	مراقبت از نوزاد تازه متولد شده		۵۵
ES	ED, ES	۶۰	۲۰	۲۰	۲۰	توزیع سرم	منبع درستی	۵۶
ED	ED, ES	۱۷	۴	۴	۴	توزیع زود جنسی		۵۷
ES	ED, ES	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	توزیع وریدی		۵۸
ES	ED, ES	۳۰	۱۰	۱۰	۲۰	توزیع عضلانی		۵۹
ED, ES, SL	ED, ES, SL	۸	۲	۳	۳	توزیع داخل استخوان		۶۰
ES	ED, ES	۲۰	۴	۶	۱۰	کنترل خونریزی شدید	بیماران خاص	۶۱
ES, ED	همه بزرگ ED, ES	۳۰	۱۰	۱۰	۱۰	مدیانه بیمار ترومبسی		۶۲
ES, ED	همه بخش‌ها	۳۰	۱۰	۱۰	۱۰	مدیانه متمرکز بیمار غیر ترومبسی	مدیانه	۶۳
ES, ED	همه بخش‌ها	۱۵	۵	۵	۵	مدیانه اورولوژی		۶۴
ES, ED	همه بخش‌ها	۹	۲	۲	۲	مدیریت بیمار دچار کاهش		۶۵
ES	ED, ES	۱۲	۲	۲	۲	مدیریت بیمار روانپریشی	ارزیابی روانپریشی	۶۶
ES	ED, ES	۲	۱	۱	۱	مدیریت تهدید به خودکشی		۶۷
ES	ED, ES	۱۵	۵	۵	۵	مدیریت مسمومیت با ایبوم، الکل، روان‌گردان‌ها و ...	مدیریت بیمار بیمارستان	۶۸
ES, ED	ED, ES	۱۶	۲	۵	۵	مدیریت بیمار سنگه قلبی		۶۹
ES, ED	ED, ES	۱۵	۵	۵	۵	مدیریت بیمار سنگه مغزی		۷۰
ED, ES	ED, ES	۱۲	۴	۴	۴	مدیریت بیمار دچار تشنج		۷۱
ES ED, ICU	ES ED, ICU	۳۰	۱۰	۱۰	۱۰	مدیریت تریه		۷۲

راهنمای موارد مهارت‌ها در ریفک های ۳ و ۱۷ مشخص شده‌اند به شرح ذیل می باشد:

* این راهنما به منظور آگاه سازی اساتید و مدرسین و همکاران دانشجویان در خصوص جزئیات آموزشی سرفصل فرایند عملیات و اطلاعات فنی و اقدامات مربوط به یک کریس فنی آمبولانس است. موضوعات آگانه اشاره شده در جدول زیر در این سرفصل توسط اساتید آموزش داده شده و دانشجو نسبت به انجام صحیح و درست آن با تمرین در حضور مربی به مهارت کافی دست می یابد.

۱. آگاهی از اندازه رنگ و لاستیک ها و مازیدید وضعیت آنها	۶. آگاهی از میزان فشار باد لاستیک های جلو و عقب
۳. بررسی میزان کشش موتور	۷. آشنایی با محل قرار گیری باتری
۵. آشنایی با محل قرار گیری فیوزها و عملکرد آنها	۸. آشنایی با کنترل میزان سطح مایعات خنک کننده
۷. آشنایی با سیستم پمپشیرانه بوکانه آب خنک	

* * این راهنما به منظور آگامسازای اسنادید و مدرسین و همچنین دانشجویمان در خصوص جزئیات آموزشی سرفصل ارزیابی بیمار و اقدامات مربوط به آن در حوزه گرفتن علامت حیاتی تدوین شده است. موضوعات ۷ گانه مطرح در جدول زیر که طبق آخرین منابع علمی روز دنیا تر برگزیده عناوین علامت حیاتی می باشند و اندازه گیری آنها جزء اولین اقدامات در ارزیابی اولیه بیمار می باشد. توسط اسنادید به دانشجویمان آموخته شده و دانشجو نسبت به چک کردن علامت حیاتی و روش های استاندارد آن

مطابق سرفصل های ارائه شده در حضور مربی تکرار و تمرین نموده و به مهارت کافی دست می یابند.

۱- تعداد و	۲- تعداد و	۳- فشار خون دو	۴- فشار بدن	۵- سطح هوشیاری	۶- تنه درد	۷- گلوکومتری
کیفیت تنفس	کیفیت نفس	اندام				

راهبردها و عرصه های آموزشی

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

آموزش مبتنی بر وظایف حرفه‌ای (Task based Education)

با توجه به شرح وظایف کارکنان عملیاتی فوریت‌های پزشکی به عنوان دانش‌آموختگان این رشته و حیثیت سلامت ایشان در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و توجه ویژه به این موضوع که این افراد به عنوان خط مقدم درمان از اولین کارکنان دستگاه سلامت کشور هستند که بر بالین بیماران و مصدومان حاضر می‌شوند. آموزش‌های نظری و مهارتی بر پایه اقدامات حیاتی در اولین لحظات بروز حادثه برنامه‌ریزی شده است. منابع معیشر علمی این رشته با رویکردهای مشابه ولی اختصاصی در حوزه پیش بیمارستانی تدوین شده و اقدامات درمانی این دانش‌آموختگان به نحوی تدوین شده است که شرایط خارج بیمارستان و عدم دسترسی به تجهیزات پیشرفته درمانی و همکاری کارکنان درمانی خبره به عنوان پشتیبان در آن لحاظ شده باشد.

در طول دوره آموزشی دانش‌آموختگان ضمن آشنایی با تمامی انواع بیماری‌ها و اورژانس‌های شایع پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی آن را فرا می‌گیرند. همچنین سایر توانمندیهای فردی و اجتماعی مورد نیاز در این دانش‌آموختگان در سرفصل دروس گنجانده شده است.

راهبرد آموزشی مبتنی بر مشکل Problem Based Learning

در این روش آموزشی دانشجویمان با یک مساله یا سناریو مواجه می‌شوند که خود باید در مورد آن تحقیق و دانش مورد نیاز برای حل آن مساله را به دست آورند. در این روش دانشجویمان با مواجهه با سناریو، برای خودشان اهدافی بر نظر می‌گیرند و در یک مرحله به صورت مستقل و خودمستور در مورد آن مطالعه می‌کنند. سپس در گروه‌هایی قرار می‌گیرند و در آن گروه به بحث و تبادل نظر می‌پردازند و در نتیجه آن دانشی را که در مورد موضوع مورد نظر تاکنون کسب کرده‌اند را اصلاح کرده، گسترش می‌دهند و عمق می‌بخشند. بنابراین روش PBL، می‌تواند یک روش برای حل مساله نیست، بلکه در این روش سناریوهایی متناسب با نیازهای آموزشی دانشجو طرح می‌شوند و دانشجو، به صورت خود محور به ساخت دانش مورد نیاز در آن موضوع می‌پردازد. به این ترتیب ضمن یادگیری موضوع، مهارتهای حل مساله وی هم گسترش

مزایای علاوه بر مهارت‌های حل مسأله، مهارت‌های کار تیمی، مهارت‌های ارتباطی، تبادل اطلاعات و احترام به دیگران را هم فرا می‌گیرد و در ضمن مسئولیت‌پذیری را هم بر عهده می‌گیرد.

راهبرد آموزش جامعه نگر

به آموزش پزشکی که خارج از سطوح سوم یا دوم ارائه خدمات که در بیمارستان پایه گذاری شده است اشاره نموده و با آموزش مبتنی بر نیازهای جامعه آگاهی از نیازهای بیماران و ارتقا عملکرد پزشکی بطور کلی افزایش پیدا خواهد کرد. با جلب مشارکت افراد کلیدی و موثری که در مدیریت آموزش نقش دارند و تجارب متفاوتی را دارا می‌باشند به نحوی که گستردگی تجارب آنها باعث مشخص شدن نقاط قوت و ضعف همچنین فرصت‌ها و تهدیدها و تجزیه و تحلیل سیستماتیک برنامه‌ها و اهداف آموزشی (فروتنانه، فرایند و پروتئاده) گردیده و بهبود کیفیت آموزش از نتایج آن می‌باشد.

راهبرد آموزش دانشجو و استاد محور:

تلفیق راهبرد های گوناگون آموزشی از جمله راهبرد دانشجو و استاد محور می‌شود در ارتقای سطح کیفی آموزش‌های نظری و مهارتی نقش بی‌بدیل دارد. با توجه به مفاهیم آموزشی این رشته که اغلب متحرک به کسب مهارت در عمل است و درمان بیماران و مصدومان می‌شود، این راهبرد بسیار موثر و اثر بخش می‌باشد.

روش‌ها و فنون آموزشی:

گروه‌های آموزشی مفرد به استفاده از موارد زیر می‌باشند:

در این دوره، عمدتاً از روش‌ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد:

- انواع کنفرانس‌های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، پیش بیمارستانی، بین رشته‌ای، بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک- کارگاه‌های آموزشی، ژورنال کلاب و کتاب خوانی، case presentation
- گزارش صبحگاهی، راندهای کاری و آموزشی، آموزش سرپایی
- آموزش در اتاق عمل، اتاق CPR، دیسکوپ مراکز اورژانس، BUC و MEMC، پایگاه آموزشی عملیات زمین، پایگاه اورژانس هوایی، مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه و آزمایشگاه‌ها
- آموزش‌های کارگاهی استفاده شده از طرف معاونت آموزش اورژانس کشور، آموزش‌های سناریو محور، آموزش‌های شبیه‌سازی شده بویژه برای مبحث رانندگی دفاعی
- استفاده از تکنیک‌های آموزشی در شرایط شبیه‌سازی با حوادث و فوریت‌های پزشکی واقعی و آموزش از راه دور بر پایه امکانات
- مشارکت در آموزش رشته‌های پایین‌تر سازمانی
- self education, self study
- روش و فنون دیگر آموزشی بر حسب نیاز و اهداف آموزشی
- برگزاری کارگاه‌های مهارتی و آموزش‌های بالینی به روش OSCE
- آموزش‌های بالینی در شرایط شبیه‌سازی شده در حوزه تریاژ تلفنی و هدایت عملیات و اقدامات درمانی بالینی پیش بیمارستانی

توجه: تمامی دروس پایه و تخصصی باید به صورت حضوری ارائه گردد.

انتقادات اخلاقی:

مقررات اخلاقی دوره آموزشی

انتظار می‌رود دانشجویان

مشور حقوقی بیماران را دقیقاً رعایت نمایند (قسمتیه ۱)

مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه بازنگری می‌شود)

مقررات مرتبط با Dress Code و آئین نامه پوشش اورژانس پیش بیمارستانی را رعایت نمایند. (قسمتیه ۲)

موارد حقوقی و قانونی در برخورد با حوادث جرحی و نمدی و مواردی نظیر RAP و کورتک آزاری و موارد مشابه را بدانند و رعایت نموده و مستند سازی لازم را انجام دهند

به بیماران، دانشجویان، همراهان بیماران، استادان، کارکنان، هم نوبه‌ها و تیراکیزان و اعضای کادر درمان احترام بگذارند و در ایجاد فضایی صمیمی جهت ارائه خدمات بهتر مشارکت نمایند.

در نقدها (برنامه‌ها و عملکردها) انصاف و نکات اخلاقی را رعایت نمایند

اخلاق در پژوهش را در پژوهش‌ها رعایت نمایند

اصول حرفه‌ای گرامی (Professionalism) را رعایت نمایند. موارد زیر مورد تاکید است

از منابع و تجهیزات که تحت هر شرایطی با آن کار می‌کنند (بویژه آمبولانس و تجهیزات آن) محافظت نمایند

در نظر برندها، ملاحظات اخلاقی اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.

در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاقی پژوهش را رعایت نمایند.

*گروه آموزشی مربوطه نظارت بر رعایت موارد فوق را برعهده دارد.

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۳۶۰ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

*آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد

*آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

تذکرات پس از اتمام کارآموزی در هرمنه جهت فراغت از تحصیل موفقیت در آزمون صلاحیت بالینی نهایی ضروری می‌باشد. چنانچه دانشجویین در آزمون سرنود شوند، طبق نظر مدیر گروه مجدداً به میزان لازم کارآموزی در هرمنه انجام داده و سپس در آزمون مجدد شرکت می‌نمایند.

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

اعضای هیات علمی مورد نیاز

اعضای هیات علمی ثابت و تمام وقت مطابق ضوابط شورای گستران دانشگاه‌های علوم پزشکی با مدارک ذیل:

- تخصصی طب اورژانس

- متخصص بیهوشی

- دکتری تخصصی (PhD) رشته پرستاری با سابقه خدمت در EMS و دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا یا پایه یکی از رشته‌های (فوریت‌های پزشکی - پرستاری - هوشبری)

- کارشناسی ارشد پرستاری با سابقه خدمت در EMS

- کارشناسی ارشد هوشبری

حداقل نیمی از اساتید و مربیان هیات علمی و حق‌التدریس باید سابقه خدمت در اورژانس پیش بیمارستانی را داشته باشند.

ب- گروه‌های آموزشی مورد نیاز پشتیبان:

- تخصصی طب اورژانس

- تخصصی زبان

- تخصصی بیهوشی

- میانجی

- هوشبری

- پرستاری (اورژانس، داخلی، جراحی، ویژه، کودکان، روان پرستاری و سالمندان)

- بهداشت

- علوم پایه

- سلامت در بلایا

- روانپزشکی

- مشاوره و روانشناسی بالینی

- روانشناسی سلامت

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز:

وجود ۱ نفر با حداقل مدرک کارشناسی فوریت‌های پزشکی برای اداره مرکز مهارت‌های بالینی دانشکده (یا تسلط علمی و

عملی به کارکرد تجهیزات پوش بیمارستانی و مانکن‌های آموزشی) و هماهنگی معرفی دانشجویان در ترموس کارآموزی

و کارآموزی در محضه به مراکز اورژانس جهت حضور در پایگاه آموزشی

تعداد حداقل ۲ نفر کارشناس آشنا به امور دفتری جهت رسیدگی به امور انتخاب واحد و امور دفتری، کتابخانه و آزمون‌ها

تعداد ۱ نفر کارشناس فوریت‌های پزشکی جهت اداره کارگاه‌های آموزشی و مرکز مهارت‌های بالینی

تعداد ۱ نفر کارشناس محاسبه در زمینه دروس علوم پایه و آزمایشگاهها

فضایها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

○ کلاس‌های درس مجهز به ویدئو پروژکتور، تخته هوشمند الکترونیکی، مانیتور جهت نمایش فیلم و کامپیوتر

○ مرکز آموزش الکترونیک و نتایج رایانه

○ سالن کنفرانس یا میزگرد برای آموزش‌های چهره به چهره

○ بایگانی آموزشی (فیزیکی و الکترونیک)

○ پایگاه آموزشی استاندارد مطابق آیین‌نامه ابلاغی سازمان اورژانس کشور

دوره‌ها، شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- اینترنت با سرعت کافی
- کتابخانه با فهرست کاملی از کتاب های تخصصی اورژانس پیش بیمارستانی (انگلیسی و فارسی) و ebook های رشته
- فوریت های پزشکی
- اتاق اسناید
- وب سایت آموزشی اختصاصی فوریت های پزشکی
- فضای مناسب جهت آموزش رانندگی ایمن یا آمبولانس و (سیمولاتور رانندگی)
- فضای مناسب جهت آموزش های تریاژ در صحنه حادثه و مدیریت بیماران ترومایی در حوادث ترافیکی
- آمبولانس آموزشی در فضای باز دانشگاه
- شبیه ساز رانندگی ترافیکی (در دانشگاه یا به صورت توافق نامه یا موسسات دانش بنیان در این حوزه)

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

- بیمارستان های آموزشی با ویزه های حداقل ۳۰ هزار بیمار در سال با بخش اورژانس فعال در حوزه داخلی و تروما، اتاق زایمان، اتاق عمل فعال جنرال، زنان، بخش های ویژه ICU, NICU, PICU, CCU و نورولوژی و روانپزشکی
- مرکز مهارت های بالینی با تجهیزات کامل و فضای مناسب جهت آزمون های OSCE (حداقل ۵ ایستگاه) مجهز به سیستم صوتی و تصویری، آلام و سیستم های کامپیوتری
- پایگاه آموزشی عملیاتی فوریت های پزشکی مجهز، از نظر تجهیزات نیروی انسانی و فرایندها، برابر با شرایط تعیین شده در آئین نامه ابلاغی سازمان اورژانس کشور
- آزمایشگاه میکروب شناسی مجهز و استاندارد
- آزمایشگاه انگل شناسی مجهز و استاندارد
- آزمایشگاه فیزیولوژی مجهز و استاندارد
- آمبولانس آموزشی با تجهیزات کامل منطبق با دستورالعمل بارو و تجهیزات سازمان اورژانس کشور
- سیمولاتور رانندگی با آمبولانس
- پایگاه پیش بیمارستانی اورژانس هوایی جهت آموزش AMT و TZO و HEO
- سامانه های آموزشی آنلاین، LMS و پلتفرم های آموزشی ترکیبی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

جمعیت‌ها با نمونه‌های مورد نیاز:

جمعیت‌های مورد نیاز جهت مقابله کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی شامل تعداد مانوریت‌های پایگاه آموزشی و بیماران و مددجویان اورژانس پیش‌بیمارستانی است به نحوی که موارد اعلام شده در لاگ بوک جهت مشاهده، مشارکت و اقدام مستقل تکمیل گردد:

و چون حداقل ۹ پایگاه فعال در حوزه استحضاطی اورژانس پیش‌بیمارستانی تحت پوشش از مجموع پایگاه‌ها، دانشگاه باپستی ۵ پایگاه شهری اورژانس پیش‌بیمارستانی باشد:

و چون حداقل ۱ پایگاه آموزشی به ازای هر ۱۰ نفر دانشجو متوسط پذیرش سال‌های تحصیلی به عنوان مثال در صورت پذیرش ۲۰ دانشجو در هر سال تحصیلی دو پایگاه آموزشی:

تعداد مانوریت‌های پایگاه آموزشی در هر نوبت کاری صبح و عصر نباید کمتر از ۵ مانوریت باشد.

دسترسی به بیمارستان آموزشی با حداقل ۱۲۰ هزار نفر ورودی در سال (امرای بخش‌های اورژانس، ویژه، اتاق عمل، قلب، تروما، نورولوژی، زنان و زایمان و اطفال و نوزادان):

تجهیزات اختصاصی عمده مورد نیاز:

ردیف	لیست استاندارد تجهیزات	تعداد
۱	مولد راه هوایی و اینتوباسیون بالغین	۲ عدد
۲	مولد راه هوایی و اینتوباسیون اطفال	۲ عدد
۳	مولد راه هوایی و اینتوباسیون نوزادان	۲ عدد
۴	مولد احیای قلبی - ریوی پایه بالغین	۱ عدد
۵	مولد احیای قلبی - ریوی پایه اطفال	۱ عدد
۶	مولد احیای قلبی - ریوی پایه نوزادان	۱ عدد
۷	مولد احیای قلبی - ریوی پیشرفته بالغین	۱ عدد
۸	مولد احیای قلبی - ریوی پیشرفته اطفال	۱ عدد
۹	مولد رگ‌گیری	۱ عدد
۱۰	مولد سوند زانو	۱ عدد
۱۱	مولد سوند زانو خانم	۱ عدد
۱۲	مولد پرستاری (مدر کامل انسان)	۲ عدد
۱۳	مولد تعبیه اولیه معده	۲ عدد
۱۴	مولد تریپل حشالی بانک	۱ عدد
۱۵	ست لارنگوسکوپی بیمار	۲ عدد
۱۶	ست لارنگوسکوپی مگیناش	۲ عدد
۱۷	لوله تراشه کاف دار در سایزهای مختلف (اطفال و بالغین)	از هر سایز ۱ عدد
۱۸	لوله تراشه بدون کاف در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۱۹	Oropharyngeal Air way در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۰	Nasopharyngeal Air way در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۱	اسپریک اطفال و بالغین (Bag Valve)	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۲	ماسک صورتی در سایزهای مختلف (اطفال و بالغین)	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۳	LMA در سایزهای مختلف	از هر سایز ۱۰ عدد
۲۴	تجهیزات کاش، رگ‌گیری و تریپلات (آیزویکت و سرنگ)	از هر سایز ۷۰ عدد
۲۵	مولد تروما	یک عدد
۲۶	مولد مهارت جراحی برای نیدل دکامپرشن فکته سینه	۱ عدد
۲۷	دستگاه سانیتریژن قلبی و پالس اکسی متری	۲ عدد

۲۹	تراش لایحا	۲ عدد
۳۰	سوت فونو در سایر های مختلفه و بزرگ	از هر سایز ۲۰ عدد
۳۱	لوله معده در سایر های مختلف	از هر سایز ۲۰ عدد
۳۲	وسایل بی حرکت سازی (تمام اقل آماده انجام ها)	از هر سایز ۱۰ عدد
۳۳	چابک کش اورژانس	۲ عدد
۳۴	تخته پشتی بلند long back board	۲ عدد
۳۵	KED (Kendrick Extraction Device)	۲ عدد
۳۶	کلارگرنی فیلا (فیلا / میامی)	از هر سایز ۲ عدد
۳۷	بند شکمی	۱۰ عدد
۳۸	Flare traction	۲ عدد تک قطبی / ۲
۳۹	لیمولاپور	۲ جفت
۴۰	کلاه کانکت (مولوز)	از هر سایز ۱ عدد
۴۱	Pelvic Binder	۱۰ عدد
۴۲	AED	۳ عدد
۴۳	دستگاه شوک قلبی (Zoll)	۳ عدد
۴۴	مولوز زایمان	۱ عدد
۴۵	بست جراحی برای بچه زدن	۵ ست
۴۶	لج سوچور تابلو (اسپلک)	از هر نوع ۲ عدد
۴۷	توریکه تمام	۲ عدد
۴۸	وکتیاتور پورتالی آمبولاسی	۱ عدد
۴۹	ساکشن پورتالی آمبولاسی	۱ عدد
۵۰	شیشه سزار رانندگی یا آمبولاسی	۱ عدد
۵۱	شیشه سزار ریتم های قلبی	۱ عدد
۵۲	شیشه سزار سامانه اداره ارتباطات (تربا / تلفزی)	۱ عدد
۵۳	شیشه سزار سامانه اداره ارتباطات (هدایت و راهبری عملیات)	۱ عدد
۵۴	شیشه سزار سامانه اداره ارتباطات (پزشک عملیات)	۱ عدد
۵۵	وسایل شستشو و پانسمان زخم (گاز و ملد نخی، ویدریل و باند کشی)	از هر مدل ۱۰۰ عدد
۵۶	وسایل حفاظت فردی (گان، دستکش لاتکس، عینک، شیلد صورت، ماسک جراحی، ماسک N95)	از هر کدام ۱۰۰ عدد
۵۷	ماسک ضد گان)	
۵۷	کتاب فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی ۲ جلدی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۵۸	کتاب درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۵۹	کتاب مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی ۲ جلدی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۰	کتاب لایحا قلبی - ریویز واید 2020 AHA یا سروریز بر ACLS (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۱	کتاب فرایند های عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی ۱۰ جلد (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۲	درستنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان بیمار در اورژانس پیش	۲ نسخه
۶۳	استاندارد های اداره ارتباطات، هماهنگی و پاسخ عملیات (آخرین ویرایش)	۲ نسخه
۶۴	مدیریت پیشرفته بیماران منیگال در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)	۲ نسخه

- آمبولانس آموزشی مجهز به تجهیزات پیش بیمارستانی
- تجهیزات آزمایشگاهی
- پایگاه آموزشی مجهز

مشخصات دوره:

۱- نام دوره:

فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی Prehospital Emergency Care

۲- طول دوره و ساختار آن:

طول دوره و نظام آموزشی آن مطابق آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته مسوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی است.

۳- تعداد کل واحد های درسی:

واحد	عروس
۲۲	عروس عمومی
۶	دروس پایه
۶۵	تخصصی
۱۸	کارآموزی
۱۷	کارآموزی در عرصه
۱۳۰ واحد	جمع کل واحد ها

جدول الف) دروس عمومی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

ردیف	نام درس	اعتبار واحد	ساعات		پیش نیازها
			نظری	عملی	
۱	تئوری از دروس سالی نظری اضافه	۴	۶۸	-	-
۲	یک درس از دروس اخلاقی اسلامی*	۲	۲۲	-	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۲۲	-	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۲۲	-	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۲۲	-	-
۶	انلیت فارسی	۲	۲۲	-	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۲	۲۲	-	-
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۲۲	-
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۲۲	تربیت بدنی (۱)
۱۰	دانش خانواده و جمعیت	۲	۲۲	-	-
۱۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	۲۲	-	-
۱۲	علوم و معارف دفاع مقدس و مقاومت	۲	۲۲	-	-
	جمع		۲۲		

* گذراندن این دروس مطابق جدول دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۹۲ مورخ ۸۳/۹/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

ردیف	نام درس	اعتبار واحد	ساعات		پیش نیازها
			نظری	عملی	
۱- سالی نظری اسلام	اندیشه اسلامی (امضا و معارف)	۲	۲۲	-	۲۲
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۲۲	-	۲۲
	آشنایی در اسلام	۲	۲۲	-	۲۲
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۲۲	-	۲۲
۲- اخلاقی اسلامی	فلسفه اخلاقی (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۲۲	-	۲۲
	اخلاقی اسلامی (عقاید و مفاهیم)	۲	۲۲	-	۲۲
	آیین زندگی (اخلاقی کاربردی)	۲	۲۲	-	۲۲
	عرفان عملی اسلام	۲	۲۲	-	۲۲
۳- انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۲۲	-	۲۲
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۲۲	-	۲۲
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۲۲	-	۲۲
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۲۲	-	۲۲
	تاریخ تمدن	۲	۲۲	-	۲۲
۵- آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۲۲	-	۲۲
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۲۲	-	۲۲

جدول به دروس پایه برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز
		نظری	عملی	کارگاهی	نظری	عملی	کارگاهی	
۱	آناتومی	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۲۳
۲	فیزیولوژی	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۲۳
۳	باکتری شناسی، انگل شناسی و ویروس شناسی	۱/۵	۰/۵	-	۲۶	۱۷	-	۲۳
جمع								۶

جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۴	مهارت‌های عملی در مراقبت‌های اورژانس پیش بیمارستانی	۳	۲	۱	-	۳۳	۲۲	-	۶۸	کنه‌های ۰۶-۰۲
۵	فناوری اطلاعات در فوریت‌های پزشکی	۱	۱۰۵	-	-	۹	۱۷	-	۲۶	-
۶	آشنایی با سازمان‌های امدادی	۱	۷۵	-	-	۹	۱۷	-	۲۶	-
۷	خرید عملیات و اطلاعات فنی	۲	۱۷۵	۱	۱/۵ واحد کارگاه طبقه شانس و تعمیر و نگهداری آمبولانس و رانندگی ایمن	۲۶	۳۳	۲۶	۸۶	-
۸	بهداشت عمومی	۱/۵	۱۷۵	-	-	۲۶	-	-	۲۶	-
۹	داروشناسی عمومی	۲	-	-	-	۳۳	-	-	۳۳	کد ۰۲
۱۰	احیای قلبی-ریوی پایه (بکتن و کورنگار)	۱	۱۷۵	-	-	۹	۱۷	-	۲۶	کنه‌های ۰۶-۰۹
۱۱	احیای قلبی-ریوی پیشرفته	۳	۱۷۵	-	۱/۵ واحد کارگاه PPHLS	۳۳	۱۷	۲۶	۷۷	کنه‌های ۱۱ و ۱۲
۱۲	اورژانس‌های داخلی ۱	۳	-	-	-	۵۱	-	-	۵۱	کنه‌های ۰۶ و ۰۹
۱۳	اورژانس‌های داخلی ۲ (اورژانس‌های قلب و عروق)	۲	۱۷۵	-	-	۲۶	۱۷	-	۴۳	کد ۱۲

ادامه جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش‌نیاز یا هم‌زمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۱۴	اورژانس‌های داخلی ۳ (نقد و متابولیسم، سمومیتها، اورژانسهای تنفسی و آلرژی)	۳	۲/۵	-	۱/۵	۲۲	-	۲۶	۶۹	۱۳ کد
۱۵	ترومای ۱ (مفاهیم، ترومای اندام، خونریزی و شوک)	۲/۵	۲	-	۱/۵	۲۲	-	۱۷	۵۱	۲۶ کد
۱۶	ترومای ۲ (ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، ادراری-تناسلی و صنعت‌های انتخابی)	۲/۵	۲	-	۱/۵	۲۲	-	۱۷	۵۱	۱۵ کد
۱۷	ترومای ۳ (سر و گردن و ستون فقرات)	۲	۲	-	۱/۵	۳۳	-	۱۷	۳۷	۱۶ کد
۱۸	تاریخچه، مفاهیم و اصول بهداشت غیرعامل	۱	۱/۵	-	۱/۵	۹	-	۱۷	۲۶	۰۷ کد
۱۹	فوریت در حیوانات و پلایا	۲	۱/۵	-	۱/۵	۲۸	-	۱۷	۳۳	-
۲۰	اصول برانیت‌های ویژه	۴	۶/۵	-	-	۲۶	-	۱۷	۳۳	کدهای ۱۷ و ۱۴
۲۱	فوریت‌های پزشکی در گروه‌های خاص	۱	-	-	-	۱۷	-	-	۱۷	۲۶ کد
۲۲	اصول گزارش نویسی	۱	-	-	-	۱۷	-	-	۱۷	کدهای ۵ و ۷
۲۳	اصول تریاژ و صنایع	۱	۱/۵	-	۱/۵	۹	-	۱۷	۳۶	-

دبیرخانه شهید عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ادامه جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پوسه رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی				پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	نظری	عملی	کارگاهی	
۲۴	فوریت‌های پزشکی در شرایط خاص	۱/۵	۱	۰/۵	-	۱۷	۱۷	-	۲۴	-
۲۵	ارتباطات هماهنگی و پایش عملیات	۱	۱	-	-	۱۷	-	-	۱۷	-
۲۶	معاینات بالینی	۲	۲/۵	۰/۵	-	۱۷	۲۴	-	۴۲	کهای ۱ و ۲
۲۷	آمار و روش تحقیق	۲	۲	-	-	-	۲۴	-	۲۴	-
۲۸	اخلاق و مقررات حرفه‌ای و پزشکی قانونی	۲	۲	-	-	-	۲۴	-	۲۴	-
۲۹	پاروشناسی اورژانس	۱	۱	-	-	۱۷	-	-	۱۷	ک ۹
۳۰	بیماریهای زنان و زایمان	۲	۱/۵	-	-	۲۶	-	-	۳۱	ک ۶
۳۱	بیماریهای کودکان و نوزادان	۲	۱/۵	-	-	۲۶	-	-	۳۱	کهای ۱۱ و ۱۲
۳۲	انتقال هوایی بیمار (AHT)	۲	۱/۵	۰/۵	-	۱۷	۲۶	-	۴۳	ک ۷
۳۳	اورژانس های روتین و رفتاری	۲	۲	-	-	-	۲۴	-	۲۴	-
۳۴	زمان تخصصی	۲	۲	-	-	-	۲۴	-	۲۴	زمان تکلیفی عمومی
۳۵	اصول جابه جایی و انتقال بیمار	۲	۱	۱	-	۳۳	۳۷	-	۷۰	-
۳۶	اورژانس های محیطی	۱	۱	-	-	۱۷	-	-	۱۷	-

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ادامه جدول ج: دروس تخصصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی				تعداد ساعات درسی			پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	کارگاهی	جمع	کارگاهی	عملی	
۳۷	سلامت جسمانی و روانی کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی	۳	۲	۱	-	۱۷	۲۲	-	-
۳۸	ورزش و آمادگی جسمانی	۶	۵	۱	-	۰	۲۲	-	۲۲
	جمع	۹	۷	۲	-	۱۷	۴۴	-	-

جدول ۵: کارآموزی در دوره کارشناسی پوسنه رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

کد درس	عنوان کارآموزی	واحد	ساعت	پیش نیاز یا همزمان
۲۶	کارآموزی اورژانس های داخلی ۱	۱	۵۱	اورژانس های داخلی ۱
۲۰	کارآموزی اورژانس های داخلی ۲	۱	۵۱	اورژانس های داخلی ۲
۲۱	کارآموزی اورژانس های داخلی ۳	۲	۱۰۲	اورژانس های داخلی ۳
۲۲	کارآموزی ترومای ۱	۱/۵	۷۷	ترومای ۱
۲۳	کارآموزی ترومای ۲	۱	۵۱	ترومای ۲
۲۴	کارآموزی ترومای ۳	۱/۵	۷۷	ترومای ۳
۲۵	کارآموزی اصول مراقبت های ویژه	۱/۵	۷۷	اصول مراقبت های ویژه اورژانس های داخلی ۳ و ترومای ۳
۲۶	کارآموزی ارتباطات هماهنگی و پایش عملیات	۰/۵	۲۶	ارتباطات هماهنگی و پایش عملیات
۲۷	کارآموزی معاینات بالینی	۱	۵۱	معاینات بالینی
۲۸	کارآموزی بیماریهای زنان و زایمان	۱	۵۱	بیماریهای زنان و زایمان
۲۹	کارآموزی بیماریهای کودکان و نوزادان	۱	۵۱	بیماریهای کودکان و نوزادان
۵۰	کارآموزی اورژانس های روانی و رفتاری	۱	۵۱	اورژانس های روانی و رفتاری
۵۱	کارآموزی فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی	۲	۱۵۲	کارآموزی اصول مراقبت های ویژه
۵۲	کارآموزی مدیریت راه هوایی	۱	۵۱	اصول مراقبت ویژه
جمع		۱۸	۹۲۰	

جدول ح: کارآموزی در عرصه در دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

ردیف	عنوان کارآموزی در عرصه	واحد	ساعت	پیش‌نیاز یا همزمان	
۵۳	کارآموزی در عرصه اورژانس‌های داخلی (ا و آ و ۲)	۱/۵	۷۷	 <p>تعمای دروس تخصصی و کارآموزی‌ها</p>	
۵۴	کارآموزی در عرصه تروما	۱/۵	۷۷		
۵۵	کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی ۱	۳	۱۵۲		
۵۶	کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی ۲	۳	۱۵۲		
۵۷	کارآموزی در عرصه نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن	۱	۵۱		
۵۸	کارآموزی در عرصه کولیکان و نوزادان	۱	۵۱		
۵۹	کارآموزی در عرصه مراقبت‌های ویژه	۲	۱۰۲		
۶۰	کارآموزی در عرصه اورژانس‌های روانپزشکی	۱	۵۱		
۶۱	کارآموزی در عرصه ستار EMS	۱	۵۱		
۶۲	کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی	۲	۱۰۲		
جمع		۱۷	۸۶۸ ساعت		

شکته به منظور حسن اجرای برنامه آموزشی کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی مصوبه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی و تربیت کارشناس فوریت‌های پزشکی توانمند، سریع و چابک و مهارت‌محور، توجه ویژه به آموزش مهارت‌های بالینی و ارتباطی دانشجویان در طول دوران تحصیل و در تعاملات با همکاران و بیماران و همراهان بیمار به ویژه در واحد‌های کارآموزی و کارآموزی در عرصه‌ها مدنظر قرار دارد.

با توجه به حیطه کاری عملیاتی ایشان در پایگاه‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی و با توجه به منابع و تجهیزات موجود (در شرایط خارج بیمارستان) و عدم دسترسی به امکانات و منابع انسانی بیمارستانی در مدیریت و درمان بیماران و حادثه‌دیدگان در شرایط آغازین بروز حادثه، ایجاد آمادگی در دانشجو جهت حضور تمام و کمال همراه با حفظ ایمنی مستند و مدیریت احیانات و عوالم در مشاهده صحنه‌های نااهنگار از رسالت‌های گروه آموزشی این رشته می‌باشد.

تعامل و همکاری مناسب بین گروه آموزشی و اورژانس پیش‌بیمارستانی دانشگاه به ویژه در زمینه همکاری در برگزاری و ارائه آموزش در کارگاه‌های متدرج در جدول دروس اختصاصی و همچنین واحد‌های کارآموزی دانشجویان در پایگاه‌های آموزشی الزامی است. ضروری است گروه آموزشی پایگاه آموزشی اورژانس پیش‌بیمارستانی را به عنوان بخشی از فضای آموزش‌های بالینی مورد توجه قرار داده و فرآیند آموزشی دانشجویان در عرصه اورژانس ۱۱۵ را نظارت و پیگیری نماید.

نظراً پس از اتمام کارآموزی در عرصه جهت فراغت از تحصیل موفقیت در آزمون عملی نهایی ضروری می‌باشد. چنانچه دانشجویی در آزمون مردود شود، طبق نظر مدیر گروه مجدداً به میزان لازم کارآموزی در عرصه انجام داده و سپس در آزمون مجدد شرکت می‌نماید.

کلیه دانشجویان موظف به تکمیل LOG BOOK طی گذراندن کارآموزی و کارآموزی در عرصه می‌باشند. عدم تکمیل لاگ بوک به منزله عدم گذراندن دوره کارآموزی و کارآموزی در عرصه بوده و به صلاحیت گروه فرصت مجدد حضور در بیمارستان و یا پایگاه آموزشی اورژانس ۱۱۵ و یا حضور در مرکز مهارت‌های بالینی جهت فرآیند مهارت و تکمیل لاگ بوک به دانشجو داده می‌شود.

شرح دوره:

دانشجویان در طول ۲ سال (۸ ترم) تحصیلی، در ۳ سال اول دروس عمومی، پایه تخصصی، کارگاهی و کارآموزی را به شکل نظری، عملی و کارآموزی و در سال چهارم بصورت کارآموزی در عرصه به شکل شیفت در گردش می‌گذرانند در نیمسال‌های هفتم و هشتم اجرای جدول زیر اتمامی است.

نیم سال هفتم جمع واحد: ۸/۵ واحد کارآموزی در عرصه

ردیف	عنوان کارآموزی در عرصه	تعداد واحد	ساعت
۵۲	کارآموزی در عرصه اورژانس های داخلی (۱ و ۲)	۱/۵	۷۷
۵۵	کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۱	۳	۱۵۲
۵۸	کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان	۱	۵۱
۶۰	کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی	۱	۵۱
۶۲	کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی	۲	۱۰۲
جمع		۸/۵	۴۲۴ ساعت

• تعداد کلاس: ۷۳ کلاس

نیم سال هشتم جمع واحد: ۸/۵ واحد کارآموزی در عرصه

کد درس	عنوان کارآموزی در عرصه	تعداد واحد	ساعت
۵۲	کارآموزی در عرصه تروما	۱/۵	۷۷
۵۶	کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی ۲	۳	۱۵۲
۵۷	کارآموزی در عرصه نگهداشت آمبولانس و تجهیزات آن	۱	۵۱
۵۹	کارآموزی در عرصه مراقبت‌های ویژه	۳	۱۰۲
۶۱	کارآموزی در عرصه ستاد EMS	۱	۵۱
جمع		۸/۵	۳۲۴ ساعت

* تعداد کشیک: ۷۳ کشیک

کشیک صبح و عصر هر کدام ۶ ساعت و کشیک شب ۱۲ ساعت (۲ کشیک) محاسبه می‌گردد. در خصوص کشیک‌هایی که محل آنها پایگاه‌های اورژانس پیش بیمارستانی می‌باشد، کشیک فقط در پایگاه آموزشی و زیر نظر مربیان آموزشی خواهد بود.

تذکره: ارزیابی دانشجویان در طی دوره کارورزی (کارآموزی در عرصه) از طریق تکمیل log book بوده و دانشجو ملزم به تکمیل نمودن مهارت‌های تخصصی منسوب طبق log book می‌باشد.

عناوین کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز دوره:

عنوان	ساعت	زمان پیشنهادی اجرا
ایمنی بیمار	۱ روز	نیم سال چهارم
روش تدریس	۲ روز	نیم سال هفتم
مدیریت خطر	۱ روز	نیم سال چهارم
مدیریت استرس	۲ روز	نیم سال سوم
مهارت‌های زندگی	۲ روز	نیم سال هشتم
نرم افزارهای کاربردی مورد نیاز	۲ روز	نیم سال سوم
مدیریت بحران	۲ روز	نیم سال پنجم
حاکمیت بالینی	۲ ساعت	نیم سال هشتم
پدافند غیرعامل	۱ روز	نیم سال پنجم
اعتبار بخشی	۱ روز	نیم سال هفتم
اخلاق حرفه‌ای	۲ روز	نیم سال هشتم
روش تدریس آشنایی با سامانه‌های E-learning	۱ روز	نیم سال هفتم

کارگاه‌های فوق با مدیریت و برنامه‌ریزی گروه آموزشی و ناهمکاری گروه‌های پشتیبان برای دانشجویان برگزار خواهد شد. تالیف کارگاه‌های آموزشی پیش‌بینی شده در برنامه آموزشی اجباری بوده و دانشجو موظف به گذراندن آن می‌باشد. رعایت استانداردها و شیوه نامه اجرایی سازمان اورژانس کشور در برگزاری کارگاه‌های مهارتی الزامی است.

جدول اختصارات

شرح اختصارات	اختصارات	ردیف
Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and Explosives	CBRNE	۱
Emergency Medical Services	EMS	۲
Emergency Medical Technician Advanced	EMT-A	۳
Emergency Medical Technician Paramedic	EMT-P	۴
Advanced Life Support	ALS	۵
Advanced Cardiac Life Support	ACLS	۶
National Registry Of Emergency Medical Technicians	NREMT	۷
Incident Commander System	ICS	۸
Patient Ductus Arteriosus	PDA	۹
Personal Protective Equipment	PPE	۱۰
Intravenous therapy	IV LINE	۱۱
Exsanguinate Bleeding -Airway- collar - Breathing- Circulation- Disability- Exposure	XAcBCDE	۱۲
Intra Cranial Pressure	ICP	۱۳
Electrical Cardiography	ECG	۱۴
Cardio Pulmonary Resuscitation	CPR	۱۵
طرح ملی مراقبت از بیماران سکته قلبی	247	۱۶
طرح ملی مراقبت از بیماران سکته مغزی	724	۱۷
Body Substance Isolation	BSI	۱۸
Kendrick Extrication Device	KED	۱۹
Laryngeal Mask Airway	LMA	۲۰
Bag Valve Mask	BVM	۲۱
Automated External Defibrillator	AED	۲۲
Emergency Operation Center	EOC	۲۳
Medical Care Monitoring Center	MCMC	۲۴
Objective Structured Clinical Examination	OSCE	۲۵
Key Features Problem	KFP	۲۶
Project Management Professional exam	PMP	۲۷
Key Features Test	KF	۲۸
Postgraduate academic degree	PHD	۲۹
Intensive Care Unit	ICU	۳۰
Coronary Care Unit	CCU	۳۱
Pediatric Intensive Care unit	PICU	۳۲
Neonatal Intensive Care Unit	NICU	۳۳

شرح اختصارات	اختصارات	ردیف
Air Medical Transport	AMT	۲۳
Landing Zone Officer	LZO	۲۴
Helicopter Landing Officer	HLO	۲۵
American Heart Association	AHA	۲۶
Prehospital Cardiac Life Support	PHCLS	۲۸
Advanced Medical Life Support	AMLS	۲۹
Pre Hospital Emergency Care	PHEM	۳۰
Podiatric Advanced Life Support	PALS	۳۱
Nasogastric tube	NGT	۳۲
Point of Care Testing	POCT	۳۳
International Computer Driving License	ICDL	۳۴
Information Technology	IT	۳۵
Electronic Control Unit	ECU	۳۶
Anti Braking System	ABS	۳۷
Enterprise Service Bus	ESB	۳۸
Electronic Brake force Distribution	EBD	۳۹
ST-Segment Elevation Myocardial Infarction	STEMI	۴۰
Return of Spontaneous Circulation	ROSC	۴۱
Haemolytic Uraemic Syndrome	HUS	۴۲
Post Streptococcal Glomerulo Nephritis	PSGN	۴۳
Lumbar Puncture	LP	۴۴
Magnetic Resonance Imaging	MRI	۴۵
Mild Cognitive Impairment	MCI	۴۶
Extended-Focused assessment with sonography in Trauma	eFAST	۴۷
Personal protective equipment	PPE	۴۸
Hospital Incident Command System	HICS	۴۹
Pre Hospital Trauma Life Support	PHTLS	۵۰
Deep Venous Thrombosis	DVT	۵۱
Patient care report	PCR	۵۲
emergency severity index	ESI	۵۳
Post traumatic Stress Disorder	PTSD	۵۴
Percutaneous Coronary Intervention	PCI	۵۵
Nucleated red blood cell	NRB	۵۶

تشریح اختصارات	اختصارات	ردیف
Extracorporeal membrane oxygenation	ECMO	۶۷
Deep vein thrombosis	DVT	۶۸
Tricyclic Antidepressants	TCA	۶۹
Percutaneous Endoscopic Gastrostomy	PEG	۷۰
Arterial Blood Gas	ABG	۷۱
General anesthesia	GA	۷۲
Repetitive strain injury	RSI	۷۳
Ear Nose Throat	ENT	۷۴
Complete Blood Count	CBC	۷۵
Blood Sugar	BS	۷۶
Fasting blood Sugar	FBS	۷۷
Hemoglobin A1c	HBA1c	۷۸
Aspartate Aminotransferase	AST	۷۹
Alanine aminotransferase	ALT	۸۰
Alkaline Phosphatase	ALPK	۸۱
Partial Thromboplastin	PT	۸۲
Partial Thromboplastin Time	PTT	۸۳
International Normalized Ratio	INR	۸۴
Blood Urea Nitrogen	BUN	۸۵
CREATININE	CR	۸۶
Troponin	TROP	۸۷
Creatine phosphokinase	CPK	۸۸
Creatine phosphokinase mb	CPKmb	۸۹
"A D-dimer test looks for D-dimer in blood. D-dimer is a protein fragment (small piece) that's made when a blood clot dissolves in your body. D-dimer isn't usually found in your blood unless your body is making or breaking up blood clots."	D-dimer	۹۰
Potassium (potassium)	K	۹۱
Sodium (sodium)	Na	۹۲
Calcium	Ca	۹۳
Phosphorus	P	۹۴
Magnesium	Mg	۹۵
Vitamine D	Vit D	۹۶

شرح اختصارات	اختصارات	ردیف
Erythrocyte Sedimentation Rate	ESR	۹۷
C-Reactive Protein	CRP	۹۸
Thyroid Stimulating Hormone	TSH	۹۹
Triiodothyronine	T3	۱۰۰
Thyroxine	T4	۱۰۱
Free T4	FT4	۱۰۲
Triglycerides	TG	۱۰۳
Cholesterol	Chol	۱۰۴
Low-Density Lipoprotein	LDL	۱۰۵
High-Density Lipoprotein	HDL	۱۰۶
Urine Analysis	UA	۱۰۷
Urine Culture	UC	۱۰۸
Blood Count	BC	۱۰۹
Occult Blood	OB	۱۱۰
Stool Exam	SE	۱۱۱
learning management system	LMS	۱۱۲

کد درس: ۰۱

نام درس: آناتومی
پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱۵۰ واحد نظری - ۱۵۰ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با تمامی دستگاهها و ساختمان بدن به طور اختصاصی
شرح درس: کسب آگاهی و آشنایی با ساختمان دستگاههای مختلف بدن با استفاده از اطلس، مولاز و نرم افزارهای آموزشی
با تاکید بر کاربردی بودن این دانش در وظایف آینده این رشته

رتوبس مطالب:

الف: نظری (۲۴ ساعت)

- آشنایی با اسکلت بدن
- تشریح بافت های مختلف بدن (پوششی، همبند، حویلی، غده ای، عضوی)
- تشریح جسیه و ستون فقرات
- تشریح اندام فوقانی و تحتانی
- تشریح دستگاه قلب و گردش خون
- تشریح دستگاه تنفسی
- تشریح دستگاه ادراری
- تشریح دستگاه گوارشی
- تشریح دستگاه عصبی
- تشریح دستگاه بینایی و شنوایی
- تشریح دستگاه ایمنی (غده های لنفاوی، طحال، تیموس)
- تشریح دستگاه تناسلی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- کار روی جسد در سالن تشریح، مین تشریح دیجیتال، نمایش مانکن و مولاز های اندام ها و دستگاه های مختلف بدن، نمایش فیلم، اسلاید، پومرهای آموزشی، کار روی مولاز و...

منابع اصلی درس:

- ۱- اسنل دیهارت، ضروریات آناتومی اسنل، آخرین ویرایش
- ۲- مصباح ارتکانی، سید فقر الدین، کالبد شناسی عمومی، شیراز، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز، آخرین ویرایش
- ۳- حسن زاده، غلامرضا، یادگیری آناتومی، انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی قزوین (آخرین ویرایش)
- 4- Gray's Anatomy for Students 5th Edition 2024
- 5- Sobotta Anatomy Textbook

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کزپوشه (part folio) شامل: ارزیابی کارتنما (Log book)، منابع آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تئکرات،
کواهن‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای بیرون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

نام درس: فیزیولوژی کلاس درس: ۲

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با عملکرد دستگاه های مختلف بدن و ساختار فیزیولوژیک آنها به طور اختصاصی.

شرح درس: در این درس به بحث در مورد عملکرد سیستم های مختلف بدن شامل قلب و گردش خون، تنفس، عصبی-حرکتی، گوارش، غدد درون ریز، دفعاتی و ... پرداخته می شود.

رتوس مطالب

الف- نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با عملکرد دستگاه قلب و گردش خون
- آشنایی با عملکرد دستگاه تنفسی
- آشنایی با عملکرد دستگاه ادراری
- آشنایی با عملکرد دستگاه گوارشی
- آشنایی با عملکرد دستگاه عصبی
- آشنایی با عملکرد دستگاه عضلانی، استخوانی
- آشنایی با عملکرد دستگاه ایمنی
- آشنایی با عملکرد دستگاه تناسلی
- آشنایی با عملکرد غدد درون ریز

ب- عملی (۱۷ ساعت)

قسمتی از مباحث شامل آشنایی با میکروسکوپ و نحوه کار با لام شویان، شمارش گلبول های قرمز، شمارش گلبول های سفید، تعیین هماتوکریت، اندازه گیری هموگلوبین خون، اندازه گیری زمان انعقاد خون، زمان سیلان، تعیین گروه های خونی

روشهای تکمیلی آموزش: نمایش فیلم اسلاید و کار در آزمایشگاه

منابع اصلی درس:

۱) گایتون، آرتور، هال جان، انوار، فیزیولوژی گایتون ترجمه احمد رضا نیاورانی، آخرین ویرایش

۲) گرین، اساس فیزیولوژی بالینی، ترجمه علی صابقی لویه و فرخ شادان، آخرین ویرایش

3) Barrett K. E., Barman S., Borano S., Brooks H., Ganings Review of Medical Physiology

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشوونماها و فنکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

«آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد»

«آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری»

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با عوامل مختلف بیماری زای باکتریایی، ویروسی، قارچ و انگلی شرح درس: در این درس دانشجو با میکروارگانیسم های مهم باکتریایی، ویروسی، قارچ و انگلی مختلف ایجاد کننده عفونتهای انسانی آشنا شده و با برخورداری از دانش لازم بر زمینه پیش گیری و نحوه مقابله با آنها از بروز عفونت در محیطهای کاری خود جلوگیری خواهد کرد. بر موضوعات آشنایی با عفونت های منتقله بر بائین بیمار بویژه میکروارگانیسم های منتقله از راه خون، قطرات تنفسی و از راه هوا و شیذ کولونیزاسیون باکتری ها در انواع آمبولانس و روی تجهیزات پزشکی و نحوه مدیریت آنها تاکید می گردد.

رفوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم

- طبقه بندی ساختمان، فیزیولوژی، متابولیسم و ژنتیک میکروب ها اعم از باکتری، ویروس، تک یاخته مضمر و قارچ
- آشنایی با انواع باکتری ها
- آشنایی با انواع ویروس ها
- آشنایی با انواع قارچ ها
- آشنایی با انواع انگل ها
- شناخت ریکتیاها (شکل ظاهری، نحوه زندگی، روش تکثیر، بیماریزایی)
- چگونگی اثر داروها و مواد ضد عفونی کننده
- ب: عملی (۱۷ ساعت)
- آشنایی با روش های استریلیزاسیون و ضد عفونی
- نمونه برداری از بائین بیمار و آشنایی با مواد و روش های کشت میکروب ها
- کشت، رنگ آمیزی و تشخیص باکتریهای مهم بیمارزا
- کشت و مشاهده کولنی گرم مثبت (اعم از استافیلوکوک، استرپتوکوک، آنزوکوک و ...)
- کشت و مشاهده باسیل گرم منفی (اعم از کنی باسیل، کلبسیلا و پروتوس و ...)
- مشاهده میکروسکوپی باکتریها (اعم از باسیل سل، شارین، تیفتری، تاپسورا هموفیلوس، ویبریو و تریپونا)
- کشت نمونه از کائین و تجهیزات آمبولانس و بررسی پاتوژن های آن

روشهای تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، اسلاید و دیدن عوامل بیماری زا زیر میکروسکوپ

منابع اصلی دروس:

- 1) میکروبیولوژی عمومی - آخرین ویرایش
- 2) دکتر مهدی دلاوری - راهنمای جامع برای انگل شناسی در بهداشت - آخرین ویرایش
- 3) تک یاخته شناسی پزشکی - انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران - آخرین ویرایش
- 4) Mackell & Voges Medical Parasitology, last edition
- 5) Brown, H. W. & Neva, F. A. Basic Clinical Parasitology
- 6) Murray Medical Microbiology

ارزیابی فرآیند:

الف - روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۲۴۰ دقیقه ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب - دفعات ارزیابی:

• آزمونهای بدون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

نام درس: مهارت‌های عملی در مراقبت‌های اورژانسی پیش‌بیمارستانی
 کد درس: ۰۳
 پیش‌نیاز یا هم‌زمان: آناتومی (کد درس ۰۱) - فیزیولوژی (کد درس ۰۲)
 تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
 نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی مرتبط با ارائه مراقبت فوری به بیماران و کسب توانایی‌های لازم به منظور اجرای دستورالعمل‌های بالینی پایه با تکیه بر رعایت قوانین، مقررات، اخلاق حوقه ای و بکارگیری احکام اسلامی شرح درس: اصول و فنون مراقبت‌ها از جمله: بررسی است که به منظور آماده‌سازی دانشجو برای مراقبت از دانشجویان در راستای ارتقاء تأمین و حفظ سلامت آنان آموزش داده می‌شود. در این درس دانشجو ضمن آشنایی با مفاهیم اساسی مراقبت‌های عملی و کسب مهارت در انجام آنها در مرکز مهارت‌های بالینی با استفاده از مانکن و بیمار نما مهارت‌های لازم را بدست می‌آورد.

رفوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- مفهوم سلامت و بیماری
- نیازهای اساسی انسان و نقش کارشناس فوریت پزشکی در برآوردن آن نیازها
- اصول و روش‌های برقراری ارتباط با دانشجویان و سایر اعضای تیم درمانی
- علائم حیاتی و روش‌های اندازه‌گیری (شارخون، نبض، تنفس، درجه حرارت، رنگ پوست، درد، سطح هوشیاری، قند خون و ...)
- اصول ضد عفونی و استریلیزاسیون و مهارت‌های عملی آن
- مفاهیم ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد در فوریت‌های پزشکی
- اصول مراقبت پیش‌بیمارستانی از بیمار ترومایی و غیر ترومایی
- مفهوم درد و روش‌های تسکین درد
- مفهوم تعادل مایعات و الکترولیت‌ها
- انواع زخم و روش‌های مراقبت از آن
- اصول شناسایی زخم و پانسمان
- فرایند دارو درمانی و محاسبات دارو
- روش‌ها و مهارت‌های استفاده از اکسیژن درمانی
- اصول و اندیکاسیون‌های استفاده از پالس اکسی متر و تفسیر پالس اکسیمتر
- اصول و روش آماده کردن و تجویز دارو به روش‌های خوراکی، زیر زبانی، استنشاقی و رکتال
- اصول تزریق دارو به روش‌های زیر جلدی، داخل عضلانی، وریدی، داخل استخوانی و داخل تراشه
- اقدامات حفاظت شخصی
- لوله گذاری معده (NGT) مفاهیم، اندیکاسیون‌ها، مخاطرات و کنترا اندیکاسیون‌های گوارش و لوله گذاری معده
- تدابیر لازم در رفع مشکلات شایع دفع ادراری
- اندیکاسیون‌ها، نحوه تعبیه و علاظلات مربوط به سونداز مثانه
- اندیکاسیون‌های سونگشن بهائی - حلقی، بینی - حلقی، لوله تراشه و لوله تراکئوستومی

- اصول و اندیکاسیون های دامن پوزیشن به بیمار
- اصول تهیه نمونه خون تشریحی و وریدی برای بررسی گاز های خون و تفسیر آن
- اصول آزمایش بر بالین POCT و نحوه انجام و مراقبت های بالینی مربوطه

ب. عملی (۳۳ ساعت)

- شست و شوی دست
- پوشیدن بستکش، ماسک، گان، عینک محافظ چشمی
- برقراری محیط استریل
- وارد کردن لوله بینی - شستشوی معده، گلوژ و لواز
- سونتگذاری در سمانه (قولی و نلاتون) و مراقبت های مربوطه و خارج سازی آن
- اکسیژن درمانی از طریق ماسک، سوپد بینی و کاتولای
- سانشین معانی - حلقی، بینی - حلقی و تراکتوستومی
- شست و شو، تمیز کردن و پالسمان رخم و مراقبت از بدن
- بانداژ قسمت های مختلف بدن
- آماده سازی دارو
- روش های تجویز دارو (خوراکی، زیر زبانی و استنشاقی و رکتال)
- تزریق دارو به روش داخل عضلی، زیر چربی، داخل عضلانی و وریدی و داخل استخوانی و رکتال
- انواع سرم ها، رگ گیری جهت برقراری انفوزیون مداوم
- تکنیک های جداسازی و کاربرد محافظ ها (گان، ماسک، بستکش، عینک، نقاب صورت)
- بکارگیری کیسه آبگرم و آب سرد
- انواع پوزیشن بیمار
- کار با دستگاه POCT (از دستگاه بر بالین)

روشهای تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید

منابع اصلی درس

- ۱) دوگانی، اصول مراقبت از بیمار، نگرشی جامع در پرستاری، آخرین ویرایش
- ۲) پوتر، پاتریشیا آن، پری، آن کریپین اصول و فنون پرستاری پوتر و پری، نشر سالمی، آخرین ویرایش
- ۳) نیلور، کارول اصول پرستاری، مفاهیم پرستاری، آخرین ویرایش
- ۴) بساک، سبیه آقاییان حمیدرضا اصول و فنون مراقبت ها در فوریت های پزشکی، بالینی - نشر جامعه نگر - آخرین ویرایش
- ۵) موسوی، ملیحه سعادت عالیستانی، مریم، روش های پرستاری بالینی، تهران، شهراب - آینه سازان، آخرین ویرایش
- ۶) چک لیست مهارتهای فن پرستاری موبدان گروه فن پرستاری و ممانتی حضرت فاطمه (س)، آخرین ویرایش
- ۷) سعیدی، مهدی و توری سازی، حسن و هنکاران، دانشنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - آخرین ویرایش
- ۸) هاشم زانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش

- 9) Patricia A. Potter Fundamentals of Nursing, last edition.
- 10) Carven, Ruth F, Himle Constance J. Fundamental of Nursing: Human Health and Function Philadelphia Lippincott CO. last edition
- 11) Harkreader Helen, Hogan Mary Ann Fundamentals of Nursing Caring and clinical Judgement. Second edition. Saunders CO. last edition.
- 12) Potter, Perry, Fundamental of Nursing: concept, Process and practice, ST Louis, Mosby CO. last edition
- 13) Taylor, Lilia, Lemone. The Art and science of Nursing care. last edition

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی زبانه‌ای ■ آزمون ۳۶۰ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشریحات و تفکرات کواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی

• آزمونهای بدون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۰۵

نام درس: فناوری اطلاعات در فوریت‌های پزشکی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰.۵ واحد نظری - ۰.۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با کامپیوتر، سخت‌افزار و نرم‌افزار و استفاده از آن جهت سرعت بخشیدن به فرآیندهای کاری
شرح درس: در این درس علاوه بر کلاس‌های تئوری، ساعت‌های کار با کامپیوتر جهت آشنایی با قسمت‌های مختلف و
نرم‌افزارهای کاربردی در نظر گرفته شده است.

روش مطالبه:

الف: نظری (۹ ساعت)

- آشنایی با کامپیوتر
- آشنایی با انواع و اجزای کامپیوتر
- آشنایی با سخت‌افزار
- آشنایی با واحدهای ورودی و خروجی
- آشنایی با حافظه‌های جانبی (هارد دیسک، فلاپی دیسک و انواع آن، CD-ROM و ...)
- آشنایی با نرم‌افزار (آشنایی با واحدهای ذخیره اطلاعات، مفهوم فایل، مفهوم برنامه)
- آشنایی با موتورهای جستجوگر، روش‌های جستجو و بانک‌های اطلاعاتی
- آشنایی با کار در اینترنت
- آشنایی با نرم‌افزارهای کاربردی (Word, Excel, Power Point, Internet, Mail)
- آشنایی با سیستم‌های هوشمند و نرم‌افزارهای اورژانس
- سامانه‌های استازیا
- سامانه‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی
- اورژانس هوشمند
- آشنایی با نرم‌افزارهای پرکاربرد EMS
- نقشه خوانی و کار با نقشه

ب: عملی (۷ ساعت)

- کار با کامپیوتر
- کار با نرم‌افزارهای کاربردی (Word, Excel, Power Point, Internet, Mail)

منابع اصلی درس:

- (۱) کتاب گواهینامه بین‌المللی کاربردی کامپیوتر - ICDE سطح یک آخرین ویرایش
- (۲) بزبان فر، سیمین، شیوه‌های بهره‌گیری از منابع پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران (آخرین ویرایش)
- (۳) برویش، آ. اطلاعات در پرستاری، انتشارات فراگفت و قلم، آخرین ویرایش
- (۴) لانگاستر، ویلفر، نظام‌های بازیابی اطلاعات، ترجمه بهرات جعفری، نشر نورده شیراز (آخرین ویرایش)
- (۵) کتاب استاندارد اپراتوری کامپیوتر - مؤلفین: مهندس قاسم حسن زاده و مهندس حسن حسینی آذر، آخرین ویرایش

- ۶) محمدرضا جعفری، حسن محمدی، حسین محمدی «آموزش مهارت‌های ICDI مفاهیم پایه فن آوری اطلاعات (IT)، کار با کامپیوتر و مدیریت فایل‌ها (Windows)، وازه پردازی (Word)، صفحه گسترده (Excel)، آخرین ویرایش»
7) International Nursing Index. The National Library of Medicine, Lippincot, New York (Last ED)

ارزیابی فرآیند:

الف - روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۲۳۰ درجه ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشریحات و تذکرات، گزارش‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب - نفعات ارزیابی:

• آزمون‌های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

کتاب درسی: ۰۶

نام درس: آشنایی با سازمان های امدادی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: واحد (۵) - واحد نظری - (۵) واحد عملی

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس آشنایی دانشجویان با سازمان های مختلف امدادی، وظایف و مسئولیت های آنان و نحوه همکاری با آنها شرح درس: نظر به اینکه رسیدگی و انجام مراقبت های درمانی برای افراد آسیب دیده در حوادث و بلایا در گرو وجود سازمانهای مختلف امدادی و تعامل و همکاری آنها با یکدیگر می باشد، آشنایی دانشجویان با سازمانهای مختلف نظیر آتش نشانی، هلال احمر، نیروی انتظامی، ستاد حوادث غیر مترقبه و... و نحوه ارائه خدمات توسط آنان ضروری است. در این درس ضمن آشنایی دانشجویان با شرح وظایف هر دستگاه امدادی، دانشجویان شیوه همکاری و تعامل با هر یک را فرا می گیرند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- مفهوم سازمان های امدادی و نقش آنان در فوریت های پزشکی
  - آشنایی با سازمان های مختلف امدادی، توانایی ها و حیطه اختیارات عملی آنها مانند: سازمان آتش نشانی، نیروی انتظامی، نیروهای بسیج، ستاد حوادث غیر مترقبه، انرژی اتمی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان آب و برق منطقه ای و شرکت ملی گاز، سازمان پدافند غیر عامل و سایر شرح جهانی و هلال احمر
  - آشنایی با سایر سازمان های امدادی در جهان
- ب: عملی (۱۷ ساعت)

- بازدید از چند سازمان امدادی یاد شده
- برگزاری تمرین مشترک حادثه شبیه سازی شده و آموزش شیوه مشارکت
- تعیین عملکرد هر یک از دستگاههای همکار در حوادث و بلایا و تجسمات انبوه در بازدیدها

منابع اصلی درس:

- ۱) برنامه حوادث و بلایا، بوزر سلامت در بلایا و فوریتها آخرین ویرایش
- ۲) کاووسی، سعید. آشنایی با سازمانهای امدادی و بحران مجید کاووسی، سخن دانشجو: ۱۳۹۷
- ۳) توری ساری، حسن و همکاران. دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی سازمان اورژانس کشور - آخرین ویرایش
- ۴) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن، توری ساری، حسن و همکاران. برنامه یکنی فوریت های پزشکی، اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، جامعه نگر - آخرین ویرایش
- ۵) پاشا زاتوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی براتلو، علی - فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی - آخرین ویرایش

ارزیابی عملکرد:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابین کاربوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۷

نام درس: فرایند عملیات و اطلاعات فنی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۱ واحد عملی - ۰/۵ واحد کارگاهی)

نوع واحد: نظری - عملی و کارگاهی

هدف کلی درس: انتظار می‌رود دانشجویان در پایان این درس ضمن آشنایی با نظام فوریت‌های پزشکی در ایران و جهان، سیستم ارائه خدمات، وظایف مدیریتی و علوم رفکاری در مدیریت و انطباق آن با سازمان‌ها و تشکیلات بهداشتی و درمانی، به ویژه ساختار سازمان اورژانس و مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و عملکرد آنها را بشناسند و با فرایند عملیات اطلاعات فنی در اورژانس پیش بیمارستانی آشنا باشند. با مقررات کلی اورژانس ۱۱۵، فرایندهای پایگاه و عملیات نیز لباس و پوشش استاندارد، لیجستیک و انواع آمبولانس‌ها (موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس زمینی و هوایی و دریایی و ریلی) و اصول حفظ و نگهداری و تعمیر و رانندگی با آن‌ها را بشناسند. همچنین نحوه عملکرد در شرایط عادی و پیش‌بینی شده در عملیات را بشناسند.

شرح درس: در این درس دانشجویان با سیستم ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی و سلسله مراتب اداری در EMS، ساختار آمبولانس و تجهیزات پزشکی موجود در آن، فرایندهای حضور در پایگاه، تحویل و تحویل شیفت، چک فنی و پزشکی آمبولانس و پایگاه، اعزام به ساموریت حضور در صحنه، مدیریت بیمار، درمان در سطح، اخذ ایضا انواع مشاوره پزشکی، انتقال به مرکز درمانی، تحویل بیمار به بیمارستان، ختم کلیه شیفت‌های عملیات مستند سازی، اصول آلودگی زدایی آمبولانس در عملیات و نیز لباس و پوشش استاندارد، لیجستیک و انواع آمبولانس‌ها (موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس زمینی و هوایی و دریایی و ریلی) و اصول حفظ و نگهداری و تعمیر آن و اصول رانندگی اینها با آمبولانس و آشنایی شود.

روش مطالب:

الف- نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با سیستم ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی در ایران و جهان
- آشنایی با فرایند عملیات در اورژانس پیش بیمارستانی (دریافت پیام، اعزام، زمان‌ها، اقدامات برپایین، اخذ رضایت ششمنی، انتقال بیمار، تحویل به مراکز درمانی، فرایندهای طرح‌های ۱۱۵ و ۱۱۲، بازگشت به پایگاه، مستند سازی ساموریت) و ثبت داده‌ها
- آشنایی با حوادث ویژه و پروتکل‌ها و ملاحظات آن
- آشنایی با لیجستیک اورژانس پیش بیمارستانی در ایران و جهان
- آشنایی با تجهیزات فنی و پزشکی موجود در آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس و اتوبوس آمبولانس)، اورژانس دریایی، ریلی و اورژانس هوایی
- ساختار آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس دریایی، ریلی و اورژانس هوایی)
- مراحل ایجاد رسانی در فوریت‌های پزشکی
- قطعه‌شناسی و تعمیر و نگهداری انواع آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس دریایی، ریلی و اورژانس هوایی)
- اصول کار با دستگاه‌های ارتباطی، سرویس و نگهداری آنها
- اصول آلودگی زدایی آمبولانس و تجهیزات فنی و پزشکی آن

- فرایند عملیات در ارتباط با بیماران کهنسال، کودکان، ناشنوا، نابینایان، افراد توان حواس، اوتیسم، افراد خارجی زبان و دستورالعمل های کشوری آن ها
- اقدامات حفاظتی در بیماریهای نوپدید و بازپدید
- اصول رانندگی ایمن در شرایط سخت آب و هوایی (بختگان، کولاک، باران هتئ منیل آسنا، برف و تگرگ، جاده های پر یخ و خم و ...)
- فرایند عملیات در استقرار، افتدانشانات مناسبه ها و ...
- تجهیزات الکتریکی و مکانیکی آمبولانس (رایانس/زنجیر چرخ/ECU/A ABS/ESB/FBD)
- آشنایی با هشدارهای عیب یابی آمبولانس و مکانیک آمبولانس زمینی

بیا عملی (۲۴ ساعت)

- مقررات راهنمایی و رانندگی در فوریت های پزشکی
- انجام اصول بهداشت فردی و بهداشت غلظتی کردن تجهیزات و آمبولانس
- تمرین فرایند عملیات در شرایط عادی و بحرانی (حوادث ویژه)
- انجام قطعه شناسی و تعمیر ونگه داری آمبولانس (آمبولانس زمینی، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس، آمبولانس دریایی و ریلی)
- کار با دستگاههای ارتباطی و نگهداری آنها
- انجام آلودگی زمینی آمبولانس و تجهیزات فسی و پزشکی آن

ج کارگاهی (۲۶ ساعت)

کارگاه قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری آمبولانس و رانندگی ایمن (خلق آخرین دستورالعمل سازمان اورژانس کشور) آموزش رانندگی در شبیه ساز رانندگی

منابع اصلی درس:

- ۱) میماندر، جعفر. استاندارد های اداره ارتباطات همگامی و پایش عملیات سازمان اورژانس کشور. انتشارات نوآوران دانش (آخرین ویرایش)
- ۲) دستورالعمل بارو و تجهیزات سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۳) شهید فر، بابک. توری سازی، حسن و همکاران. دستورالعمل تریاز تلفنی چهار سطحی. سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۴) دستورالعمل قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری آمبولانس، موتورلانس، اتوبوس آمبولانس سازمان اورژانس کشور
- ۵) توری سازی، حسن. آقازاده، سیدپیمان. برمان های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی. سپیدبرگ (آخرین ویرایش)
- ۶) توری سازی، حسن. قنبری، فر. محمد و همکاران. فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. آخرین ویرایش
- ۷) سعیدی، مهدی و همکاران. درسیه های فوریتهای پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - آخرین ویرایش
- ۸) عابدی، عباس. پورکرمانیان، پوراندخت. آشنایی با تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی. سمینار نخت: آخرین ویرایش
- ۹) کتابچه آموزش راهنمایی و رانندگی - راهور نیروی انتظامی ایران - آخرین ویرایش
- ۱۰) دفترچه راهنمای آمبولانس (موتور و اتوبوس الکترونیک و مکانیک خودرو) سازمان اورژانس کشور

- 1) Browner, Bruce D. et al, emergency care and Transportation of the sicked & injured, AACOS Sudbury; Jones & brattled CO: last edition.
- 2) Rhonda J. Buck et al intermediate emergency care & transportation of the sicked injured, AACOS: last edition.

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کنس ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارها (log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- ملاحظات ارزیابی:

• آزمونهای بیرون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۸۰۸

نام درس: بهداشت عمومی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد نظری

هدف کلی درس: بزرگ اهمیت انتقال بیماری‌های واگیر و روش مبارزه با عوامل بیماری زا، پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های واگیر و غیر واگیر، واکسیناسیون.

شرح درس: در این درس به بحث در مورد نحوه انتقال و پیشگیری از انتقال بیماریها، اصول واکسیناسیون، مدیریت بیماری‌های واگیر در اورژانس پیش بیمارستانی، پرداخته می‌شود.

مطالب نظری (۲۴ ساعت)

- آشنایی با تاریخچه بهداشت عمومی
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماری‌های واگیر
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماری‌های غیر واگیر
- آشنایی با برنامه ملی واکسیناسیون کشوری
- آشنایی با نحوه ابتلا و انتقال بیماری‌های واگیر و نحوه مدیریت آن در اورژانس پیش بیمارستانی با تاکید بر بیماری‌های منتقله از راه ترشحات، خون، هوا و فترات و تبدل استیک و پروتکل‌های پیش بیمارستانی آن‌ها
- آشنایی با نقش کارشناس فوریت‌های پزشکی در پیشگیری از انتقال بیماری‌های واگیر
- آشنایی با ساختار شبکه‌های بهداشتی و تیم سلامت
- بهداشت مراکز درمانی و کنترل عفونت در مراکز بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- آشنایی با پرونده سلامت و نظام مراقبت بهداشتی در سیستم اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با نظام مراقبت در ایران و جهان
- آشنایی با اصول بهداشت محیط (شامل دفع بهداشتی زباله و پسماند - آب سالم - غذای سالم) با تاکید بر مدیریت پسماند عفونی پیش بیمارستانی

منابع اصلی درس

- 1) Mary-Jane Schneider, Introduction to Public
- 2) Marica Stanhope, Jeanette Lancaster, Public Health Nursing: population-Centered Health Care in the Community, last ED
- ۳) جی، ای، پارک، درسیه پزشکی و پیشگیری اجتماعی، آخرین ویرایش
- ۴) جانسون، حسین، کتاب جامع بهداشت عمومی، آخرین ویرایش
- ۵) رحمانی، خالد، درسیه جامعه بهداشت عمومی، کاربردی به کارشناسی، آخرین ویرایش
- ۶) صادقی، احمد، نظام‌های سلامتی در ایران و جهان
- ۷) رفایی شیرپاک، خسرو، درسیه طب و پیشگیری اجتماعی

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

ارزیابی کتابخانه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشانیها و تذکرات، گزارشهای انجام کار و نظیر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۰۹

نام درس: داروشناسی عمومی

پیش نیاز یا همزمان: فیزیولوژی (کد درس ۰۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: انتظار می‌رود در پایان این درس دانشجویان ضمن آشنا شدن با فارماکولوژی و مسئولیت کارشناس فوریت پزشکی پیش بیمارستانی در دارو درمانی پیش بیمارستانی با اصطلاحات و واژه های دارویی نیز آشنا شده و انواع داروهای مصرفی را شناخته و موارد استفاده، عوارض و موارد احتیاط را بدانند.

شرح درس: در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی مختلف، دارویی، موارد و نحوه مصرف و عوارض جانبی داروها آموزش داده می‌شود.

رئوس مطالب:

الف) نظری: (۳۲ ساعت)

- تعریف فارماکولوژی، اشکال دارویی و طبقه بندی داروها
- تاثیر دارویی و تداخلات دارویی، مراحل فارماکوکینتیک (فارماکودینامیک، فارماکوتوکسیک) مصرف دارو در گروه های خاص (نوزادان، کودکان، کهنسالان و زنان حامله)
- ایمنی در تجویز دارو، فرآیند ارسال داده ها و دریافت دستور شفاهی از پزشک (تخصصی و عمومی)، استفاده از دستورات کتبی (پرونگل های آفلاین)، قانون تجویز دارو، روش های تجویز دارو (خوراکی، انواع روش های تزریقی، استنشاقی)
- نحوه تزریق، نحوه رقیق نمودن دارو و همچنین مطالعه تزریق سریع، بئوس، شوت کردن دارو، انفوزیون آهسته دارو و ...
- محاسبه دوزهای دارویی، سیستم های اندازه گیری، محاسبه درصد غلظت دارو، محاسبه دوز بر اساس نسبت های خاص، محاسبه دوز بر اساس وزن و ... محاسبه قطرات دارویی وریدی، توجه خاص در محاسبه دوز دارو در نوزادان و کودکان، کهنسالان.
- مایعات و الکترولیت ها: توزیع مایعات بدن، مایعات بیرون سلولی و بیرون سلولی، حرکت مایع و الکترولیت بین سلولی و خارج سلولی، انتقال فعال و غیر فعال، تعاریف هیپوتونیک، ایزوتونیک، هیپرتونیک، گلوئید، کریستالوئید ضرورت و ممنوعیت ها در تجویز مایعات وریدی عوارض جانبی و خطرات ایجاد با مایعات در بیماران با خونریزی غیر قابل کنترل.
- داروهای موثر بر سیستم عصبی خودکار، عملکرد سیستم های سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای مقلد سمپاتیک و پاراسمپاتیک.
- داروهای موثر بر سیستم تنفسی
- داروهای موثر بر سیستم قلب و عروق
- آشی بیوتیک ها
- داروهای موثر بر سیستم گلیه و مجاری ادرار
- آشنایی و مشاهده اشکال مختلف دارویی
- آشنایی و مشاهده اطلاعات مندرج روی داروها
- آشنایی با روش های تکه داری دارو های مختلف و داروهای حساس به دما

روش های تکمیلی آموزش

- آشنایی و مشاهده اشکال مختلف دارویی (مشاهده نمونه)
- آشنایی و مشاهده اطلاعات مندرج روی داروها
- آشنایی با داروهای لبنان پارکام کند داروی پارکام جامنگ دارویی کاتین آمیولانس در اورژانس زمین (آمیولانس، توپوس آمیولانس، مونورانس، هولبی و بریلی)
- آشنایی با داروهای تریالی احیا

منابع اصلی دروس:

1. Gonaoulin, Sheryl M. sonders, Mick J. Raynovich, William. Prehospital drug therapy Stouts: mosby, co. last edition.
2. Freeman Clark, Queener, s Karh, v, Pharmacologic Basic of Nursing Practice (last Ed)
3. Katzung, B.G. et al. Basic Clinical Pharmacology (last Ed)

۴. داروهای ژنتیک ایران

۵. متقی نژاد، سعید. فارماکولوژی کاتزونگ و ترورر GOLDEN BOOK

۶. کاتزونگ، برترام، فارماکولوژی پایه و بالینی ترجمه بیژن جهانگیری، آخرین ویرایش

۷. توری ساری، حسن آقازاده، سیدبزرگان برملتهای کام به کام در اورژانس پیش بیمارستانی سعید برگه آخرین ویرایش

۸. سعیدی، مهدی و مرتضوی، سید محسن توری ساری، حسن و همکاران در ستاره بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - نشر جامعه مکر - آخرین ویرایش

۹. پاشا زلتوس، مریم عبدالرزاق نژاد، علی برالتو، علی فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی ارتشین طب (آخرین ویرایش)

ارزیابی عملکرد

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تحقیقها و تفکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۰

نام درس: احیاء قلبی-ریوی پایه (بالغین و کودکان)

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی (کد درس ۰۱) - فیزیولوژی (کد درس ۰۲)

تعداد واحد: ۱ واحد (۷۵ واحد نظری - ۷۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اقدامات حیاتی بخش پایه و کسب توانایی لازم در مواجهه با بیمار یا مصدوم (بزرگسال-کودک) با ایست قلبی-ریوی در شرایط معمولی و خلص (سرمازدگی، غرق شدن، زنان یازده، برق گرفتگی، گاز گرفتگی)

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن کسب آگاهی‌های اولیه و مقدماتی در مواجهه با ایست‌های قلبی-ریوی در شرایط معمولی و خلص، عمل بروز ایست قلبی با منشأ قلبی و تنفسی، روش‌های مدیریت بیمار پیش از ایست قلبی (با تأکید بر فوریت‌های تنفسی مانند انسداد راه هوایی و آریتمی‌های قلبی) و چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم لازم برای شروع و ادامه عملیات احیاء را می‌آموزد. همچنین ضمن شناسایی علائم اولیه ایست قلبی-ریوی و افتراق از مرگ حقیقی، تمامی مراحل احیاء پایه بر روی مولاژهای آموزشی در شرایط معمولی را انجام می‌دهد. در این درس نحوه برخورد با مدیجوها در تریاژ قلبی (بر اساس آخرین ویرایش دستورالعمل تریاژ قلبی چهار سطحی سازمان اورژانس کشور)، آموزش جمعیت عمومی نیز به دقت آموزش داده خواهد شد.

رتوس مطالب:

الف- نظری (۹ ساعت)

- شناخت اپیسیولوژی، عمل و علامتهای ایست قلبی ریوی در بزرگسالان، کودکان
- عمل تنفسی بروز ایست قلبی تنفسی و مدیریت بیمار تنفسی یا انسداد راه هوایی برای پیشگیری از بروز ایست قلبی تنفسی و انجام اقدامات بهنگام در تریاژ قلبی و صحنه عملیات
- عمل قلبی بروز ایست قلبی تنفسی و مدیریت بیمار قلبی برای پیشگیری از بروز ایست قلبی تنفسی و انجام اقدامات بهنگام
- انواع روش‌های تکنیژن درمانی
- بررسی بیمار مشکوک به ایست قلبی - تنفسی
- آشنایی با زنجیره بقا
- بازبینی و باز کردن و مدیریت راه هوایی پایه (الواح مانورها)
- انسداد راه هوایی و اقدامات پایه مورد نیاز
- شروع عملیات احیاء قلبی ریوی
- انواع تنفس کمکی
- نحوه انجام فشردن قفسه سینه
- روش‌های احیاء قلبی یک و دو نفره
- عوارض احتمالی احیاء قلبی ریوی پایه
- کاربرد بگینی AED در بیمار و اهمیت آن
- نحوه شناخت مرگ بالینی و مرگ بیولوژیک
- علائم تجدید حیات نتیجه بخش
- برنامه‌های مراقبت از نوزاد

- نحوه مدیریت اقدامات حیاتی بخش شامل احیای پایه و مانورهای خارج سازی جسم خارجی از راه هوایی توسط منجمو بر تریاژ تلفنی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- مدیریت بیمار نزدیک به ایست قلبی یا تنفسی
- شناسایی علائم اولیه ایست قلبی ریوی
- باز کردن صحیح راه هوایی در بیمار ناشناس و ترومایی در تمام سطوح
- انجام مانورها در رفع انسداد راه هوایی
- انجام منجمج تنفس کمکی
- انجام صحیح ماساژ قلبی
- شناسایی علائم تجدید حیات
- کنترل عوارض احتمالی احیای قلبی-ریوی پایه
- انجام احیای یک نفره و دو نفره
- کاربرد صحیح AED

نحوه اجرا:

استفاده از مولاژهای احیاء بصورت عملی و تمرین ماساژ فمسه سینه با کیفیت و موثر (عقل و سرعت)، نقش بازی کردن و فیلم و اجرای کارگاه بهره مندی از مانکن های احیای پایه هوشمند و انجام کامل سیگل های احیای قلبی-ریوی پایه با سرعت و دقت صحیح، آموزش نحوه تعامل و همکاری

منابع اصلی درسی:

۱. احیای قلبی - ریوی پایه بر پایه AHA 2020 و بروزی بر ACLS
۲. آخرین ویرایش دستورالعمل American Heart Association Guidelines
۳. نوری ساری، حسن، آقازاده، سید پیمان، درماتهای، کام به کام، در اورژانس پیش بیمارستانی: سید بزرگ- آخرین ویرایش
۴. پاشا زالوس، مریم، عبدالرزاق، ژا، علی، براتکو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: ارتین طب- آخرین ویرایش
۵. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن، نوری ساری، حسن و همکاران، برنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی - نشر جامعه نگر - آخرین ویرایش
۶. مهشید فر، بابک، نوری ساری، حسن و همکاران، دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی سازمان اورژانس کشور- آخرین ویرایش
۷. تقوی، آزاده، حیدری، سلیمان و همکاران، مدیریت پیشرفته بیماران مبتکال در اورژانس پیش بیمارستانی - ارتین طب - آخرین ویرایش

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی:

کلی ■ شفاهی ■ در حالت کوفه‌نماه BMLS ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، کواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- منابع ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار تابد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: احیاء قلبی-ریوی پیشرفته

کلاس درس: ۱۱

پیش نیاز یا همزمان: احیاء قلبی-ریوی پایه (بالین و کونگان (کد درس: ۱۰) - اورژانس های داخلی ۲ (کد درس: ۱۴)

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱/۵ واحد عملی - ۱/۵ واحد کارگاهی)

نوع واحد نظری - عملی - کارگاهی

هدف کلی درس: افزایش آگاهی دانشجویان در تشخیص و اقدام فوری برای حفظ جان مصدومین اورژانس های داخلی و تروماتیک نیازمند احیاء با استفاده از وسایل و تجهیزات مورد نیاز در برقراری تهویه و جریان خون موثر به منظور پیشگیری از عوارض ثانویه بیمار به مراکز درمانی. آشنایی عملی با تکنیک های احیای قلبی و ریوی پیشرفته از طریق تمرین و تکرار بر روی مانکن های آموزشی در بخش مهارت های بالینی

شرح درس: دانشجویان ضمن مرور احیاء قلبی-ریوی پایه، آشنایی با تجهیزات مدیریت راه هوایی پیشرفته و کاربرد هر کدام، آگاهی و مهارت مورد نیاز در اناره راه هوایی پایه و پیشرفته و برقراری تهویه و جریان خون موثر و انجام پروتکل های احیای پیشرفته در کونگان و بزرگسالان، تفسیر ریتم های قلبی و انجام اقدامات درمانی مربوط به هر ریتمی را می آموزد. همچنین دانشجویان پس از آموختن با استفاده از تجهیزات و امکانات پیشرفته (آخرین پروتکل های اورژانس پیش بیمارستانی)، مهارت کار تیمی و شرح وظایف هر یک از اعضای تیم در احیای پیشرفته را می آموزد.

روش مطالبه:

الف، نظری (۳۲ ساعت)

- مرور ریوی بر احیاء قلبی-ریوی پایه
- ساختار آناتومیک راه های هوایی فوقانی - علل انسداد راه هوایی
- اناره راه هوایی: باز کردن راه هوایی، انواع مانورها، کریکوتوموس، اکسیژن درمانی، تهویه بیمار حفظ راه هوایی باز (توسط راه هوایی دهانی خلفی، بینی خلفی، مانسک لارنژیال، گامبی تهویه لوله تراشه بینی و دهانی و...) (تعریف، کاربرد، معایب و محاسن، نحوه استفاده)
- اینتوباسیون ساده و مشکل
- اکسیژن درمانی انواع هیپوکسی، عوارض، روش های مختلف دادن اکسیژن ۱۰۰٪ و وسایل اکسیژن درمانی (معایب و محاسن)
- چگونگی استفاده از وسایل کمک در برقراری تهویه (آمبوک و ونتیلاتور پرتابل)
- دستیابی به خروج راه های رساندن دارو به بیمار در وریدهای محیطی و مرکزی، دخل تراشه داخل استخوان و قلب (تعریف، اندیکاسیون، مزایا، معایب، نحوه عمل)
- مرور ریتمی های خطرناک (ریس ریتمی های محتمل کننده همودینامیک ناپایدار و بطنی)
- الکتروشوک (انواع، اندیکاسیون، نحوه استفاده، مراقبت)
- استفاده از وسایل کمکی در فشردن قلب (Auto Pulse, Chest Compressor, ACD) و...
- داروهای مورد نیاز در احیاء قلبی-ریوی (اندیکاسیون، دوز، نحوه مصرف)
- عوارض ناشی از احیاء
- نحوه استفاده از پیم سیکر خارجی
- نحوه مراقبت پس از احیاء
- آشنایی استفاده از کاپنوکرافت

دبیرخانه شهردان عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی با روش و ابزار های ارزیابی کیفیت CPR

ب. عملی (۱۷ ساعت)

- انجام احیاء پایه یک و دومه
- استفاده از انواع وسایل پیشرفته در بازگردن راه هوایی (ایروی دهانی و بینی، لوله تراشه، کامپی توپ، LMA و ...)
- کار با انواع وسایل آکسیژن درمانی
- تفسیر ریتم ها و شناخت انواع آریتمی ها در مانیتورینگ ششبه سناری شده
- عزالیت و درمان پیش بیمارستانی آریتمی های ساده و خطرناک
- کار با وسایل کمکی در انجام تهویه مصنوعی (آمبوگ و ویتالتور پرتابل، میکروونت و ...)
- تزریق مارو در وریدهای محیطی و مرکزی، باغل تراشه، باغل استخوان و داخل قلب
- کار با الکتروشوک
- کار با وسایل کمکی در فشارین قفسه سینه
- کار با ترالی اورژانس
- رهبری در تیم احیای پیشرفته و شرح وظایف هر یک از اعضای تیم و تفاوت ها در تیم های بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- موقعیت یابی در فرایند احیای قلبی - ریوی
- آشنایی عملی با مفاهیم نظری
- استفاده از مدل های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت های بالینی

ج. کارگاهی (۲۶ ساعت)

- آخرین ویرایش کارگاه (Prehospital cardiac Life Support) PHCLS اقدامات حیاتی پیش بیمارستانی برای بیماران قلبی
- سر فصل موضوعات کارگاه اقدامات حیاتی پیش بیمارستانی برای بیماران قلبی (PHCLS)
- Pre test/ post test
- گرفتن و تفسیر EKG
- STEMI
- تفسیر ECG
- آریتمی های فوق بطنی: تاکی کاردی سینوسی، AF، میرادی کاردی سینوسی، PSVT
- فرایند نته کاردیوگرافی (طرح ۱۲۷)
- امواج دریه
- آریتمی های بطنی
- ارزی و آنالیزگیسی
- مساهای ریوی
- جسم خارجی در راه هوایی
- Air way management
- Breathing

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- Circulation
- Defibrillator و Drug
- ROSC
- مراقبت های پس از احیا
- کارگاه های تمرینی عملی و رفع اشکال

نحوه اجرا

دانشجویان قبل از حضور در کارگاه بحث های تئوری را مرور کرده و در ابتدای کارگاه می بایست در پیش آزمون پیش کارگاه علمی مهارتی احیای قلبی - ریوی پیشرفته پوش بیمارستانی Pre hospital Cardiac Life Support شرکت نمایند. در این کارگاه پس از بیان مباحث نظری احیای پیشرفته هر یک از دانشجویان طبق سناریوی مشخص تمامی مراحل احیای قلبی - ریوی پیشرفته را در ایستگاههای جداگانه روی مانکن - عملاً انجام داده و نتایج آن طبق چک لیست مشخص توسط استاد مربوطه ثبت می گردد. مهمترین علل غیر ترومایی ارست قلبی تنفسی شامل آنفولانزا و سندرم حاد کرونری و عوارض آن (شامل آریتمی ها و اختلال پمپ - ایم ریبه) و اصول و انجام احیای پیشرفته در کودکان و بزرگسالان از مفاد اصلی این کارگاه است.

منابع اصلی مورد:

- ۱- آخرین ویرایش دستورالعمل American Heart Association Guidelines
- ۲- آخرین ویرایش دستورالعمل Pre-hospital Cardiac Life Support
- ۳- تئوری، آزاده، حبیبی، سلناز، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۴- اسمیت مایک، احیاء پیشرفته، آخرین ویرایش
- ۵- توری ساری، حسن، آقازاده، سید پیمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سید برگ (آخرین ویرایش)
- ۶- سعیدی، مهدی، مرشجوی - سید محسن توری ساری، حسن، و همکاران، درسنامه بالینی فوریت های پزشکی، جامعه (مگر آخرین ویرایش)
- 7- <https://cpr.heart.org/en/cpr-courses-and-kits/healthcare-professional/handbook>
- 8- <https://www.cprblspros.com/cpr-sheet-sheet-2023>
- 9- <https://www.heart.org/>

ارزیابی فراگیر

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه ای

■ آزمون ۲۰ دقیقه

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE (Objective Structured Field Examination) ■

DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

* آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

* آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: اورژانس های داخلی ۱

کد درس: ۱۴

پیش نیاز یا همزمان: داروشناسی عمومی (کد درس ۰۹) - معاینات بالینی (کد درس ۱۴)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوریتهای بیمارستانی در اورژانسهای سیستمهای عصبی، گوارشی، ابرازی، تناسلی

شرح درس

این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجویان در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستمهای عصبی، گوارشی، ابرازی و تناسلی طرح ریزی گردیده است. ضمن تدریس این درس به دانشجویان کمک می شود آموختههای خود را با آموختههای قبلی در هم آمیخته و با بهره گیری از اصول و مهارتهای تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمتهای پیش بیمارستانی مدنظر در بیمارستان در تدریس این بحث می بایست تمرکز بر شرایط اورژانس بیماری های مربوطه و نحوه مدیریت بیمار و اقدامات حیات بخش در شرایط پیش بیمارستانی باشد.

رئوس مطالب:

الف- نظری (۵۱ ساعت)

- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم های عصبی، گوارشی، ابرازی، تناسلی
- نشانه شناسی و روشهای معاینه و فیزیوپاتولوژی بیماریهای شایع سیستم عصبی مرکزی
- نشانه شناسی و روشهای معاینه و فیزیوپاتولوژی بیماری های شایع گوارشی
- نشانه شناسی و روشهای معاینه و فیزیوپاتولوژی بیماریهای سیستم ابرازی و تناسلی
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیمارستان چهار شعبه و وضعیت هوشیاری، تشنج، سکتة مغزی (و طرح ۷۲۴)، انواع سردرد و اورژانس های آن، فلج حاد، فلج های یالارونده و پایین رونده (گزش کله، گولان باره، بوتولسم و ...) بیماری های با حسلات حاد دستگاه عصبی عضلانی (اسکلروز مولتیپل و ...) بیماری های پیش رونده دستگاه عصبی عضلانی، سکوپ و سرگیجه و ...
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیمارستان چهار درد حاد شکم شامل علل نیازمند مراقبتهای جراحی و جراحی (بویژه بیماریهای قلبی غروقی مانند سکتة قلبی تحتانی و انوریسم آنورت شکمی، آپاندیسیت، پریتونیت، کوله سیستیت، انسداد لوله گوارشی، پانکراتیت، انواع فتق عر دستگاه گوارش و عوارض و مشکلات آنها، خونریزی گوارشی، گاستریت، پرفوراسیون دستگاه گوارش، انسداد دستگاه گوارش، اینتوساسیپشن، زخمهای گوارشی و پریتونیت، غلل اسهال و استرناخ و ...) نحوه جا اندازی فتق و ...
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیمارستان چهار بیماریهای التهابی لگن، سنگهای کلیوی و دستگاه ابرازی، نارسانای حاد، کلیوی (رنال)، پره رنال و پست رنال) نارسانای مزمن کلیوی و عوارض آن شامل اندیکاسیون های دیالیز و عوارض ناشی از دیالیز، سندرم قرونی، بیماریهای عفونی همراه با مشکلات کلیوی، مانند (HUS، PSGN) انسداد ابرازی، غلوتتهای دستگاه ابرازی، ...

دوره‌نامه‌های علمی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- بررسی، تشخیص، علی، علایم، عوارض، تشخیص‌های افتراقی، مراقبت پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش معی در بیماران دچار بیماریهای تناسلی شامل تورشن بیضه، اپیدیدیمیت، ارجیت، پریاپیسم، تورشن تخمدان، عفونت‌ها و التهاب پروستات و ...
- مداخلات تشخیصی در بیماریهای داخلی شامل تپ، مایع آسیت، انجام آ.آ و عوارض آن، اندوسکوپی، کولونوسکوپی، رانیدوگرافی، تنای کلی سمپلر، اسکن MRI و سونوگرافی، انواع دیلیت و عوارض آن، انواع سونداز دستگاه ادراری و ...

مضامین اصلی دروس:

1. نشانه‌های اصلی (مجموعه ترجمه و تشخیص رفتارشناسی‌های دانشنامه طب اورژانس) اصول طب اورژانس روزن، دهبروگی، افسانه و همکاران، آخرین ویرایش
2. ترجمه اصول طب داخلی هاریسون (مباحث سیستم عصبی، کلیه و مجاری ادرار، سیستم گوارش و دستگاه تناسلی) آخرین ویرایش
3. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سیدمصطفی توریساری، حسن، و همکاران، درسینامه بالینی فوریت‌های پزشکی، جامعه مگر، آخرین ویرایش
4. اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش‌بیمارستانی متجمی، عبرت‌نساء، استدلال بالینی، مفاهیم، آموزش و ارزیابی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، آخرین ویرایش
5. تغری، آزاده، حیدری، سننار، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش‌بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
6. توریساری، حسن، آقازاده، سیدپیمان، درمانهای گام به گام در اورژانس پیش‌بیمارستانی، سیدپیرک، آخرین ویرایش
7. پاشا زائون، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش‌بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
8. عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، حاجی محمد، حسینی، مهسا، مدیریت و درمان اتروما در اورژانس پیش‌بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش

ارزیابی عملکرد:

- الف- روش ارزیابی کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.
ب- شفحات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۱۳

نام درس: اورژانس‌های داخلی ۲ (اورژانس‌های قلب و عروق)
 پیش نیاز یا همزمان: اورژانس‌های داخلی ۱ (کد درس: ۱۲)
 تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
 نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی در اورژانس‌های قلبی - عروقی
 شرح درس: اورژانس‌های قلب و عروق از شایع‌ترین علل موانع بیماران به مراکز درمانی و مهم‌ترین علت مرگ در کشور
 می‌باشند. با توجه به اهمیت انجام مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ
 و میر و ناتوانی ناشی از این موارد، لازم است دانشجوی فوریت‌های پزشکی در زمینه این فوریت‌ها و بخصوص ارزیابی
 و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مانع و مهارت لازم را کسب کرده و در عمل به کار بندد.

رتوس مطالب:

الف- نظری (۲۴ ساعت)

- مروری بر آناتومی فیزیولوژی سیستم قلبی عروقی و تنفسی
- اصول الکتروفیزیولوژی قلب طبیعی و اختلالات ریتم و هدایت قلب
- علل ایجاد آترواسکلروز، فاکتورهای خطر، متابولیسم میوکارد، گردش خون در عروق کرونر و عوامل تنظیم کننده آن
- فیزیوپاتولوژی، نشانه‌شناسی و روشهای معاینه در بیماریهای شایع سیستم قلب و عروق غارستانی قلب، شوک
 کاردیوژنیک، نارسائی حاد تنفسی، ادم حاد ریه پرفشاری خون
- آشنایی با انواع اورژانس‌های شایع قلب و عروق
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش‌بیمارستانی در اختلالات مربوط به سندرم حاد کرونر
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش‌بیمارستانی در اختلالات مربوط به نارسایی حاد قلبی
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش‌بیمارستانی در اختلالات مربوط شوک کاردیوژنیک
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش‌بیمارستانی در اختلالات مربوط به ادم حاد ریه
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش‌بیمارستانی در اختلالات مربوط به فشار خون بالا و انواع آن
- آشنایی با نحوه پایش فعالیت الکتریکی قلب (تعریف فعالیت الکتریکی، عناصر الکتروکاردیوگرام، امواج نشان دهنده
 فعالیت الکتریکی قلب، تغییرات نوار قلب در اختلالات کرونری)
- انواع آریتمی‌ها درمانهای دارویی و غیر دارویی (دستگاه قلبی ریتم‌ساز)
- آشنایی با طرح ۲۲۴ برنامه ملی پیشگیری از سکته قلبی، اهمیت هماهنگی بخش پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- نحوه برخورد با بیمار دچار سندروم حاد کرونری، نارسائی حاد قلب، شوک کاردیوژنیک، ادم حاد ریه و پرفشاری
 خون
- نحوه استفاده از دستگاهی پلکان در جابجایی بیمار قلبی
- کار با دستگاه الکتروکاردیوگرام
- تمرین نوار خوانی و تغییرات نوار قلبی با تاکید بر تغییرات ناشی از ایسکم
- کار با دستگاه قلب ریتم‌ساز
- کار با دستگاه تله مدیاسین (TTE)
- نحوه استفاده AED

دوره‌نامه شش‌ماه‌ای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- اصول کار با دستگاه ضربان‌ساز
- استفاده از مدل‌های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت‌های بالینی
- طراحی سناریو در موارد ذکر شده در برخورد با بیمار

شیوه‌های تکمیلی:

تمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس، (CA) کار با دستگاه ریتم‌ساز، دستگاه نوار قلب و الکتروشوک و ضربان‌ساز

منابع اصلی دروس:

1. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل قلب و عروق
2. نوری‌عماری، حسن آقاژاده، سید پیمان. درماتهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپیدبرگ. آخرین ویرایش
3. پاشا زانوس، مریم عبدالرزاق مؤاد، علی مرادلو، علی فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آخرین طب آخرین ویرایش
4. تقوی، آزاده حبیری، سمان مدیریت پیشرفته بیماران مبتلایان در اورژانس پیش بیمارستانی: آخرین طب آخرین ویرایش
5. سفیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران. درسی‌نامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
6. دهبزرگی، الهسته و همکاران. نشانه‌های قلبی در اورژانس: روزی آخرین ویرایش
7. منجسی، غبررضا استلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. آخرین ویرایش

8. <https://www.sciencedirect.com>
9. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment
10. Cardiac Arrhythmias: Interpretation, Diagnosis and Treatment
11. EKG/ECG Interpretation: Everything you Need to Know about the 12-Lead ECG/ECG Interpretation and How to Diagnose and Treat Arrhythmias: Workbook
12. Atherosclerosis Technologies of Personalized Medicine - Yuliya I. Ragino

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی اکتیو ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، گروهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمون‌های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: اورژانس‌های داخلی ۲ (غده و متابولیسم، مسمومیت‌ها، اورژانس‌های تنفسی و آلرژی) - کد درس: ۱۴
پیش‌نیاز یا همزمان: اورژانس‌های داخلی ۲ (کد درس: ۱۳)
تعداد واحد: ۲ واحد (۲/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارگاهی) - کارگاه حمایت‌های حیاتی پزشکی AMIS و کارگاه مهارت‌های بالینی (حمایت‌های حیاتی پیشرفته پزشکی (Advanced Medical Life Support)
نوع واحد: نظری - کارگاهی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوری پیش‌بیمارستانی در اورژانس سیستم‌های غده و متابولیسم، مسمومیت‌ها، اورژانس‌های تنفسی و آلرژی
شروع درس: این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجو در زمینه بررسی و مراقبت‌های فوری پیش‌بیمارستانی، اختلالات سیستم‌های غده و متابولیسم، مسمومیت‌ها، اورژانس‌های تنفسی و آلرژی طرح ریزی گردیده است. ضمن تدریس این درس با دانشجو کمک می‌شود آموخته‌های خود را با آموخته‌های قبلی تلفیق نموده و با بهره‌گیری از اصول و مهارت‌های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت‌های درمانی پیش‌بیمارستانی دانشجویان بپردازد.

روش مطالب:

تلفظ نظری (۳۳ ساعت)

- مرور آناتومی و فیزیولوژی تنفس و بررسی سیستم تنفسی در صحنه
- نشانه‌شناسی و روش‌های معاینه و تشخیص عفونت‌های شایع تنفسی و بیماری‌های استنادی، نارسانای تنفسی، آمبولی ریه و تومورهای ریه
- آشنایی با انواع اورژانس‌های شایع تنفسی شامل سختی تنفس، بیماری‌های مزمن استنادی راه هوایی، بیماری‌های عفونی سیستم تنفسی، سندرم راجع تنفسی، آمبولی ریه، پنوموتوراکس خودبه‌خودی، سندرم هببر و پنولاسیون و آسم با بیان علل، علائم، ارزیابی، مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی.
- پاتوفیزیولوژی بیماری‌های شایع غده
- بررسی، تشخیص، علل، تظاهرات بالینی، عوارض، تشخیص‌های افتراقی، مراقبت پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش‌دهی در بیماری‌های شایع غده شامل: دیابت و انواع آن، هیپرگلیسمی و هیپرگلیسمی، کمای دیابتیک، بیماری‌های تیروئید، بیماری‌های غده فوق‌کلیوی (سندرم‌های کوشینگ و آدرنال) سندرم‌های محرومیت از کورتون و بیماری‌های غده هیپوفیز.
- واکنش‌های آلرژیک، شرایط آنفیلاکسی و شوک آنفیلاکتیک، علل، تظاهرات بالینی، ارزیابی و مراقبت فوری
- شناخت سموم خاص، آشنایی با راه‌های ورود سم به بدن
- علائم و نشانه‌های کلی و اختصاصی سموم
- اصول برخورد با بیمار مسموم و سم زدایی در تریاژ تفتی و در صحنه
- مسمومیت دارویی با داروهای شایع و مهم به ویژه مسمومیت با بتاناکس‌ها، مسدودکننده‌های کانال کلسیم، ضد اسهال‌ها و آنتی‌بیوتیک‌ها، اسپرین، استامینوفن، داروهای ضد التهاب، دیگوکسین.
- مسمومیت با سموم فلزی، مسمومیت با اتیل، مسمومیت با قارچ‌ها، مسمومیت با سموم کشاورزی، سموم حیوانی و غیره
- سموم‌های (ارگوتسمین‌ها) و مشتقات تفتی و سموم خانگی
- مسمومیت با داروهای جامد اورژانس پیش‌بیمارستانی
- مسمومیت‌های غذایی و بوتولیسم
- سبب مصرف مواد محرک و مخدر، سندرم‌های محرومیت و آوردن

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی با آتش فوت اختصاصی سموم
- ملاحظات ویژه گروه‌های خاص در اورژانس های دامپنی (نوزادان، سالمندان، زنان باردار)
- ملاحظات ویژه افراد توان خواه در تماس مداخلت درسی

بد کارگاه حمایت‌های حیاتی پزشکی AMLS و مهارت‌های بالینی (۲۶ ساعت کارگاهی)
طبق آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور

رئوس مطالب کارگاهی (ADVANCED MEDICAL LIFE SUPPORT) حمایت های حیاتی پیشرفته پزشکی (عشق
آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور)
بیست آموزشی کارگاه AMLS شامل: مباحث نظری و کارگاهها ۱۳ ساعت:

- پیش آزمون
- سردرد و کاهش سطح هوشیاری
- میخند تشنج
- میخند سگته حاد مغزی
- فارماکولوژی
- اورژانس های تنفسی
- اورژانس های رفتاری
- اورژانس های دیابت
- تریاز استارت و جامع استارت
- پس آزمون

کارگاه مهارت‌های بالینی طبق آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور:
برفصل های کارگاه مهارت‌های بالینی

- ارزیابی غایب حیاتی، سطح هوشیاری، پالس اکسیمتری و گلوکومتری
- معاینه فیزیکی
- انواع روش‌های تزریق نازو
- شیوه های تهیه بیمار
- کار با دستگاه ونتیلاتور
- کنترل خونریزی
- نیدل تکامپرسن
- شیوه های خارج سازی، محدود سازی حرکات و جابجایی بیمار
- مدیریت بیمار آریتم
- رایسان

عناوین ایستگاه‌های عملی کارگاه مهارت‌های بالینی:

- ارزیابی غایب حیاتی
- سطح ریه - معاینه شکم و لگن - معاینه نورولوژیک

دوره‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- کار با ویتیلاتور
- تهیه یا منسک، LMA، اینتوباسیون
- خارج سازی یا بدون KFD
- کنترل خونریزی و لیدل نکامپرشن
- زایمان
- رگ گیری
- به کارگیری نسخه بلند پستی (ایستاده و خوابیده)
- خارج کردن کلاه ایمنی و بستن کولار

منابع اصلی درس:

1. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل مسومیت
2. اورژانس‌های سمپزشکی گلدرانگ
3. نوری ساری حسن، آقازاده، سیدزادان، درم‌شاهی گامبه‌گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سبید برگ (آخرین ویرایش)
4. پاشا زائوس، سریم، غنچه‌زادان نژاد، علی، نرائثو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی، ارتین طب (آخرین ویرایش)
5. سعیدی، مهدی مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسی‌نامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)
6. درسی‌نامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
7. شکرزی، آزاده، چیدری، سمان، منیریت، پیشرفته‌ها، بیماران، مریکال، در اورژانس پیش بیمارستانی، ارتین طب (آخرین ویرایش)
8. ده‌بزرگی، امسلنه و همکاران، تظاهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرنس‌های دانشنامه طب اورژانس)، روزن (آخرین ویرایش)
9. منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)

10. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE (Objective Structured Learning Experience)
- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، کوهن‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- نفعات ارزیابی:

- آزمون‌های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

کلاس درس: ۱۵

نام درس: ترومای ۱ (مفاهیم - ترومای اندام - خونریزی و شوک)

پیش‌نیاز یا همزمان: معاینات بالینی (کلاس درس ۲۴)

تعداد واحد: ۲/۵ واحد (۲ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد نظری - عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجو با کلیه بیماریها و حوادث مرتبط تروما آشنا شده و چگونگی برخورد با اینگونه بیماران را فرا خواهد گرفت.

شرح درس: از آنجا که تروما یکی از علل عمده اصلی در EMS می باشد و کشور ما نیز دارای آمار حوادث ترافیکی بالایی بوده و سالانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین ترومایی ناشی از حوادث ترافیکی نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند؛ دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحث از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث مکانیسم های برخورد و ضربه (کمیتیک تروما)، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل و مدیریت و درمان پیش بیمارستانی آسیب های بافت نرم، سوختگی ها، نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین حوادث ترومایی آشنا خواهد شد.

رئوس مطالب:

الف- نظری (۳۴ ساعت)

- تعاریف، مفاهیم و اهمیت تروما
- مکانیسمهای ترومای مختلف تصادفات (از رویرو، از عقب، از کنار، غلظتین، چرخشی و...)، آسیب های ناشی از محافظت کننده ها (کمریندها، کیسه های هوا، صندلی کودک و...)، موتورسیکلت، اسکوتر، دوچرخه، اسکیت و غیره، عابر پیاده، سقوط همتران و غیر همتران، تروماهای صنعتی و سایر تروماها، ترومای نافذ و بِلانت
- تریاژ تلفی مصدوم ترومایی
- آسیب های باز و بسته (خراشیدگی، پارگی، کتده شدگی، قطع شدگی، سوراخ شدگی)، انواع آسیب های بسته (کوفتگی، همانوم، له شدگی، سندرم کمپارتمان، پارگی های اعضای نوحالی و توپر)
- ارزیابی و مدیریت صحنه تصادف و حوادث، نجات و آزاد سازی مصدوم ترومایی
- تریاژ در تروما و شناختن با آسیب دیدگان متعدد (MCI: Multiple Casualty Incident)
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش ردهی تروماهای اندام ها و انواع شکستگی ها، کوفتگی ها، دررفتگی ها، پیچ خوردگی ها، کشیدگی ها، قطع عضو و آسیب های بافت نرم.
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش ردهی در ترومای اندام ها
- اصول جابه جایی و انتقال بیماران ترومایی، بی حرکت سازی، کنترل خونریزی، پانسمان و آتل گیری اندام آسیب دیده
- انواع سوختگی ها و مراقبت و درمان پیش بیمارستانی آنها
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش ردهی در انواع خونریزی و روشهای کنترل آن
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش ردهی در انواع شوک و مراحل آن
- اصول مایع درمانی در تروماها و سوختگی ها

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی جامع مدیریت و درمان بیمار ترومایی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی انتقال بیمار ترومایی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی مدیریت و درمان سوختگی
- آشنایی با پروتکل پیش بیمارستانی عضو قطع شده

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی و تدوین و اجرای سناریو در زمینه های:
- در آوردن کلاه ایمنی
- روشهای ثابت سازی (استفاده از انواع آتل‌های بادی، سخت، وکیوم و...)
- روش استفاده از برانکار اسکوپ
- روش استفاده از آتل کششی
- روشهای کنترل خونریزی
- اصول مایع تزماتی در سوختگی و تروما
- آشنایی با تجهیزات مربوط به ثابت سازی و کنترل خونریزی و استفاده از آنها در موارد مربوط به هر یک از شلوغی طب شوک انواع تورنیگت و...)
- بندهای ثابت سازی، ارزیابی حسی و حرکتی اندام، تکنیک های رفع سازی مضموم ترومایی

شیوه های تکمیلی آموزش

نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی

منابع اصلی دروس:

1. رستگار کشکوتی، علی تفکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
2. (PHTLS)
3. نوری ساری، حسن، آقازاده، سیدمحمدحاج، درماتهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی، سپیدبزرگ (آخرین ویرایش)
4. پاشا زلوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، (آخرین ویرایش)
5. تفکری، آزاده، حیدری، ساناز، مدیریت پیشرفته بیماران متیکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، (آخرین ویرایش)
6. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسینامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
7. درسینامه طب اورژانس، آخرین ویرایش
8. دهبزرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی بیماریها (مجموعه ترجمه و تلخیص وفرنس‌های دانشنامه طب اورژانس)، روزن، آخرین ویرایش
9. منجسی، علیرضا، استدلال بالینی، مفاهیم آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
10. Essential of paramedic care, last edition.
11. PHTLS(Prehospital trauma trauma life support), last edition
12. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی

کتبی ■ شفاهی ■ آزمون تعادلی رایانه‌ای ■ آزمون ۳۶۰ درجه ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشوونماها و تشکرات،
گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی

• آزمونهای بدون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دوره‌نامه آموزشی عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: ترومای ۲ (ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، اندازری- شناسی و مداخلات انفجاری) - کد درس: ۱۴
پیش‌نیاز یا همزمان: ترومای ۱ (۱ کد درس: ۱۵)
تعداد واحد: ۲/۵ واحد (۲ واحد نظری - ۱/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی: آشنا کردن دانشجویان با انواع تروما، آماده‌سازی دانشجو جهت شناخت بیشتر بیماران ترومایی و مشکلات آنها و کاربرد مهارت‌های مدیریت بیمار ترومایی در درمان آنها با تأکید بر اقدامات فوری در مرحله پیش‌بیمارستانی.

شرح درس: این درس شامل ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، اندازری- شناسی و مداخلات انفجاری می‌باشد و به دانشجوی کمک می‌شود ضمن تلفیق آموخته‌های خود با آموخته‌های قبلی، مهارت‌های تفکر خلاق را در ارائه اقدامات فوری شامل تعیین وسعت احتمالی آسیب، ارزیابی در سطح حادثه، مراقبت مداوم در راه انتقال به بیمارستان، انتقال سریع و تصمیم‌گیری به موقع و درست به بیماران ترومائی مذکور انجام دهد.

رئوس مطالب:

الف- نظری (۳۲ ساعت)

- مروری به ترومای ۱)
- آسیب‌های نافذ و بی‌نافذ به ارگان‌های شکم و قفسه سینه و لگن
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش‌بیمارستانی و نحوه جابه‌جایی و انتقال و گزارش دهی در ترومای شکم و لگن
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش‌بیمارستانی و نحوه جابه‌جایی و انتقال و گزارش دهی در ترومای قفسه سینه (انسداد، پنوموتوراکس، پنوموتوراکس فشارنده و روش‌های رفع فشار قفسه سینه ششور و کانتیوژن ری)
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش‌بیمارستانی و نحوه جابه‌جایی و انتقال و گزارش دهی در تروما دستگاه اندازری- شناسی
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش‌بیمارستانی و نحوه جابه‌جایی و انتقال و گزارش دهی در مداخلات انفجاری
- مروری بر پروتکل جامع مدیریت و درمان پیش‌بیمارستانی بیمار ترومایی
- آشنایی با پروتکل پیش‌بیمارستانی ترومای شکم و لگن
- آشنایی با پروتکل پیش‌بیمارستانی ترومای قفسه سینه

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- نمایش فیلم و (CD)، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی و ایجاد سناریو در زمینه‌های:
- معاینه شکم و لگن
- علائم و نشانه‌های خونریزی داخلی (خونریزی شکم و لگن)
- مداخلات پیش‌بیمارستانی در آسیب‌هایی ترومایی (مانگن تروما)
- روش‌های رفع فشار از قفسه سینه در ترومای قفسه سینه
- روش‌های ثابت‌سازی لگن
- روش‌های انجام سونوگرافی FAST/eFAST
- روش برخورد با مصدوم دچار انواع آسیب‌های ناشی از انفجار

- ترم‌ها در بارباداری
- ترم‌های قدسه سینه، تیدال دکمپرشن، لقمه سینه شناور، جسم خارجی، تکبوت آگن

شیوه‌های تکمیلی آموزش:

تجایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی، ایفای نقش

منابع اصلی دروس:

1. رسلگار کشکولی، علی-تفکری، آزاده مدیریت، درمان تروما اورژانس پیش بیمارستانی: ارتین طب (آخرین ویرایش) (PHLS)
2. نوری ساری، حسن، افزانه، سید پیمان درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی اسپیدبرگ (آخرین ویرایش)
3. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید مصعب و همکاران، برنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی (آخرین ویرایش)
4. تفکری، آزاده، سعیدی، سلیمان، مدیریت پیشرفته بیماران مبتکال در اورژانس پیش بیمارستانی، ارتین طب (آخرین ویرایش)
5. برنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
6. دهمرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی مجموعه ترجمه و تشخیص رفرفس های دانشنامه طب اورژانس، روزبه آخرین ویرایش
7. منجمی، طیرضا، استلال مالینی، مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
8. Essential of paramedic care, last edition
9. PHLS(Prehospital trauma trauma life support), last edition
10. critical-thinking-clinical-reasoning-and-clinical-judgment

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کاربرده (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشریحات و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- منابع ارزیابی:

- آزمونهای بروز گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: ترومای ۳ (ترومای سر و گردن و ستون فقرات) گذرین: ۱۷
 پیش نیاز یا همزمان: ترومای ۱۲ که درس ۱۶
 تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی - ۱ واحد کارگاهی)
 نوع واحد: (نظری - عملی - کارگاهی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با آسیب‌های مختلف بویژه آسیب‌های نیازمند مراقبت فوری در مورد سر، صورت و گردن و ستون فقرات و عوارض ناشی از آنها و اقدامات اولیه مورد نیاز
 شرح درس: در این درس مکتبسم‌های آسیب، سیستم تروما و آسیب‌های اندامها، قفسه سینه، سر و صورت و گردن و ستون فقرات به همراه علل، علائم و اقدامات اولیه آموزش داده می‌شود و به دانشجو کمک می‌شود ضمن تلفیق آموخته‌های خود با آموخته‌های قبلی، مهارت‌های تفکر خلاق را در ارائه اقدامات فوری شامل تعیین وسعت احتمالی آسیب، ارزیابی در محل حادثه، مراقبت مداوم در راه انتقال به بیمارستان، انتقال سریع و تصمیم‌گیری به موقع و درصورت به بیماران ترومائی انجام دهد.

رتوبس مطالب:

الف نظری (۳۴ ساعت)

- مروری بر ترومای ۱ و ۲
- بررسی، مراقبت تشخیصی، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش‌گیری در انواع ترومای سر و صورت
- بررسی، مراقبت تشخیصی، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش‌گیری در انواع ترومای گردن و ستون فقرات
- تکنیکها و ابزارهای مختلف ثابت سازی ستون فقرات گردنی، کمری، سینه ای
- شیوه انتقال و جابجایی در تروماهای ستون فقرات
- شیوه رهاسازی بیمار یا تروما به ستون فقرات
- بررسی، مراقبت تشخیصی، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه اورژانس پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش‌گیری در انواع ترومای چشم
- ملاحظات ویژه گروههای خاص در تروماها (نوزادان، سالمندان، زنان باردار)
- ملاحظات ویژه افراد توان خواه در تروماها
- آشنایی با شکستگی جبهه و مجره و هنتوم مغزی در نمای CT Scan

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی و ایجاد سناریو در زمینه‌های:
- استفاده از انواع کولار گردنی
- جابجایی بیمار با استفاده از اسکوپ
- استفاده از لانگ بک بورد
- استفاده از KED در بیماران ترومائی (کودکان و بزرگسالان)
- جابجایی بوسیله لانگ بک بورد در وضعیت‌های ایستاده، سوپاین، پرون و انزال
- نحوه استفاده از انواع ثابت کننده‌های سر و گردن

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- نحوه استفاده از انواع ثابت کننده های سر و گردن
- مانتوهای هستی و استفاده از تجهیزات جایگزین در ثابت سازی سر و گردن
- نحوه خارج کردن کلاه ایمنی موتور سوار
- شیوه کاربرد تجهیزات اورژانس پیش بیمارستانی در ثابت سازی سر و گردن و ستون فقرات
- خایکداری دندان کنده شده
- مراقبت های گوش و چشم آسیب دیده
- مشاهده شکستگی ها و هماتوم های مغزی در نمای CT Scan
- خارج سازی سریع مصدوم دچار ترومای ستون فقرات
- انتقال صحیح مصدوم ترومای ستون فقرات در راه پله و سطح شیب دار

ج- کارگاه PHTM (۲۶ ساعت)

برگزاری کارگاه (PHTM) مدیریت بیماران ترومایی در اورژانس پیش بیمارستانی
بر اساس بسته ابلاغی آخرین ویرایش سازمان اورژانس کشور

سرفصل مطالب کارگاه:

- اصول مدیریت صحنه
- ارزیابی مکانیسم آسیب
- ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد
- X-RAY کنترل خونریزی شدید و ارزیابی راه هوایی در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- B- ارزیابی تنفس در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- C- ارزیابی گردش خون در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- D- ارزیابی ناتوانی در بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- E- ارزیابی کفاله بیمار ترومایی، شناخت شرایط بحرانی و اقدامات پیش بیمارستانی آن
- تثبیت سازی و انتقال صحیح مصدوم / خارج سازی سریع
- شناخت مراکز تروما و اولویت بندی انتقال

شیوه های تکمیلی آموزشی: نمایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی

منابع اصلی درس:

- ۱) رستگار کشکولی، علی- تفکری، آزاده- مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین طب آخرین ویرایش (PHTM)
- ۲) توری ساری، حسن- آقازاده، سعید- پیمان، درمناهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی، سعید برگه (آخرین ویرایش)
- ۳) پاشا رائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی- برانلو، علی- فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی ارتش طب (آخرین ویرایش)
- ۴) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سیدمحسن و همکاران- درسیه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- ۸) دستنامه طب اورژانس، آخرین ویرایش
- ۹) تفکری، ازادحیدری، ساندازمدیریت، پشرفته، بیماران منیگال، اورژانس پیش‌بیمارستانی، ارتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۱۰) دهبزرگی، افسانه و همکاران، تظاهرات اصلی، مجموعه ترجمه و تلخیص رفولس های دانشنامه طب اورژانس، روزن، آخرین ویرایش
- ۱۱) تنجیری، علیرضا، استقلال بالینی، مفاهیم، آموزش و ارزیابی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، (آخرین ویرایش)

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective-Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرت کوهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی: در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۱۸

نام درس: تاریخچه، مفاهیم و اصول پدافند غیرعامل
پیش نیاز یا همزمان: فرایند عملیات و اطلاعات فنی (کد درس ۱۷)
تعداد واحد: ۶ واحد (۵/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: افزایش آگاهی دانشجویان نسبت به انواع تهدیدات و بحران‌های محتمل کشور و ارتقاء مهارت پاسخ و مدیریت این حوادث به نحوی که فرد بتواند در مواجهه با این مخاطرات از توان لازم جهت همکاری و پاسخ مناسب برخوردار گردد.

شرح درس: از آنجایی که کارکنان فوریت‌های پزشکی در خط مقدم پاسخگویی به انواع حوادث و تهدیدات جهت نجات جان مصدومان و مردم هستند، لذا باید با آموزش مدون نظری و عملی در زمینه‌های آشنایی و مهارت آموزشی، آمادگی و پاسخ به این بحران‌ها در ایشان نهادینه گردد.

رتوبه مطالب:

الف- نظری (۹ ساعت)

- تاریخچه و مفاهیم پدافند غیرعامل
- آشنایی با اهداف، ساختار سازمانی در اسناد پدافند غیرعامل (سازمان پدافند غیرعامل کشور و ستاد پدافند غیرعامل وزارت بهداشت)
- آشنایی با انواع تهدیدات متعارف و ناشتعارف
- آشنایی با پدافند شیمیایی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث شیمیایی
- آشنایی با پدافند پرتویی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث پرتویی
- آشنایی با پدافند هسته‌ای و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث پرتویی
- آشنایی با پدافند زیستی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث زیستی
- آشنایی با پروتکل‌های درمانی پیش بیمارستانی در حوادث CBRNE
- راههای مقابله با بحران‌های هسته‌ای و پرتویی، شیمیایی، بیولوژیک، بیوتروبیسم و حوادث تروریستی (انفجاری) در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با اصول تخلیه و خروج اضطراری و اصول پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث انفجاری، زلزله، آتش سوزی
- آشنایی با اصول وظایف و تیم‌های واکنش سریع (RRT-EMT)
- آشنایی با تجهیزات آمبولانس‌های CBRNE
- آشنایی با اصول ستارو نویسی و اجرای آزمایش

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تجهیزات آمبولانس‌های CBRNE و نحوه کار با تجهیزات
- تمرین استفاده PPE تجهیزات حفاظت زیستی
- طراحی و مشارکت در مانور آمادگی (دور میزی، full action)
- تمرین دستورالعمل‌های مربوط به حوادث در کارگاه‌های مربوطه
- تمرین اولدگی زنده‌ی پیش بیمارستانی مصدومان شیمیایی، پرتویی و زیستی
- تمرین اقدامات پیش بیمارستانی در منطقه گرم و سرد

- بازدید از صنایع و آشنایی با مخاطرات محتمل و روش‌های پیشگیرانه و اقدامات اولیه در صنعت
- انجام ارزیابی خطر و پیش‌بینی طرح عملیاتی برای آمادگی و پاسخ به حوادث CBRNE

منابع اصلی دروس:

- ۱) پاسخ پیش‌بیمارستانی به حوادث پرتوی (مؤلف: دکتر سید عباس حسینی) - آخرین ویرایش
- ۲) پروتکل‌های ابلاغی از طرف ستاد پدافند غیرعامل در حوزه‌های ریستنی، شیمیایی و پرتوی - اسناد پدافند غیرعامل
- ۳) خلیلی‌فر، سید امید، زرنگی، بابرام، شناسایی و مقابله با تهدیدات ریستنی-چاپ دانشگاه جامع امام حسین(ع) - آخرین ویرایش
- ۴) میر سعیدی، محمد کلیات در دفاع غیرعامل - انتشارات پشتیبان - آخرین ویرایش
- ۵) ریستنی، نیما، تهدیدات ریستنی پاسخ به حوادث و تهدیدات بیولوژیک - انتشارات بوستان حمید - آخرین ویرایش
- ۶) منجسی، غیرضاد استلال بالینی، مفهیم، آموزش و ارزیابی - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
- ۷) مدیریت حوادث شیمیایی، بیولوژیک، پرتویی و هسته‌ای، آلودگی زدایی و تجهیزات حفاظت فردی در مراکز بیمارستانی و پیش‌بیمارستانی خانکه حمید رضا امین‌زاده، محسن، مرکز تحقیقات سلامت در بلایا و فوریت‌ها دانشگاه علوم پزشکی کرمان - چاپ سازمان اورژانس کشور - آخرین ویرایش
- ۸) دستورالعمل دارو و تجهیزات اورژانس پیش‌بیمارستانی در حوادث CBRNE | سازمان اورژانس کشور و سازمان پدافند غیرعامل (آخرین ویرایش)
- ۹) نوری ساری، حسن آقازاده، سید پژمان درمانهای گام به گام در اورژانس پیش‌بیمارستانی سپیدترک (آخرین ویرایش)
- ۱۰) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتکو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش‌بیمارستانی، ارتش طب - (آخرین ویرایش)
- ۱۱) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، برنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش‌بیمارستانی - آخرین ویرایش
- ۱۲) عبدالرزاق نژاد، علی، براتکو، علی، حاجی محمدحسینی، مهسا، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش‌بیمارستانی، ارتش طب - آخرین ویرایش

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تکرار، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- بلغات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند
آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۱۹

نام درس: فوریت در حوادث و بلایا

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجو با چرخه مدیریت بحران، مفاهیم و ساختار مدیریت سلامت در بحران، شناخت اصول مدیریت و برنامه‌ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازتوانی در بلایا و فوریت‌های طبیعی و ثانویه و آشنایی شود.

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آشنایی‌های لازم در زمینه چرخه مدیریت بحران و مفاهیم آن، چگونگی مقابله با بحران‌های مختلف در حوزه سلامت را آموزش می‌یابد و با ساختار مدیریت سلامت در بحران و سیستم فرماندهی حادثه (ICS) آشنا می‌شود.

رقبوس مطالب:

الف- نظری (۲۴ ساعت)

- تاریخچه رویکردها و تئوریهای مدیریت بلایا و کاهش خطر
- آشنایی با چرخه مدیریت بحران و مفاهیم اولیه آن
- آشنایی با بلایای طبیعی و غیر طبیعی و راههای مقابله با آن
- آشنایی با برنامه ملی پاسخ به بلایا
- ارزیابی خطر بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- بحران (تعریف، انواع و نقش سیستم فوریت‌های پزشکی در بحران)
- سیستم فرماندهی حوادث (ICS) و تریاز در بحران
- زمین لرزه (تعریف، علل وقوع، انواع صدمات در زمین لرزه، روش دستیابی به مصدومین اقدامات اولیه، تریاز، انتقال)
- سیل و طوفان (تعریف، علل وقوع، مناطق جغرافیایی در خطر، انواع صدمات وارده بر اثر سیل و طوفان، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاز، انتقال)
- صاعقه‌گردیدار و آتشفشان (تعریف، علل وقوع، مناطق جغرافیایی در خطر، انواع صدمات وارده بر اثر صاعقه‌گردیدار و آتشفشان، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاز، انتقال)
- حوادث با قربانیان متعدد (تعریف، علل وقوع، انواع صدمات احتمالی، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاز، انتقال)
- آشنایی با HICS و ساختار آن
- برنامه هشدار
- مدیریت صحنه (منطقه تریاز) - منطقه تجمع مصدومین - پست درمان پیشرفته - بیمارستان سیار - پست فرماندهی آمادگه - آشنایی با تیم‌های واکنش سریع - آشنایی با تیم‌های (EMT)
- آشنایی با اصول تخلیه و خروج اضطراری و اصول پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث انفجاری، زلزله، آتش‌سوزی، و...

ب- عملی (۱۷ ساعت)

آشنایی عملی با مفاهیم نظری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- استفاده از مدل‌های آموزشی توسعه‌یافته در مراکز مهارت‌های بالینی
- طراحی و اجرای مانور
- بازبینی از مرکز EOC دانشگاه

منابع اصلی دروس:

- درسنامه سلامت در حوادث و بلایا: شایف، دکتر علی اردلان و همکاران. آخرین ویرایش
- پاشا زکوس، مریم. عمق‌تراقی مزاج، علی، براتکو، علی. فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی. ارتون طب (آخرین ویرایش)
- توری ساری، حسن. قادیی فر، محمد و همکاران. فرآیندهای عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. چاپ سازمان اورژانس کشور. آخرین ویرایش
- رستگار کشکولی، علی. تفکری، آزاده، مصیبت و عمران. تروما در اورژانس پیش بیمارستانی. آرتین طب. آخرین ویرایش
- PHITLS
- سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران. ترجمه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- متجسی، علیرضا. استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (آخرین ویرایش)
- Josep L.Mintovich. Pre-hospital emergency care, last edition

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

- کتابی ■ شفاهی ■ آزمون تعاملی رایانه‌ای ■ آزمون ۲۳۰ درجه ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE (Objective Structured Field Examination) ■

DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book) نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات.

گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- نفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: اصول مراقبت های ویژه
کد درس: ۲۰
پیش نیاز یا همزمان: اورژانس های داخلی ۳ (کد درس ۱۴) و ترومای ۲ (کد درس ۱۷)
تعداد واحد: ۶ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۵ واحد عملی)
نوع واحد: تئوری - عملی

هدف کلی درس: این درس شامل مراقبت های ویژه خاص از بیماران بدحال در شرایط اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی می باشد. بدین منظور به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم مراقبت های ویژه جهت بیماران بدحال و در شرایط بحرانی به کار گیرد.
شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آشنایی های لازم در زمینه بیماران بد حال، چگونگی مقابله با بیماران با شرایط ویژه را آموزش می بیند و با نحوه مدیریت این بیماران در شرایط پیش بیمارستانی آشنا می شود.

رئوس مطالب:

الف نظری (۲۶ ساعت)

- تاریخچه علم مراقبت های ویژه، تعریف واحد مراقبت های ویژه و انواع آن
- مکان، وسایل، امکانات، تجهیزات مورد استفاده در بخش های ویژه
- قوانین، اصول اخلاقی و مسئله پایان زندگی
- ارزیابی تمامی سیستم های بدن به ویژه مانیتورینگ های همودینامیک، مانیتورینگ های تنفسی، اکسایمتری خون شریانی، پالس اکسیمتری، کانیوگرافی و ...
- مراقبت از راه هوایی بیماران، اصول صحیح تخلیه ترشحات
- وسایل و تجهیزات مختلف اکسیژن درمانی و آبروسل تراپی
- آشنایی با ونتیلاتور بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- تهیه مکانیکی، انواع، انالکامیون ها، اهداف، اصول و عوارض، انواع مدهای تنفسی، تعریف، کاربرد، نمودار، عوارض و تنظیم دستگاه)
- ملاک های جدا کردن بیماران از ونتیلاتور
- شناخت سیستم همودینامیک بدن، الکترولیت ها و اختلالات الکترولیتی (اسیدوز و آلکالوز تنفسی و متابولیک) و عوارض و بیماری های مرتبط با آنها
- دیالیز، تجهیزات و روش های انجام آن
- اصول مراقبت از بیمار SEPSIS و عارضه های چند ارگانی
- اصول مراقبت از بیماران بستری: مراقبت های روانی، خواب و اماره درده، پیشگیری از ترومایز و ریه های عمقی و پیشگیری از زخم بستر
- انواع آریتمی های مهلک و خطرناک بطنی و دهلیزی درمان های دارویی و غیر دارویی (دستگاه تغییر پلاتور، ضربان ساز)
- مراقبت های ویژه از بیماریهایی شدید تنفسی از جمله حمله آسم و سندرم دیسترس تنفسی (با ذکر علائم و نشانه ها، پاتوفیزیولوژی، تشخیص، پیش آگهی، عوارض، درمان و مراقبت های لازم بر اساس پروتکل و گایدلاین های اورژانس) الگوهای تنفسی غیر موثر، مانیوال بیمار در پاکسازی راه هوایی، اختلال در تبادل گاز و فیزیولوژی اسید و باز
- آشنایی با سندرم اسپیراسیون

پیشگیری از DVT و آمبولی ریه

به عملی (۱۷ ساعت)

- کار با دستگاه ونتیلاتور و تنظیم سوزها
- ارزیابی مداوم و مانیتورینگ بیمار به حال
- ساکشن راه هوایی (تراکتوستومی)
- جدا کردن بیمار از ونتیلاتور
- گرفتن نوار قلب
- کار با دستگاه الکتروشوک
- کنترل ریتم بیمار با استفاده از ضربان سارها
- تفسیر ریتم‌ها و تشخیص دیس ریتمی‌ها
- مراقبت‌های بحرانی در ICU، CCU
- آزمایشات الکترولیتی و تفسیر آن
- کار با دستگاه دیالیز
- گرفتن ABG

منابع اصلی درس:

- 1) THE ICU book, paul,marino, Latest ed
- 2) Critical care Hand book of Massachusetts general hospital, William, J- burford, Latest ed.
- 3) Respiratory care Equipment Richard, D &etal, Latest ed
- 4) Kleinpell, R & KAPLOW, R, out com Assessment in Advanced Practice Nursing- last ed.
- 5) Woodrow, P, Intensive Care Nursing: A frame work for Practice, Taylor & Francis
- 6) Josep, J, Mitrovich, Pre hospital emergency care, last edition
- ۷) حسگری، محمدرضا کتاب جامع مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش‌های ICU، CCU و دیالیز
- ۸) نوری ساری، حسن آقازاده، سیدهمان درمان‌های گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سیدبزرگ (آخرین ویرایش)
- ۹) پاشا زاتوس، مریم صدائزاد، علی فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرین طب (آخرین ویرایش)
- ۱۰) رستگار کشکولی، علی تقی، آزاده مدیریت درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرین طب (آخرین ویرایش) (PHITS)
- ۱۱) سعیدی، مهدی مرتضوی و همکاران، درسی‌نامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه بگر، آخرین ویرایش
- ۱۲) تقی، آزاده، سعیدی، ستاناز، مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرین طب (آخرین ویرایش)
- ۱۳) درسی‌نامه طب اورژانس، آخرین ویرایش
- ۱۴) ده‌بزرگی، الهسانه و همکاران، تظاهرات اصلی مجموعه ترجمه و تخیص وفرنس‌های دانشنامه طب اورژانس، روزن، آخرین ویرایش
- ۱۵) منجمی، علیرضا، استدلال بالینی: مفاهیم، آموزش و ارزیابی - دانشگاه علوم پزشکی استهبان (آخرین ویرایش)

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE (Objective Structured Field Examination) ■

DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای ورودی گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کلاس درس ۲۱

نام درس: فوریت‌های پزشکی بر گروه‌های خاص
پیش‌نیاز یا هم‌زمان: معاینات بالینی (کلاس درس ۲۴)
تعداد واحد: ۱ واحد
نوع واحد: تئوری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با مدیریت و درمان پیش‌بیمارستانی فوریت‌های مختلف در گروه‌های خاص مثل سالمندان و افراد توان‌خواه به منظور کمک به حفظ جان آنان و پیشگیری از بروز عوارض شدید.
شرح درس: در این درس دانشجو با کلیات مراقبت‌های گروه‌های خاص به ویژه با پدیده سالمندی و تغییرات فیزیولوژیک روانی اجتماعی و حوادث شایع در آنان و مراقبت‌های لازم در موارد فوری آشنا شده و مراقبت‌های اورژانس و شیوه برقراری ارتباط با افراد توان‌خواه جسمی، حرکتی، ناشنویان، نابینایان، اوتیسم و... را فرا می‌گیرد تا آن را در مواجهه با شرایط واقعی به کار گیرد. همچنین دستورالعمل‌های کشوری مربوط به خدمات گروه‌های خاص در اورژانس پیش‌بیمارستانی را می‌آموزد.

رئوس مطالب:

الف- تئوری (۲۷ ساعت)

- آشنایی با تعریف گروه‌های منفی (نوزاد تازه متولد، نوزاد شیرخوار، نوزادان، کودکان، جوانان، سن باروری، جنس‌سالان، سالمندان)
- آشنایی با گروه‌های مثبت (نوزادان، کودکان، زنان باردار، سالمندان و افراد توان‌خواه: اوتیسم، معلولیت‌های جسمی و ذهنی)
- پدیده سالمندی و نیازهای آن
- تغییرات فیزیولوژیکی سالمندان
- پدیده سالمند آزادی و ملاحظات آن در مراقبت‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی
- مشکلات شایع جسمی، روانی و اجتماعی سالمندان
- حوادث شایع در دوران سالمندی و علل آن
- اقدامات فوری در هنگام بروز فوریت‌های پزشکی برای سالمندان و اهمیت اجزای به موقع آن
- بیماری‌های شایع در دوران سالمندی و مراقبت‌های فوری مورد لزوم
- آشنایی با مفاهیم معلولیت‌ها
- تفاوت‌های فیزیولوژیکی و شیوه برقراری ارتباط با افراد کم‌توان ذهنی
- آشنایی با دستورالعمل اوتیسم در اورژانس پیش‌بیمارستانی
- مراقبت‌های فوری در هنگام مواجهه با کودک آزادی روانی، جسمی و اعمال فیزیکی
- بیماری‌های شایع در افراد کم‌توان ذهنی و ملاحظات لازم در درمان آنها
- ملاحظات لازم در بیماران مبتلا به نقص‌های جسمی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

م منابع اصلی درس:

- 1) نوری ساری، حسن، آقازاده، سید بهمان، برنامه‌های گام به گام، در اورژانس پیش بیمارستانی: سمپد، بزرگ (آخرین ویرایش)
- 2) پاشا زاتوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، ملی فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- 3) تقیری، آزاده، جیدری، مناز، مدیریت پیشرفته بیماران مریکال در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- 4) نوری ساری، حسن، قنبری، فری، محمد و همکاران، فرایندهای عملیات اورژانس پیش بیمارستانی: آخرین ویرایش
- 5) سعیدی، مهدی، عورتقوی، سید محسن و همکاران، در برنامه بلینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

- 6) Schulte, EB., D.L. Thompson's Pediatric Nursing (last ed)
- 7) James, R. Ashwill, JW, Droske, S.G. Nursing Care of Children(last ed)
- 8) Joesp J. Mistovich. Pre hospital emergency care last edition

ارزیابی فرآیند:

- الف- روش ارزیابی:
بکلی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارها (Log book)، منابع آزمونهای انجام شده، مقالات، نشوونماها و تذکرات کوفته‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- منابع ارزیابی:

- آزمونهای بروز گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: اصول گزارش نویسی   کد درس: ۲۲

پیش نیاز: یا همزمان، فناوری اطلاعات در فوریت‌های پزشکی (کد ۰۵) و فرایند عملیات و اطلاعات ملی (کد ۰۷)

شماره واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: درمیان بهبود مکاتبات اداری و گزارش نویسی به عنوان یکی از الزامات رشته فوریت های پزشکی شرح دروس: کسب آگاهی و آشنایی با مکاتبات اداری و قوانین و مراحل گزارش نویسی جهت افزایش سرعت و دقت در انجام فرایندهای اداری و عملیاتی و آشنایی با نکات قانونی گزارش نویسی وسایر مکاتبات

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی کامل و تسلط بر اجزای فرم ICD اورژانس پیش بیمارستانی (کدینگ، مشخصات عمومی بیمار، ثبت زمان محل مأموریت، علائم، نشانه ها و تشخیص اولیه، انواع حوادث، تاریخچه پزشکی و تاریخچه مصرفی، معاینات و علائم حیاتی، اقدامات درمانی، انواع مشاوره پزشکی آنلاین و آفلاین، نتیجه مأموریت و دریافت برانلث نامه) اهمیت ثبت دقیق داده ها در آن
- چگونگی تکمیل فرم الکترونیک مأموریت پیش بیمارستانی (اسپار)
- آشنایی با سیستم مستند سازی در اورژانس پیش بیمارستانی (دستی و الکترونیکی) و سیستم ضبط صدا در دستپوش
- آشنایی با سیستم ترمیناسیون اداری و اینترنت
- اهمیت مستند سازی
- آشنایی با طبقه های موضوعی نامه های سازمان
- آشنایی با قسمت های داخلی و سلسله مراتب اداری
- آشنایی با نحوه تهیه گزارش از نامه های دریافتی، ارسال، داخلی، درست اقدام، بایگانی
- آشنایی با اولویت مکاتبات اداری (عادی، فوری، سری و ...)
- آشنایی با سیستم یکپارچه سازی اطلاعات
- آشنایی با اطلاعات لازم در هر یک از بخش های گزارش از نحوه ارائه مراقبتهای پیش بیمارستانی و نحوه وارد کردن این اطلاعات
- آشنایی با نکات خاص در مورد عدم پذیرش درمان از سوی بیمار
- آشنایی با موارد قانونی مستند سازی در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با نحوه کاربرد اصطلاحات پزشکی در گزارش نویسی

منابع اصلی درس:

- ۱) سید محمدی، خوجه مکاتبات اداری و گزارش نویسی، آخرین ویرایش
- ۲) نوری سناری، حسن، قانونی، فر، محمد و همکاران، فرایندهای عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- ۳) دستورالعمل های ابلاغی سازمان اورژانس کشور در حوزه ارتباطات و مستند سازی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

شیوه‌ارزیابی دانشجویان دانشجویان

الف- روش ارزیابی

کتابی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی‌های کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، منابع آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.
ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای ترمین گزینی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

دوره‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کلاس درس: ۲۳

نام درس: اصول تریاژ در صحنه

پیش نیازها همزمان ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۵ واحد نظری - ۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با مفاهیم تریاژ در شرایط مختلف و کسب توانایی لازم برای اقدام‌رسانی به مصدومین در حوادثی با چند قربانی
شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آگاهی‌های اولیه و مقتضات در مورد تریاژ مصدومین و بیماران در حوادث، چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم مقتضی برای شروع و ادامه فرایند تریاژ در شرایط پیش بیمارستانی و بیمارستانی را در زمان بروز حوادث آموزش می‌یابد.

رتوس مطالب:

الف- نظری (۹ ساعت)

- مفاهیم اولیه و کلیات تریاژ
  - آشنایی با تریاژ تلفنی بر اساس الگوریتم تریاژ ۴ سطحی
  - تریاژ در صحنه در شرایط‌های
  - روش‌های تریاژ در صحنه حوادث پر تلفات (با تأکید بر تریاژ استارت- جامپ استارت)
  - تریاژ در بیمارستان در شرایط‌های ESI
  - تریاژ در بیمارستان برای مصدومین حوادث پر تلفات (در شرایط‌های Disaster) با تأکید بر تریاژ استارت- جامپ استارت
  - تریاژ در گروه‌های خاص
  - تریاژ در شرایط خاص
  - تریاژ در حوادث CBRNE
  - مسائل اخلاقی در تریاژ
- ب- عملی (۱۷ ساعت)
- کارایی بر اساس سناریوی تعریف شده، نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس و CD
  - تمرین تریاژ در صحنه در حوادث با مصدومین متعدد به صورت شبیه‌سازی شده

منابع اصلی درس:

- ۱- نوری ساری، حسن. آقازاده سیدمه‌مان. درمان‌های قائم به گام در اورژانس پیش‌بیمارستانی: منبذ بزرگ (آخرین ویرایش)
  - ۲- پاشا زلتوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش‌بیمارستانی: آخرین طب (آخرین ویرایش)
  - ۳- نوری ساری، حسن. قانونی قر، محمد و همکاران. فرایند‌های عملیات اورژانس پیش‌بیمارستانی: آخرین ویرایش
  - ۴- رستگار کشکولی، علی. تفکری، آزاده. مدیریت و درمان تروما اورژانس پیش‌بیمارستانی: آخرین طب (آخرین ویرایش)
- (PHTLS)

دیدگاه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

۵) سعیدی، مهدی مرتضوی، سید محسن و همکاران. ارزشنامه بالینی: فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و برنامه‌ریزی اورژانس پیش بیمارستانی

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

OSPE (Objective Structured Field Examination) ■

DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (portfolio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشوونماها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و تطبیق آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در انتظار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

هدف کلی درس: انتظار می رود در پایان دانشجو شرایط خاص را درک نموده و بتواند مراحل عملیات نجات را بیان نموده و با نحوه عملیات مشترک با سایر سازمان ها آشنا شود.

شرح درس: در این درس دانشجو با آشنایی با شرایط خاص و عملیات نجات مراحل عملیات نجات را دانسته و با نجات در شرایطی همچون مناطق صعب العبور، دره، آب عمیق چاه، برق گرفتگی در بالای نکل، سقوط در مخازن مواد شیمیایی و زیر آوار و نیز مناطق پوشیده از برف، نوبل و طبقات مختلف معادن آشنا می شود علاوه بر دیدن موارد فوق از طریق فیلم با کلیه وسایل مورد استفاده در نجات با برخی از عملیات نجات نیز از نزدیک آشنا خواهد شد.

روش مطالب:

الف نظری (۱۷ ساعت)

- تریال تلخی در حوادث ویژه
- زون بندی در حوادث و وظایف اورژانس پیش بیمارستانی در هر یک از زون ها
- تعریف انواع صحنه های حادثه
- ارزیابی انواع صحنه های حادثه
- نحوه همکاری و هماهنگی با دیگر نیروهای همکار و پشتیبان (آتش نشانی، هلال احمر و پلیس و ...)
- نحوه پایدار سازی مصدوم در هر حادثه با توجه به زون محل
- ملاحظات ایمنی عملیات در هر یک از زون های حادثه
- طبقه بندی عملیات نجات به منظور تجهیز اصول در شرایط خاص (مناطق صعب العبور، کوه، دره، رود، آوار، نشت گاز، انفجار معادن و گازخانه ها و سیلاب و ...)
- آشنایی با عملیات نجات
- آشنایی با وظایف اولین واکنش دهنده
- نجات اولیه و لوازم مورد نیاز
- مراحل اولیه نجات (از بین بردن موانع دسترسی به مصدوم، انجام مراقبت های فوری، آمادگی برای حرکت)
- نجات در شرایط خاص (نجات افراد سقوط کرده در دره، سد، نجات از آب، نجات از عمق چاه، نجات برق گرفته از بالای نکل، برق، نجات سقوط کرده در مخازن شیمیایی، نجات از زیر آوار، نجات در تونلها و سیلاب و طبقات مختلف معادن و ...)
- آشنایی با سیستم های عملیاتی سازمانهای امنادی و نحوه همکاری با آنها.

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- اردوی کوهستان و تمرین کار در شرایط سخت - حمل مصدوم از ارتفاعات - تمرین دور میزی و full action
- کارایی بر اساس سناریوی تعریف شده، نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس و CD

دوره‌های آموزشی عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

شیوه‌های تکمیلی آموزش:

تدوین فیلم، تمرین بالکنیه و سوابق مورد استفاده در مراحل نجات، نقش بازی، مشاهده عملیات نجات، شیوه‌سازی منابع اصلی درس:

- 1) برنامه سلامت در حوادث و بلایا تألیف دکتر علی اردلان و همکاران، آخرین ویرایش
- 2) توری ساری، حسن، آقازاده، سعید (محرران). درماتهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی، سعید بزرگ (آخرین ویرایش)
- 3) پاشازادوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی، آرژین طب (آخرین ویرایش)
- 4) توری ساری، حسن، قادری، فرح، محمد و همکاران. فرایند‌های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. چاپ سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش
- 5) عبدالرزاق نژاد و همکاران، فوریت و درمان شروع اورژانس پیش بیمارستانی انتشارات آرژین طب، آخرین ویرایش
- 6) سعیدی، مهدی و همکاران. برنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی انتشارات جامعه نگر، آخرین ویرایش
- 7) Bowman, Warren D. David, H. Jones. Outdoor Emergency care, comprehensive prehospital care for nonurban setting. Boston: Jones and Bartlet, Co, last edition
- 8) Phillip L. East et al. Emergency care for hazardous materials exposure. St Louis, Elsevier, Mosby, Co: last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو: دانشجو

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

گتس ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، ترمیمها و ترمیمات

گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای مرور گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۵

نام درس: ارتباطات هماهنگی و پایش عملیات

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مرکز ارتباطات اورژانس پیش بیمارستانی و فرایند های مربوط به هماهنگی و پایش عملیات

شرح درس: نظر به اینکه اعداد و مسائلی مناسب به افراد آسیب دیده در کمر عملکرد مناسب و دقیق واحد ارتباطات اورژانس می باشد. دانشجویان فوریت های پزشکی ضمن آشنایی با سیستم های موجود در آن واحد باید توان انجام فعالیت در واحد ارتباطات را هم داشته باشند. در طی این دوره دانشجویان با چگونگی فرایند تریاژ تلفنی و دستورالعملهای اجرایی آن فرایندهای اعزام و راهبری عملیات و پذیرش تخت از بیمارستانها و دستورالعمل های آن و هدایت پزشکی عملیات آشنا می شود و با نحوه ارائه راهنمایی های پزشکی از طریق تلفن هم آشنا می گردد. در این درس دانشجویان با سیستم ها و تجهیزات ارتباطی و مختبرانی آشنا شده و نحوه ارتباط موثر با گروههای مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان، افراد ناتوان و ... را فرا می گیرد و با نحوه صحیح گزارش نویسی، فرمها و واژه های تخصصی حوزه ارتباطات و بیسپهنگ برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران آشنا می شود و نحوه کار با نرم افزار های اتوماسیون عملیاتی و آپدیت شدن های مرتبط با فوریت های پزشکی را می آموزد.

رفوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با سیستم های مختبراتی و تجهیزات ارتباطی در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با قوانین و مسئولیتهای کارشناسان تریاژ، اعزام و راهبری آمبولانس، پذیرش و پزشک هدایت عملیات
- آشنایی با چگونگی دریافت اطلاعات از تماس گیرنده و نحوه ثبت آن در اتوماسیون
- آشنایی با شیوه اعزام، هدایت و راهبری آمبولانس
- آشنایی با شیوه اولویت بندی تماس ها با رویکرد دستورالعمل تریاژ تلفنی ۴ سطحی
- آشنایی با دستورالعمل های کشوری در واحد ارتباطات (ترجمه مترجمین و ...)
- آشنایی با شرایط بحرانی و مدیریت بحران در واحد ارتباطات
- آشنایی با وظایف واحد ارتباطات در زمان بروز حوادث غیر مترقبه و بحران
- آشنایی با نحوه برقراری ارتباطات درون و بیرون سازمانی
- آشنایی با قوانین ارتباطات در آمبولانس هوایی، دریایی و ریلی
- آشنایی با سیستم کدینگ مکالمات کشوری
- آشنایی با تجهیزات خودروهای ارتباطات سیار
- آشنایی با نرم افزار ها و سخت افزار های تویین در زمینه ارتباطات در فوریت های پزشکی
- آشنایی با نحوه مدیریت گروه های خاص (افراد مبتلا به اوتیسم، ناشنوا، کودکان و ...)

دیدگاه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درسی:

- 1) بی‌عنف، جعفر. استانداردهای اداره ارتباطات، هماهنگی و پایش عملیات سازمان اورژانس کشور. انتشارات نوآوران دانش (آخرین ویرایش)
- 2) مهشید فرد بانگ، توری سناری، حسن و همکاران. دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی. سازمان اورژانس کشور
- 3) پاشا زلتوس، مریم، عبدالرزاق تژاد، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی. آخرین طب (آخرین ویرایش)
- 4) توری سناری، حسن، قادری فر، محمد و همکاران. فرآیندهای عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. آخرین ویرایش

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE (Objective Structured Learning Experience)
- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کاربرده (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تفکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای ورودی گروه آموزشی قراردادار،
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۲۶

نام درس: معاینات بالینی

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی (کد درس: ۰۶) - فیزیولوژی (کد درس: ۰۲)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱۷۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: استفاده مؤثر و صحیح از روشها و تکنیکهای مربوطه در جهت کسب اطلاعات مورد نیاز از منابع مختلف (گرفتن تاریخچه، معاینات فیزیکی و در صورت امکان بررسی صحنه) در شناسایی موارد پرخطر در دانشجویان شرح درس: مهمترین وظیفه یک EMT ارزیابی بیمار، ارائه خدمات اورژانس و انتقال به یک مرکز درمانی است. در این بین انجام ارزیابی صحیح و قابل اعتماد بیشترین اهمیت را دارد. زیرا تمام تصمیم گیری های یک کارشناس راجع به مراقبت از بیمار و انتقال او، به این بخش وابسته است.

رئوس مطالب:

الف- نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با تعیین مکانیسم صدمه یا ماهیت بیماری
- آشنایی با مراحل و نحوه ارزیابی اولیه و ثانویه بیمار
- آشنایی با نحوه برقراری ارتباط مصدوم و ثبت و تاریخ
- آشنایی با نحوه گرفتن شرح حال متمرکز
- آشنایی با نحوه انجام معاینه جسمانی متمرکز بر اساس مشکلات بیمار
- آشنایی و یادگیری معاینه دقیق جسمانی دستگاههای مختلف بدن (معاینه قفسه سینه، قلب و ریه، اندام ها، دستگاه گوارشی مرکزی و محیطی، شکم و لگن، چشم، پوست، سر، گردن و ستون فقرات، معاینه سرتا پا و سایر ارگان ها) و مواردی که باید در فرم گزارش نویسی ثبت گردد.
- ارزیابی دقیق علائم حیاتی (تعداد تنفس، تعداد نبض، فشارخون، دما، گلوكومتری، درد، وضعیت سطح هوشیاری)
- آشنایی با روشهای ارزیابی تغییر سطح هوشیاری در بالغین، کودکان و شیرخواران
- آشنایی با روشهای ارزیابی راه هوایی در بالغین، کودکان و شیرخواران
- آشنایی با تجهیزات مختلف انجام معاینات
- اهمیت ارزیابی مجدد بیمار و آشنایی با ارزیابی مداوم بیمار
- آشنایی با اهمیت دستیابی به قضاوت بالینی کارشناس مبتدی بر ارزیابی بیمار جهت اولویت اعزام بیمار به بیمارستان.
- آشنایی با آزمایشات پاراکلینیکی: PTT, INR, BUN, Cr, Tmp, CPK, LHC, BS, FBS, HBA1C, AST, ALT, ALKP, PT, imer, K, Na, Ca, P, Mg, Vit D, ESR, CRP, TSH, T3, T4, FT4, TG, Chol, LDL, HDL, UA, UC, BC, OB, CPKmb, Di (و ...)

ب- عملی (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تجهیزات معاینات و شیوه انجام ارزیابی اولیه و ثانویه
- انجام تمامی معاینات روی مانکن و یا بیمار نما
- انجام معاینات کامل تمام حسی داخلی و شناسایی عوامل خطر

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی دروس

- ۱) صغری زاده، لادن، معصومی، رامین، معاینات بالینی و روش های گرفتن شرح حال با رعایت اینکزا طبقه آخرین ویرایش
- ۲) ضروریات خون شناسی هافبراند، آخرین ویرایش
- ۳) تستهای تشخیصی و آزمایشگاهی پاکاتا - آخرین ویرایش
- ۴) پاشا زانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براللو، علی، فوریت های پزشکی بر اورژانس پیش بیمارستانی، ارتین طب (آخرین ویرایش)
- ۵) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، عبیری و برهان تروما بر اورژانس پیش بیمارستانی، ارتین طب (آخرین ویرایش) (PHILLS)
- ۶) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، برنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه نگر، آخرین ویرایش
- ۷) برنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
- ۸) بهیزرگی، آسنگ و همکاران، تطهرات اصلی (مجموعه ترجمه و تلخیص رفرتس های دانشنامه طب اورژانس)، روزن

۴۰۹۸

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارناما (log book)، منابع آزمونهای انجام شده، مقالات، تحقیقها و تذکرات، گواهیهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی بر انتخاب گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

تمام درس آمار و روش تحقیق
پیش‌نیاز یا هم‌زمان ندارد
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با روشهای پیشرفته آماری که در تحقیقات بهداشتی و درمانی در حوزه فوریت‌های پزشکی از آنها استفاده می‌شود.

شرح درس:

هدف از ارائه این درس توسعه روشهای تئوریک آمار زیستی با اهداف کاربردی آنها در علوم پزشکی و بهداشتی-بکارگیری مهارتهای ذهنی آمار زیستی در تحقیقات علوم بهداشتی-پزشکی در دانشگاه‌ها و توانمندسازی دانش آموختگان برای ایفای نقش در تحقیقات در زمینه‌های مختلف فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

رفوس مطالب: الف- نظری (۳ ساعت)

- آشنایی با تحقیق و پژوهش در علوم پزشکی
- آشنایی با نحوه بیان مسئله
- آشنایی با نحوه فرضیه سازی
- آشنایی با مفاهیم و تغییرها
- تعیین مقیاس اندازه گیری
- تحقیق و تمییز در زمینه‌های کاربردی فوریت‌های پزشکی باهدف پیاده کردن روشهای تحقیقات پزشکی و بهداشتی
- آشنایی و تعریف جامعه مورد مطالعه و توجه به ویژگیهای جامعه آماری درمبحث فوریت‌های پزشکی و نحوه دسترسی به آنها درمرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی
- آشنایی با روش‌های جمع آوری اطلاعات
- آشنایی با نحوه تدوین و طراحی سوال جهت پرسشنامه
- آشنایی با روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
- آشنایی با برنامه ریزی اجرایی، ملاحظات اخلاقی، محدودیت‌های تحقیق، گزارش نویسی و جمع بندی نهایی مطالب

منابع اصلی دروس:

- ۱- اصول و روشهای آمار زیستی، تألیف دانیل، آخرین ویرایش
- ۲- حصن خدمت، حسنیه صالحی، روش تحقیق در علوم پزشکی، طرح تحقیقاتی، متدولوژی و آمار، آخرین ویرایش
- ۳- سیواد طلعبوری، آمار و روش تحقیق، آخرین ویرایش

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSPE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارتنا (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تئکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد فرس: ۲۸

نام دوره: اخلاق و مقررات حرفه ای و پزشکی قانونی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اخلاق و مقررات حرفه ای خود

شرح دوره: اخلاق و مقررات حرفه ای از جمله دروسی است که جایگاه کارشناس فوریت های پزشکی در سیستم پزشکی و جامعه را روشن نموده و دانشجویان را با اطلاعات، مقررات و قوانین موجود در حرفه آشنا نموده و لزوم آراسته بودن به اخلاق اسلامی را به آنان می نماید.

روش مطالب:

لغت نظری (۳ ساعت)

- تعریف علم اخلاق و تاثیر آن در زندگی بشر
- جایگاه خدمات پزشکی بر معارف اسلامی
- کاربرد اخلاق پزشکی در فوریت های پزشکی
- ویژگی های اخلاقی لازم برای کاربران فوریت های پزشکی
- نقش و وظایف کارشناس EMS
- ویژگی های فردی EMT
- دستورالعمل های مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاهها
- رابطه EMS با سایر سازمان های امدادی
- نقش و وظایف کارشناس فوریت های پزشکی
- اهمیت مسئولیت پذیری اجتماعی
- شرح وظایف پزشک اورژانس، کارشناس فوریت های پزشکی (پارامدیک، میانس و پایه)
- اجزاء و ساختار مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاهها (EOC, EMS, MCMC)
- مقررات حاکم بر سیستم اورژانس بیمارستانی
- ارتباط با شبکه بهداشت و درمان
- ارتباط بین EMS و اورژانس بیمارستانی
- مورثای ساختار EMS
- انواع آمبولانس (آمبولانس هوایی، دریایی، موشوری، لوبوس، تیب A، تیب B، تیب C)
- مقررات راهنمایی و رانندگی با آمبولانس
- مسائل حقوقی در EMS
- آشنایی با ثبت الکترونیک داده ها و موارد مربوط به حریم خصوصی و امنیت اطلاعات در ثبت داده ها
- نقش پزشکان در ارائه خدمات در EMS
- توصیه های پزشکی online و offline
- آشنایی با موارد حقوقی و اخلاقی در فرایند اعلا امضا، علم احیا، اعلام مرگ، انتقال از دریافت خدمت، عدم اعزام آمبولانس، مدیریت بیمار تنها، مشکلات ارسن و هدایت و راهبری آمبولانس، تاخیر در اعزام، عائلین در صحنه حادثه.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

تحویل به بیمارستانهای خصوصی، دولتی و مراکز درمانی، ایمنی کارکنان، بیماران و افراد حاضر در صحنه، حفظ حریم شخصی بیمار، هرگونه مرادفات مالی، انجام اقدامات بالینی ضروری یا حیات بخش -
- دوازد حقوقی و اخلاقی در تعامل با سازمان های همکار یا پشتیبان

منابع اصلی درسی:

۱. طبقه بندی مشاغل - معاونت توسعه، مدیریت و منابع وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی (آخرین ویرایش)
۲. پاشا زانوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتی، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آخرین طب - (آخرین چاپ)
۳. توری ساری، حسن، قادری فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی: آخرین ویرایش
۴. سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید حسین و همکاران. برنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
۵. عزیز، شهرکی. اخلاق حرفه‌ای در فوریت های پزشکی: آخرین ویرایش
۶. الهی، آیدا. راهنمای بالینی حل مسائل اخلاق پزشکی: آخرین ویرایش
۷. مشور حقوق بیمار

ارزیابی فرآیند:

الف - روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

ارزیابی کارپوشه (part folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب - دفعات ارزیابی:

• آزمونهای بیرون گروه در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۲۹

نام درس: داروشناسی اورژانس

پیش‌نیازها: همزمان داروشناسی عمومی (کد درس ۰۹)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: انتظار می‌رود در پایان این درس دانشجو ضمن آشنا شدن با فارماکولوژی و مسئولیت کارشناس فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی در نارو درمانی با اصطلاحات و واژه‌های تخصصی دارویی و انواع داروهای مصرفی در فوریت‌های پزشکی و موارد مصرف و ممنوعیت مصرف و عوارض جانبی آنها آشنا شده و موارد رایج کار باشد.

شرح توجیه: در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی، اشکال مختلف داروهای مورد مصرف در اورژانس پیش‌بیمارستانی، موارد و نحوه مصرف، عوارض جانبی و تداخلات داروهای مورد استفاده در فوریت‌های پزشکی آموزش داده می‌شود.

رنوس مطالب:

الف- نظری (۱۷ ساعت)

- داروهای جامدک و کابین بیمار در اورژانس پیش‌بیمارستانی
- داروهای موثر در فوریت‌های تنفسی: اکسیژن، گشاد کننده‌های برونش‌ها (این فوریت شامل سالیوتامول و ...)
- داروهای موثر در فوریت‌های قلب و عروقی: ضد آریتمی‌ها، بلوک کننده‌های کانال کلسیمی، بتا بلوکرها، داروهای کاهنده فشارخون
- داروهای موثر در فوریت‌های عصبی: ضد تشنج‌ها، آرامبخش‌ها، دوز- اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون
- داروهای موثر در بی‌ایست: دوز، اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون
- داروهای موثر در زایمان طبیعی و توراژان (اکسی‌ژن، سولفات مغزیوم، الکترولیت‌ها) دوز، اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون
- داروهای موثر در فوریت‌های روانپزشکی: دوز، اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون
- ضد تهوع‌ها، دوز، اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون
- داروهای موثر در sedation و آماده‌سازی برای اینتوباسیون
- داروهای موثر در مسهولیت‌ها و آنتی‌دوت‌ها، دوز، اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون
- آشنایی با درجه‌بندی داروهای پرخطر و مشابه
- مدیریت زمان مصرف دارو و انبارگردانی
- مدیریت و گزارش عوارض ناخواسته و خطاهای تجویز دارو
- آشنایی با ضد عقوبی کننده‌ها
- آشنایی با آخرین استانداردهای داروهای اورژانس پیش‌بیمارستانی
- آشنایی با داروها در لیستیک‌های مختلف آمبولانس دریایی، آمبولانس زمینی، موتور لانس و اتوبوس آمبولانس
- آشنایی با داروهای بال ثابت و بال متحرک
- آشنایی با داروهای موجود در طرحهای استقرار

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

- جویدت هایپرگلین، آپریل عزیز، والرف، جهانگیر رضایی. فارماکولوژی برای پرستاران. آخرین ویرایش
- انصاری، شاهین، شهرار، سعید. ایران فارما، درسی جامع داروهای رسی ایران. آخرین ویرایش
- ثوری ساری، حسن، آقازاده، سید پیمان. درماتهای کام به کام در اورژانس پیش بیمارستانی: سنید بوک (آخرین ویرایش)
- سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران. درسی بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارضا (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دوره‌نامه‌های علمی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: بیماری‌های زنان و زایمان
پیش‌نیازها: معاینات بالینی (کلاس درس ۳۶)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارگاهی)
نوع واحد: (نظری - کارگاهی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماری‌ها و فوریت‌های زنان و بارداری
شرح درس: در این درس دانشجویان با فوریت‌های پزشکی زنان و موارد تهدیدکننده حیات که نیازمند مداخله فوری و آگاهی از سوی نیروهای کادر درمانی می‌باشند آشنا می‌شوند. ضمن فراگیری دانش نظری آناتومی و فیزیولوژی زنان، لجاج تکامل جنسی و موضوعات وابسته با بیماری‌ها و فوریت‌های زنان، زایمان طبیعی، تر اورژانس پیش بیمارستانی، بیماری‌های شایع و تشخیصی زنان و اورژانس‌های بارداری (پره اکلامپسی و اکلامپسی) آشنا می‌شوند و به عنوان کارشناس فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی از مسئولیت‌های خود در خصوص حفظ جان ۲ نفر (مادر و جنین) آگاهی می‌یابند. در این درس دانشجویان ضمن مطالعه منابع یاد شده با اقدامات لازم جهت مراقبت نوزادان تازه متولد شده نیز آشنا می‌گردند.

رتوس مطالب:

الف- نظری (۳۶ ساعت)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی زنان و بارداری و تغییرات فیزیولوژیک در بارداری
- آشنایی با ملاحظات و مسئولیت‌های کارشناسان فوریت‌های پزشکی در برخورد با زنان باردار
- آشنایی با تجویز داروهای پیش بیمارستانی در بارداری
- تریاژ تلفنی مادر باردار
- آشنایی با چگونگی ارزیابی «مادر باردار»
- آشنایی با عوارض بارداری
- آشنایی با شیوه مراقبت از مادر و جنین
- آشنایی با مراحل زایمان طبیعی و مدیریت آن در شرایط پیش بیمارستانی
- آشنایی با عوارض زایمان
- پیش‌بینی زایمان پرخطر (زایمان زودرس، چندقلو زایی، پرزایش غیر طبیعی جنین نرم)
- آشنایی با اورژانس‌های بارداری (خونریزی، سقط، جفت سر راهی، نکولسان جفت، بارداری خارج از رحم، درد لگن، تروما فشارخون، پره اکلامپسی، اکلامپسی و دیابت در بارداری و ...)
- آشنایی با بیماری‌های شایع زنان (خونریزی‌های غیر طبیعی، درد شکم و لگن، بیماری‌های التهابی لگن، تورشن کیست و تخمدان، فیبروم‌ها، عفونت‌ها، سندرم میثل اشمنوتز، اندومتریوز، بیماری‌های ژنتیکی و ساختاری زنان شامل رحم دوشاخ و ...)
- آشنایی تشخیصی‌ها و سرطان‌های شایع زنان
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد
- آشنایی با پروتکل‌های آفلاین مادران باردار

دوره‌خانه شهردان علمی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ب- کارگاه مهارتی زایمان (۲۶ ساعت)

کارگاه زایمان با استفاده مولژ زایمان توسط متخصص زنان و زایمان با اعضای گروه مناسبی

- آشنایی با ست زایمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- آشنایی با علائم زایمان فریب الوفوع و تمرین مهارت‌های بالینی مربوطه روی مانکن
- آشنایی با اورژانس‌های زنان و زایمان و تمرین مهارت‌های بالینی مربوطه روی مانکن
- مراقبت‌های نوزاد تازه متولد شده و تمرین مهارت‌های بالینی مربوطه روی مانکن

روشهای تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، کار روی مولژ، تمرین عملی گرفتن زایمان طبیعی روی مولژ بر اتاق مهارت های بالینی

منابع اصلی دروس:

- ۱) بارداری و زایمان ویلیامز، آخرین ویرایش
- ۲) بیماریهای زنان و زایمان نکمز (آخرین ویرایش)
- ۳) آندوکریشنولوژی زنان و ناباروری لسپیروف (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری، حس افزانه سید پیمان، درمانهای گکم به گام در اورژانس پیش بیمارستانی، سید برگه (آخرین ویرایش)
- ۵) پاشا رتورج، عزیز، عبدالرزاق نژاد، فوریت های پزشکی بر اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۶) تکری، آزاده، حیدری، سناکار، مدیریت پیشرفته بیمار از منیگال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، (آخرین ویرایش)
- ۷) نوری ساری، حس، قلدری فر، محمد و همکاران، فریاد های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، چاپ سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۸) رستگار کشکولی، علی، تکری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب (آخرین ویرایش) (PHLS)
- ۹) سعیدی، مهدی و همکاران، برنامه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- 10) Essential Anatomy & Physiology in Maternity Care
- 11) Josep J.Mistovich. Pre hospital emergency care, last edition

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، کاورهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- بفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: بیماریهای کودکان و نوزادان

کد درس: ۳۱

پیش‌نیازها: همزمان: احیای قلبی - ریوی پیشرفته (کد درس ۱۱) و معاینات بالینی (کد درس ۲۶)
تعداد واحد: ۳ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۱/۵ واحد کارگاهی)
نوع واحد: (نظری-کارگاهی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریها و فوریت‌های اطفال و نوزادان

شرح درس: کودکان و نوزادان آسیب پذیرترین گروه از بیماران هستند به علت ویژگی‌های خاص آناتومی و فیزیولوژی و تفاوت‌های عمده آنان با بزرگسالان و وجود بیماریها و فوریت‌های خاص این گروه لازم است که کارشناس‌های فوریت‌های پزشکی آشنایی کاملی با این محیط داشته باشند. در این درس دانشجویان با بیماریهای اورژانسی و تهدیدکننده حیات در گروه کودکان و نوزادان که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروهای کادر درمانی می‌باشد آشنا می‌گردد و مهم‌ترین اصول مراقبتهای خاص کودکان و نوزادان در موارد تروما، تریپاز ویژه اطفال و اقدامات ویژه احیا و مداخلات مربوط به تب و تشنج را می‌آموزند.

رتبوس مطالب

الف- نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی کودکان و نوزادان
- آشنایی با مراحل رشد، برنوزادان و کودکان
- آشنایی با مدیریت نوزاد و کودک دچار استفراغ راه هوایی یا اریست قلبی - تشنجی در تریپاز تلفنی
- آشنایی با تکنیک مراقبت از نوزاد در بدمی تواند و برخورد با ایسترس تنفسی
- آشنایی با تکنیک ارزیابی کودکان و نوزادان
- آشنایی احیای پایه و پیشرفته نوزادان، نوزادان و نوزادان
- آشنایی با نحوه برخورد با تروما در اطفال و نوزادان
- آشنایی با خطرات محیطی و مسمومیتها در اطفال و نوزادان
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های قلبی و ریوی در اطفال و نوزادان
- آشنایی با مراقبت‌های اورژانسی اپی گلویت، کroup و آسم
- بیماریهای کادر مادرزادی
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های الرژیک و ایمونولوژیک، گوارشی، کبدی، غده متاتولیک اطفال و نوزادان
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های سیستم عصبی، عضوی، خون، سرطان و بیماریهای مادرزادی در اطفال و نوزادان
- آشنایی با شیوه برخورد با تب و تشنج در اطفال و نوزادان
- آشنایی با موارد حقوقی و قانونی و پروتکل‌های برخورد با کودک آزادی
- آشنایی با پروتکل‌های آفلاین مرتبط با کودکان و نوزادان

ب- کارگاه PALS - (۲۶ ساعت)

کارگاه PALS (احیای پایه و پیشرفته نوزاد) مراقبت از نوزاد تازه متولد شده (مطابق با آخرین دستورالعمل سازمان اورژانس کشور)

مرفصل‌های کارگاه PALS

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- اهمیت احیای پایه و احیای بلکنفیت در فرایند احیای پیشرفته کودکان و نوزادان
- مدیریت راه هوایی
- الگوریتم احیای پیشرفته در ایست قلبی پیش تشخیصی
- داروها در PALS
- مدیریت و درمان تالکمی کاربردی یا نهمی
- مدیریت و درمان برادری کاربردی
- مدیریت و درمان ایست قلبی
- مقیاس‌های سونو و کاردیو و وزن و شیرینان معیار موقت پوستی
- تروانی اورژانس
- ROSC

منابع اصلی درس:

- 1) پرستاری کودکان و ننگ آخرین ویرایش
- 2) ترجمه طب کودکان شسون آخرین ویرایش
- 3) توری ساری حسن، آقازاده، سیدیژمان، درماتهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ (آخرین ویرایش)
- 4) تفکری، آزاده حیدری، سنانز مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی آرتین طب (آخرین ویرایش)
- 5) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش)
- 6) رستگار کشکولی، علی، تفکری، آزاده، مدیریت و درمان نروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طب (آخرین ویرایش) (PHLS)
- 7) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسیخانه بالینی فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- 8) علی نژاد، مندا سعیده بالینی نوزاد
- 9) Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل کودکان
- 10) Josep J. Mistovich: Pre hospital emergency care last edition

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارپوشه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویقها و تکتورات، کواشهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای بدون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: انتقال هوایی بیمار (AMT)   کلاس درس: ۳۲
پیش بین یا همزمان: فرایند عملیات و اطلاعات فنی (کلاس درس ۲۷)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انتقال بیماران اورژانس با بالگرد اورژانس.

شرح درس: با توجه به گسترش انتقال هوایی و سرعت بسیار بالای انتقال با این روش در مقایسه با انتقال زمینی دانشجویان در این درس با اهمیت و تاریخچه انتقال هوایی آشنا شده و ضمن فراگیری مباحث امنیت پرواز، فیزیولوژی پرواز، با مسوئیت‌های نسبی و مطلق انتقال هوایی آشنا می‌شوند. همچنین در این درس با فرایندهای فراخوان انتقال هوایی و پروتکل‌های کشوری آن آشنا می‌شوند. در واحد عملی درس دانشجویان ضمن بازدید از پایگاه انتقال هوایی دانشگاه از نزدیک با قسمت‌های مختلف بالگرد و تجهیزات مربوط به انتقال بیمار و تجهیزات درمانی بیماران آشنا شده و کار با آنها را می‌آموزند.

روش مطالب:

الف- نظری (۲۶ ساعت)

- تاریخچه بالگرد و آشنایی با انتقال هوایی بال ثابت و بال متحرک
- نکات ایمنی پیرامون بالگرد و مسائل اطفاء حریق
- مارشالینگ، هوانمایی در پرواز
- آشنایی با اصول رستکیو، عملیات راهل، گره و انواع آن
- مدیریت صحنه حوادث و مروری بر قوانین
- آنتیکانسیون ها و کنترااندیکاسیونهای اعزام آمبولانس هوایی
- جنبه های حقوقی و قانونی در اعزام و انتقال هوایی
- قوانین انتقال بیمار، نحوه آماده سازی بیمار جهت انتقال، جنبه های اخلاقی در انتقال هوایی
- نحوه ثبت اطلاعات و تکمیل فرم ها در انتقال هوایی
- تجهیزات حفاظت شخصی و نحوه استفاده و نحوه کردن تجهیزات
- اصول تریاژ مصدومین در انتقال هوایی، مراقبت حین انتقال، انتقال های بین بیمارستانی
- عیب‌یابی بیماران در اورژانس هوایی، مشکلات گوارشی بیماران در انتقال هوایی، مشکلات تنفسی بیماران در انتقال هوایی، مشکلات ENT در اورژانس هوایی
- فیزیولوژی پرواز و تغییرات فیزیولوژیک حین پرواز و اثر آن در مراقبت های درمانی به ویژه در بیماران دچار اختلال تنفسی، پنوموتوراکس و پارمید تهویه، زخم های خونریزی دهنده و تغییرات فشار خون
- آشنایی با تصمیم مناسب برای انتقال یا عدم انتقال بیماران خاص (مادران باردار، نوزادان، بیمار دچار ارست قلبی)
- تنفسی- ترس از ارتفاع، بیماران دچار اختلالات روانپزشکی، بیماران غلظتی
- آشنایی با پروتکل های اعزام همراه با بیمار در اورژانس هوایی
- آشنایی با بالگرد های مورد استفاده در کشور و تجهیزات آنها
- آشنایی با نقشه و نقشه خوانی، ارتباط وضعیت جوی با پرواز و انتقال هوایی
- فرایند انتقال خون و فرآورده های خونی، بازرها، عضو پیوندی، بیمار مرگ مغزی اهدا کننده و عضو آمپوتنه
- فرایند تزریق خون در اورژانس هوایی

بهدارخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- انتقال هوایی بال ثابت
- تاثیر ارتفاع بر مراقبت های هوایی و انتقال بیمار با بالگرد و هواپیمایی بال ثابت
- مراقبت از بیمار حین انتقال هوایی
- آندیکاسیون و کنترواندیکاسیون و ابرام و انتقال هوایی
- اصول انتقال مجروحان توسط آمبولانس هوایی و چالش های آن

مدت عملی (۱۷ ساعت)

- حضور در پایگاه اورژانس هوایی و تمرین مباحث تئوری و نمایش فیلم اسلاید نشان دادن عکس و CD
- فرآیندهای HLO و HEMS Base

مضامین اصلی دروس:

- ۱) دستورالعمل اورژانس هوایی - سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۲) توری سازی حسن آقازاده، سیدزمان درمنهای گام به گام بر اورژانس پیش بیمارستانی: سید برگز (آخرین ویرایش)
- ۳) پاشا زاتوس، مریم، خندانزادگان، علی، برنگلو، علی، فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طلب (آخرین ویرایش)
- ۴) توری سازی، حسن، قاضی فر، محمد و همکاران فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، چاپ سازمان اورژانس کشور (آخرین ویرایش)
- ۵) رستگار کشکولی، علی، تکتری، آزاده، مدیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی: آرتین طلب (آخرین ویرایش) (PHLS)
- ۶) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران در برنامه یالوش فوریت های پزشکی - اصول مراقبت و برجان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه نگار، (آخرین ویرایش)

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE (Objective Structured Learning Experience)
- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویقها و تذکرات، گروه های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریهای اورژانسی رفتاری (سایکولوژی) و نحوه برخورد و درمان آنها. شرح درس: در این واحد دانشجو ضمن حضور در کلاس‌های تئوری با انواع بیماری‌های اورژانسی و غیر اورژانسی رفتاری (سایکولوژی) آشنا شده نحوه پیشگیری، مراقبت و درمان آنها را خواهد آموخت.

رتوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

تعریف و مفاهیم

- آشنایی با علائم رفتاری هشدار دهنده احتمال خشونت و مدیریت صحنه بیمار دچار خشونت اختلالات روانی و یا احتمال آن
- امنیت صحنه و حفظ ایمنی کارشناس فوریت‌های پزشکی: بیماران و افراد حاضر در صحنه حوادث خشونت بار یا اختلال روانی
- ارزیابی اولیه بیمار
- آشنایی با روش‌های جمع‌آوری اطلاعات از بیماران و همراهان
- اهمیت معاینه وضعیت روانی
- انواع اختلالات روانی (نوردها، سایکوزها، اختلالات شخصیت، اختلالات خلقی و ...)
- آشنایی با مدیریت حوادث خونریزی و پروتکل‌های برخورد با آن
- آشنایی با داروهای روان‌گردان، مراقبت و درمان اورژانسی آنها
- آشنایی با فرایند مهار بیمار توسط سازمان‌های همکار و پشتیبان و روش‌های آرام‌بخشی و مهار فیزیکی بیماران مهاجم و انتقال آنها
- دستورالعمل‌های برخورد با بیماران روان گسیخته
- اقدامات اولیه در برخورد با موارد خودکشی، خونریزی، نگرگشی، دگر آزاری، خشونت رفتاری، کودک آزاری، سالمند آزاری، الکلیسم و سوء مصرف مواد و داروها
- نحوه برخورد با اختلالات رفتاری ناشی از بحران‌ها و موارد PTSD
- مهار دارویی و آرامبخشی بیمار
- درخواست منابع درون و بیرون سازمان در مدیریت بیمار
- آشنایی با پروتکل‌های درمانی آنلاین بیماران روانپزشکی در پیش‌بیمارستانی

منابع اصلی درس:

- (۱) رضایی، فرزین. خلاصه روان‌پزشکی کاپلان و سندوک. (آخرین ویرایش)
- (۲) فیاضی، محمد رضا. اختلالات روانپزشکی و مداخلات پرستاری مزبومه. (آخرین ویرایش)

- ۳) تفتقری، آزاده، حیدری، سلیمان، مدیریت پیشرفته بیماران مبتلایان در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۴) نوری ساری-حسن، افزانه، سیدزمان، درمان‌های کام به کام در اورژانس پیش بیمارستانی، سپید برگ (آخرین ویرایش)
- ۵) پاشا زلتوس، مریم، عبدالرزاق بژاند، علی، براتو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب (آخرین ویرایش)
- ۶) نوری ساری-حسن، قادری فر، محمد و همکاران، فرایند‌های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، چاپ سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش
- ۷) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، درسدانه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات جامعه نگار، آخرین ویرایش
- ۸) احمد علی اسدی بولاقی، سیف‌الله کیفیاری، بهداشت روان، آخرین ویرایش

9) Fortnaash, H.w., & Holoday Worret, P.A., Psychiatric Mental Health Nursing, Psychia (last ed)

10) Carson, V.B., Mental Health Nursing, (last ed)

11) Boyd M.A., Psychiatric Nursing Contemporary Praxtical, (last ed)

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشانی‌ها و تذکرات کوهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- منابع ارزیابی:

- آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: زبان تخصصی
کد درس: ۳۴
پیش نیاز یا همزمان: زبان انگلیسی عمومی
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با اصطلاحات پزشکی و درک و مفاهیم متون پزشکی به ویژه واژه‌های رایج در فوریت‌های پیش‌بیمارستانی.

شرح درس: در این درس متونی به زبان انگلیسی مرتبط با منابع اصلی رشته فوریت‌های پزشکی در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد تا آنها بتوانند تمرینات مربوط به بیان، تلفظ و معانی واژگان پرکاربرد مربوط به رشته را انجام داده و کاربرد واژه‌های تخصصی را در جملات مشخص نمایند.

روش مطالب:

الف- نظری (۳۴ ساعت)

- معرفی واژه‌ها و اصطلاحات پزشکی با تأکید بر اصطلاحات مربوط به زمینه فوریت‌های پزشکی
- معرفی اصطلاحات متداول در فوریت‌های پزشکی
- پیشوندها و پسوندهای مصطلح در پزشکی
- آشنایی با ترجمه و درک مطلب متون پزشکی و تصمیم‌گیری بر اساس محتوای متن
- نوشتن متون لغات و اصطلاحات پزشکی

منابع اصلی درس:

- 1) میثم مرادشیراز، مهدی خراغی، زبان تخصصی: درسی از جامع علوم پایه پزشکی، آخرین ویرایش
- 2) حسین حبیب‌زاده، مقدمات زبان تخصصی در پزشکی و پرستاری، آخرین ویرایش

3) Medical Terminology cohen

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشانی‌ها و تذکرات گروهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

- آزمونهای بدون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دوره‌نامه شهرهای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: اصول جابجایی و انتقال بیمار - ۳۵ نفری

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجو باید بتواند کلیه تکنیک‌ها و مهارت‌های صحیح و جانمایی و انتقال بیمار را فرا بگیرد. شرح درس از آنجا که در موضوع برخورد و انتقال یکی از مهمترین الزامات نحوه بلند کردن و جانمایی بیمار به منظور به حداقل رساندن صدمات ناشی از انتقال به خود و بیمار می باشد در این درس دانشجو ضمن فراگیری اصول مربوطه از قبیل محدود سازی حرکات، جابه جایی بیمار به روی لانگ بک بورد، تخت یا برانکاردر نحوه بلند کردن و انتقال یک نفری و با چند نفری، چگونگی انتقال بیمار از برانکاردر بر روی تخت، چگونگی انتقال صحیح در آمبولانس و آشنا شده و برگلاس و اتاق‌های مهارت آموزشی و پس از نمایش فیلم و اسلاید با همدیگر و با استفاده از مولاژ همه مراحل را تمرین می کنند.

رتبوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- وظایف کارشناس فوریت های پزشکی حین جانمایی و انتقال بیمار
- حفظ ایمنی بیمار
- اهمیت مراقبت از ستون فقرات، گردن و اندام های بیمار حین جابه جایی و انتقال
- مروری بر محدود سازی حرکات
- آشنایی با اصول کلی چگونگی جابه جایی و انتقال بیمار و مواردی نظیر ناشی از جانمایی و انتقال نادرست
- آشنایی با علم مکانیک بدن
- اصول خارج سازی بیمار در موارد اورژانس، اضطراری و غیر اضطراری از خودرو یا سایر محیط های بسته
- جابه جایی بیمار در شرایط خاص، بیهوده و خطرناک (کوه، راه پله، باریکه، آسانسور، محیط آتش بسوزی، زمین ناهموار، نردبان، چاه، پشت بام و ...)
- توزیع وزن اشیاء بر روی نقاط مختلف بدن
- روش بلند کردن قدرتی، روش دیاموند، روش جابه جایی یک نفری
- روشهای مسترسی به مصدوم با رعایت اصول ایمنی و انواع روشهای کشیدن وی
- آشنایی با روشهای انتقال بیمار در شرایط خاص (آتش سوزی، نشت گاز و ...)
- تکنیک یک نفره برای خروج بیمار دچار کاهش سطح هوشیاری از اتومبیل
- انتقال و کشش به روش آتش نشانی
- آشنایی با روشهای جابه جایی بیمار از تخت
- انتقال بیمار از محیط به کابین آمبولانس، روش جابه جایی مستقیم، روش انتقال توسط دلاقه یا پتو، روش انتقال توسط تختچه پستی بلند و کوتاه و برانکاردر، اسکوپ، چیر و چیر پله رو، جابه جایی و انتقال کودکان با KED، روش انتقال از صندلی به چیر
- آشنایی با انواع برانکاردر و نحوه استفاده از آنها، برانکاردر چرخ دار آمبولانس، نحوه جابه جایی برانکاردهای مورد استفاده در اورژانس ایران به داخل آمبولانس
- آشنایی با روشهای انتقال بیمار به بالگرد، راهکارهای عملی جابه جایی هوایی

دوره‌خانه شورای عالی برنامه‌ریزی عده پزشکی

- آشنایی با اصول ارگونومی در جابه جایی و انتقال بیمار با تخته پشتی بلند و کوتاه و برانکاره، اسکوپ، چیر و چیر پله رو، جابه جایی و KED
- آشنایی با فرایند جابه جایی و انتقال بیمار سنگین وزن با همکاری سازمانهای پشتیبان
- آشنایی با دستورالعمل‌ها و احتیاط‌های ایمنی لازم برای جابه جایی و انتقال بیمار و تجهیزات
- آشنایی با انواع تکنیک‌های جابه جایی و انتقال بیمار
- آشنایی با نحوه آزاد سازی سریع مسدودمین و یا بیمارین
- آشنایی با انواع تجهیزات جابه جایی و انتقال بیمار
- آشنایی با روش جابه جایی و انتقال در محیط ناپایدار

مباحث اصلی (۳۲ ساعت)

- تدوین فیلم و اسلاید، انجام تمرین‌های داخل کلاسی، انجام مهارت‌های ویژه در skill lab جهت کسب مهارت در:
- موارد ذکر شده در رئوس مطالب نظری
- انواع روش‌های محدود سازی و انتقال مصنوع
- کار با تجهیزات محدود سازی و انتقال
- انتقال از سطح شیب دار
- آزاد سازی سریع و ایمن مدنجر
- نحوه استفاده از تجهیزات جابه جایی و انتقال مصنوع
- نحوه استفاده از تجهیزات آزاد سازی مصنوع

منابع اصلی دروس

- 1) نوری ساری، حسن، آفازاده، سید پیمان، درمانهای کام به کام در اورژانس پیش بیمارستانی، انتشارات سپید برگ، آخرین ویرایش
- 2) پاشا زائوس، مریم، عبدالرزاق نژاد، علی، براتلو، علی، فوریت‌های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
- 3) نوری ساری، حسن، قاضی فر، محمد و همکاران، فرایند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی، آخرین ویرایش
- 4) دستگار کشکول، علی، تقوی، آزاده، منیریت و درمان تروما در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش (PHLEB)
- 5) تقوی، آزاده، حیدری سلیمان، منیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی، آرتین طب، آخرین ویرایش
- 6) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، برنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی / کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE(Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات
گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای ترمین گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۳۴

نام درس: اورژانس های محیطی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد نظری

هدف کلی: افزایش آگاهی و ایجاد توانایی به منظور انجام اقدامات فوری به مصدومین اورژانس های محیطی و آماده سازی دانشجو جهت ارائه مراقبت فوری در سطح جامعه.

شرح درس: دانشجو ضمن کسب آگاهی در زمینه حوادث همپون سرمازدگی، گرما زدگی، برق گرفتگی، صاعقه زدگی، غرق شدگی و ارتفاع زدگی، گزش ها و گازگرفتگی حیوانات، مسمومیت با CO با نحوه ارائه مراقبت های فوری به این مصدومین و بیماران اورژانس در خارج از بیمارستان آشنا شده و مهارت های لازم جهت ارزیابی و فراهم کردن مراقبت های لازم اورژانس را باید کسب نماید.

رتوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با الگوریتم های ارزیابی تفسی در اورژانس های محیطی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های سرعایی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های گرمازدگی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های برق گرفتگی و صاعقه زدگی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های گزش جانوران زهری ایران (مار، عقرب، عنکبوت، هزارپا، حشرات و موجودات دریایی سمی) و آشنایی با تجویز پادزهر ها
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های ناشی از تغییر فشار (ارتفاعات و غواصی)
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های غرق شدگی
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های گزش ها و حیوان گزیدگی (گاز گرفتگی حیوانات و انسان)
- آشنایی با پاتوفیزیولوژی و نحوه مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های مسمومیت با گیاهان سمی و قارچ ها
- مسمومیت با گاز های سمی و مونوکسید کربن
- آشنایی با پروتکل آفلاین اورژانس های محیطی

منابع اصلی درس:

- 1) Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, last edition ترجمه فصل محیطی
- 2) توری ساری، حسن. آقا زاده، سید پیمان. درمانهای گام به گام در اورژانس پیش بیمارستانی: سپید برگ. آخرین ویرایش
- 3) نقری، آزاده. حیدری، سلتان. مدیریت پیشرفته بیماران مدیکال در اورژانس پیش بیمارستانی. آرتین طب. آخرین ویرایش
- 4) پاشا زائوس، مریم. عبدالرزاق نژاد، علی. براتلو، علی. فوریت های پزشکی در اورژانس پیش بیمارستانی. آرتین طب. آخرین ویرایش
- 5) توری ساری، حسن. قادری، فرز. محقق و همکاران. فرآیند های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی. آخرین ویرایش

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- ۴) سعیدی، مهدی، مرتضوی، سید محسن و همکاران، در برنامه بالینی فوریت‌های پزشکی - اصول مراقبت و درمان در اورژانس پیش بیمارستانی
- ۷) در برنامه طب اورژانس (آخرین ویرایش)
- ۸) مهشید فر، بابک، نوری ساری، حسن و همکاران، دستورالعمل تریاژ تلفنی چهار سطحی، انتشارات سپید بزرگ سازمان اورژانس کشور، آخرین ویرایش

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کتاب دروس ۳۷

نام درس: سلامت جسمانی و روانی کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی

پیش نیازها: همزمان ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روحی کارشناس های فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی با بکارگیری روش های مقابله با استرس، تکنیک‌های دفاع شخصی و پایداری بر شرایط خاص یا یادگیری نکات بررسی ارائه شده در این بحث.

شرح درس: مهارت‌های زندگی مجموعه ای از توانایی هایی است که قدرت سازگاری و رفتار مثبت و کارآمد را افزایش داده و باعث می شود که افراد مسئولیت های مربوط به نقش اجتماعی خود را پذیرفته و بدون حسد زدن به خود و دیگران یا چالش‌ها و مشکلات زندگی روبه رو شده و انتخاب‌ها و رفتارهای سالمی در سرتاسر زندگی داشته باشند.

تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی که حاصل تکامل طبیعی فرهنگ‌ها، رشد و پیشرفت تکنولوژی، دسترسی به انواع اطلاعات (مفید و غیرمفید) و فروریختن مرزهای فرهنگی و ایمنی است. زندگی انسان امروزی را با چالش‌های فراوانی روبه رو ساخته است. امروزه هنگام توسعه زندگی شهرنشینی و فرایند صنعتی شدن فرایند گشودگی در حال توسعه آموزش و تربیت کودکان به نحو فرایند انی از خانواده‌ها به نهادهای آموزشی سپرده میشود و این در حالی است که همواره جهت گیری آموزشی این نهادها بر ارائه اطلاعات و دانش معطوف بوده است و به همین دلیل جوانان و نوجوانان ما از یادگیری مهارت‌هایی که در زندگی روزمره به آنها نیاز دارند، محروم می‌مانند. این وضعیت درسی سعی دارد دانش و نگرش لازم به منظور کنترل تکانه‌ها بر شرایط بحرانی و عادی به دانشجو برای انتقال داده و مهارت آن را در فراگیران فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی نهادینه سازد.

روش مطالب: الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با مهارت‌های معکانه سنگ زندگی سالم
- چگونگی بستایی به یک زندگی منطقی، سالم هدف مند و انعطاف پذیر برای مواجهه با مشکلات
- شناخت احساسات و هیجان‌ها
- تشخیص مثل احساسات و هیجان‌ها
- مدیریت استرس و خشم و روش‌های تسلط بر تکانه های عصبی و همچنین تعامل مناسب در زمان خشم و استرس
- مدیریت زمان، اولویت بندی کارها و رسیدگی به امور شخصی، خانوادگی و شغلی و...
- مدیریت روابط بین فردی (در حیطه خانواده، دوستان، شغلی و...) و برقراری روابط در چهارچوب بدون آسیب به یکدیگر
- مهارت حل مسئله، مهارت برخورد با موضوعات و مشکلات پدید آمده و حل و فصل آنها بدون خشنه دار نمودن اهداف فردی و رعایت اولویت های حفظ هویت
- مهارت رهبری (Leadership)
- مهارت در برقراری ارتباط موثر و برک احساسات و عوامل و شرایط ساده و پیچیده بنابراین افراد در شرایط عادی و بحرانی
- تحلیل روش تفکر، مسیر سازی جریان فکری و کشف تعارضات برونی و حل و فصل آنها
- یادگیری و تفکر، خلاقه و قرائت‌های تفاوت‌های فردی، شخصیت و عوامل مربوط به آن

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- ارزشهای اجتماعی، نااهنجاریهای اجتماعی (انواع اختلالات، اختیارات، جرم، فقر و غیره)
- مفهوم حرقه ای بودن در پزشکی
- ایجاب روشی بیماران به شدت بدحال
- کار گروهی در شرایط بحرانی و عادی
- دفاع شخصی
- اهمیت تغذیه در فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی
- اهمیت ورزش و تاثیر آن بر سلامت روحی و جسمی
- مدیریت خواب
- حفظ ایمنی در حوادث ترافیکی و پرترافیات
- آشنایی با روش های حفاظت فردی، تماس با خوراک و ترشحات، تبدیل استنیک
- حفظ سلامت در مسحه نا ایمن

بخش عملی (۳۴ ساعت)

- برگزاری کارگاه عملی بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعات مهارتهای ده گانه شامل ۱. هدفی ۲. مهارت ارتباط موثر ۳. مدیریت خشم ۴. مدیریت استرس ۵. مهارت ارتباط بین فردی ۶. خلق منفی ۷. مدیریت استرس ۸. مدیریت زمان ۹. مهارت حل مسئله ۱۰. تفکر نقاد
- برگزاری کارگاههای تحلیلی بحث و بررسی نمل مشکلات در کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی و روش های تصمیم سازی و حل مسئله صحیح در شرایط بحرانی
- برگزاری جلسات بارش افکار در خصوص روش های کنترل خشم و مدیریت استرس در کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی
- آموزش مهارتهای دفاع شخصی تحت نظر مربی معتمد و تمرین سناریوهای عملی در دفاع شخصی و فراگیری فنون آن
- انجام تمرینات ورزشی منظم هفتگی زیر نظر مربیان
- حضور در باشگاه ورزشی و انجام تمرینات بدنسازی
- کارگاه مدیریت خشم و استرس
- کارگاه ارتقای مهارتهای ارتباطی

منابع اصلی تدریس:

- ۱) موانعی، فرشته فتی، لادن، راهمهای عملی برگزاری کارگاه های آموزش مهارت های زندگی، انتشارات دانژه آخرین ویرایش
- ۲) ارتباط موثر - ساندرا هیلز، ریچارد ال، ویور-آخرین ویرایش
- ۳) کودکان محسن بهداشت روان (۱ و ۲)، اندیشه رفیع، آخرین ویرایش
- ۴) کمپی، حمزه، روانشناسی عمومی، تهران: رشد، آخرین ویرایش
- ۵) کریمی، یوسف، روانشناسی اجتماعی، تهران: آرسباران-آخرین ویرایش
- ۶) براهنی، محمد تقی، زمینه روانشناسی هنگامی که زندگی رخسده آخرین ویرایش
- ۷) گل محمدی، سیرین، مهارتهای به گانه زندگی: نسل نواندیش آخرین ویرایش

8) Fortinash, H. w. & Holoday Worret, P. A., Psychiatric Mental Health Nursing, Psychat (last ed)

9) Carson, V. B., Mental Health Nursing, (last ed)

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشوونماها و تذکرات، گواهیهای انجام کار و نظایر آن است.

ب- نفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

هدف کلی درس: مطالعه و شناخت اهداف، مفاهیم و آشنایی با سیستم های انرژی در شاخص های آمادگی جسمانی، ارزیابی تمرینات هوازی، استقامت عضلانی، سرعت، تعادل در مأموریت های اورژانس می باشد.

شرح درس: برای انجام هر فعالیتی، نیاز به یک سطح از آمادگی است. سطح آمادگی جسمانی لازم در مشاغل مختلف با توجه به نیاز به فعالیت ویژه و نوع فعالیتی که می خواهند انجام دهند، متفاوت است. ماهیت شغلی کارکنان فوریت ها آنان را در مقایسه با سایر اعضای حرفه سلامت بیشتر در معرض بسیاری از عوارض جسمی قرار می دهد و اختلالات اسکلتی - عضلانی با دامنه گسترده ای از آسیب در عضلات تاندون ها، رباط ها، مفاصل، اعصاب محیطی و عروق خونی می تواند سبب مشکل شدن عملکرد و کیفیت خدمات رسانی آن ها می شود. عدم آمادگی جسمانی ضمن آن که کیفیت خدمت رسانی کارکنان فوریت پزشکی را تحت الشعاع قرار می دهد می تواند باعث بروز مشکلات عضلانی اسکلتی در آن ها نیز شود. بنابراین لازم است دانشجویان این رشته از آمادگی های بدنی لازم جهت خدمات رسانی بیشتر برخوردار باشند.

رئوس مطالب علمی (۳۴ ساعت)

- تمرینات مقدماتی و پیشرفته آمادگی جسمانی
- انجام تمرینات آمادگی جسمانی بر اساس سیستم توزیع انرژی در بخش های مختلف آن
- تمرین روش های صحیح گرم کردن و سرد کردن حین انجام فعالیت های ورزشی
- انجام تمرینات ورزشی با توجه به تیپو مکانیک عضلات حین مأموریت های اورژانس (شبیه سازی جابه جایی مصدوم سنگین وزن، سبک وزن، تمرین جابه جایی مصدوم در سطح شیب دار)
- اجرای تمرینات استقامتی (استقامت عضلانی و استقامت قلبی، تنفسی) و کنترل شدت تمرین استقامتی و متوسط ضربان قلب
- انجام تمرینات تعادلی و پایش و ارزیابی تعادل فردی
- انجام تمرینات سرعتی و اجرای روش های تمرینی مختلف برای افزایش انواع سرعت (سرعت عکس العمل، سرعت انجام و سرعت دومین)
- مهارت بر انجام تمرینات آمادگی جسمانی و تکنیکی
- انجام تمرینات آمادگی جسمانی هوازی و غیر هوازی
- روش های مختلف تمرین و پایش و ارزیابی سرعت فردی
- آشنایی با انواع آزمون ها و نحوه ارزشیابی مهارت های ویژه مختلف ورزشی

دوره‌خانه شهرهای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

عناصیر اصلی: آموزش:

- ۱) تکمیل دوره، محسن مسجدی، حمید فتح الهی، فضل الله اصول تمرینات قدرتی و بدنسازی ویژه مربیگری رشته‌های ورزشی، انتشارات دانشگاه قم (آخرین ویرایش)
- ۲) آزاد، احمد، آمادگی جسمانی پیشرفته ارزیابی و تجویز فعالیت ورزشی، انتشارات سمت (آخرین ویرایش)

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی: عملی ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای بدون گروهی، برای اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش های اورژانس و بخش های داخلی مرتبط

شرح کار آموزی- این کار آموزی به منظور پیشبرد دانش عملی و شناخت دانشجویان در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی اختلالات سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری-تناسلی طرح بریزی گردیده است و به دانشجوی کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی درهم آمیخته و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

نوس مطالب کارآموزی:

- اصول کلی بررسی بیمار مبتلا به اختلالات سیستم عصبی را شرح دهد.
- رویه های تشخیصی مورد استفاده جهت بررسی و شناخت اختلالات سیستم عصبی را بیان نماید.
- شرح حال گیری از بیمار با مشکلات نورولوژیک و معاینات نورولوژیک شامل معاینه حسی-حرکتی در اندام ها، تنه و صورت، بینایی (کاهش بینایی، سردمک ها، حرکات چشم ها، نیتناتگوس، فولد بینایی)، قدرت عضلانی، معاینات سرگیجه و تعادل و - را بشناسد.
- علایم زودرس و تیررس افزایش ICP را شرح دهد.
- معیارهای مختلف برای اندازه گیری سطح هوشیاری بر مابین بیمار بیان نماید.
- انواع تشنج و علل بروز آن را شناسایی نماید.
- روش های تشخیصی بر بیمار مبتلا به صرع را فهرست نماید.
- بررسی های قدم به قدم و تیر مدیریت قدم به قدم بیمار دچار تشنج فعال و پست ایکنال را بشناسد.
- انواع سنگه مغزی را از نظر علل و وجود آورنده، علائم، درمان مقایسه کند.
- طرح ۱۳۴۷ طرح ملی پیشگیری از سنگه مغزی را بشناسد و شرح دهد و قادر باشد خونریزی را در نواحی منی شنی استخوان نشان دهد.
- اصول و ضوابط اصلی آموزش و آماده سازی خانواده ها را در زمینه مراقبت از بیمار دچار سنگه سی مغزی و شناسایی علائم سنگه مغزی در منزل را بیان نماید.
- اصول کلی نحوه برخورد و شناسایی علائم و علل سرگیجه را در مابین بیمار بیان نماید.
- توانایی بررسی و شناخت از بیمار مبتلا به اختلالات گوارشی را به دست آورد.
- شرح حال گیری بیمار با علایم گوارشی و معاینات شکم و تشخیص افتراقی بیمار با علایم گوارشی (شامل سندرم حاد کرونری) را بشناسد و شکم حاد را تشخیص دهد.
- رویه های تشخیصی مورد استفاده جهت بررسی و شناخت اختلالات سیستم گوارش را بیان نماید.
- اهداف و انواع اندوسکوپی و کولونوسکوپی در دستگاه گوارش را شرح دهد.
- مراقبت های اورژانس در حین انتقال بیماران دارای سوندهای بینی معده ای، دهانی معده ای، گاستروستومی، ژانژوستومی و کولونوستومی را توضیح دهد.
- اتیولوژی، ظاهرات بالینی، درسیان و مراقبت و تشخیص افتراقی التهاب حاد معده، التهاب مزمن معده و زخم معده و التهاب با زخم در سایر قسمت های گوارشی، خونریزی یا پارگی احشای گوارشی را با یکدیگر مقایسه کند.

- وضعیت های تشخیصی: کولره سینسیت، پانکراتیت، آنوریسم آئورت شکمی، تورشن یا پارگی کیست تخمدان و EP و ایسکی مزانترو و سایر علق شکم مدار را شناسایی کند و با شرح حال و معاینه آن آشنا باشد.
- انواع مختلف انسداد روده ای، ایتر سانسپشن، ولوولوس و نحوه معاینات و پایدار سازی آنها را توضیح دهد.
- صدمات دستگاه ادراری، تظاهرات بالینی و مراقبت و لازم را بیان کند.
- شرح حال و علائم بالینی رذال کولیک، تورشن تستیس، تورشن اپیدیدیم، عقونیت های دستگاه ادراری، و سایر اورژانس های دستگاه ادراری را بشناسد و اقدام درمانی پیش بیمارستانی آن را بیان نماید.
- شرح حال و معاینات بالینی انواع فتق های شکمی و کشاله ران را بشناسد و اقدام درمانی پیش بیمارستانی آن را بیان نماید.
- شرح حال گیری بیمار با علائم کلیدی نارسایی حاد و مزمن کلیه و عوارض آنها (به ویژه اختلالات خاد الکترولیتی و اسید و باز در تلبیر نیالین) و تشخیص افتراقی بیمار با سایر بیماریها را بشناسد و تشخیص دهد.
- اورژانس های دستگاه تناسلی را بشناسد و بیان نماید.
- مراقبت و درمان پیش بیمارستانی اورژانس های عصبی، گوارشی، کبدی و تناسلی را بداند و بیان نماید.
- پروتکل های درمانی اورژانس های عصبی، گوارشی، کلیه و مجاری ادراری و تناسلی را بداند و بیان نماید.
- روش های تشخیصی درمانی اورژانس های عصبی، گوارشی، کلیه و مجاری ادراری و تناسلی شامل سونوگرافی، سی تی اسکن، گرافی ساده، آنژیو گرافی، تست های آزمایشگاهی، اندوسکوپی و کولونوسکوپی را بشناسد و با کلیات آن آشنا باشد.
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکلیف بالینی

کد درس: ۲۱

نام درس: کارآموزی اورژانس‌های داخلی (۲ قلب و عروق)

پیش‌نیاز: اورژانس‌های داخلی ۲ | کد درس ۱۳

تعداد واحد: ۱ واحد (۵ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس قلب، بخش CCU

شرح کارآموزی:

اورژانس‌های قلب و عروق از شایع‌ترین علل مواجهه بیماران به مراکز بهداشتی درمانی می‌باشند. با توجه به اهمیت انجام مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ و میر و ناتوانی ناشی از این بیماری، لازم است دانشجوی فوریت‌های پزشکی در زمینه این فوریت‌ها و بخصوص ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مهارت‌ها، دانش لازم را که کسب کرده است در عمل به کار بندد و در زمینه‌های ذیل کسب مهارت نماید:

- آشنایی با شرح حال گیری بیمار قلبی - عروقی
- اصول کلی معاینه قلب و عروق
- معاینات بیمار قلبی عروقی شامل معاینات عروق گردن و اندام، سمع صداهای قلبی و ریوی، شناخت انواع ادم، معاینات نبض و فشارخون
- آشنایی با تست‌های مختلف بخش اورژانس قلب و عروق و CCU و تجهیزات آن
- آشنایی با فشار خون بالا و انواع آن داروهای پرمصرف در بخش اورژانس قلب
- تفسیر مقادیر آزمایشگاهی آنزیمهای قلبی اصول مراقبت اورژانس از بیمار تحت درمان با داروهای افزایشنده یا کاهشنده فشارخون و نبض
- آشنایی با ساینترینگ قلبی بیمار
- آشنایی با داروهای تروالی اورژانس
- کار با الکتروشوک
- کار با AED
- کار با پیمس میگر پوستی
- مشخصات الکتروکاردیوگرام طبیعی و غیر طبیعی
- آشنایی با اصول خواندن نوار قلب شامل ریتم، ریتم، ارزیابی امواج و قطعات، محورهای قلبی، هایپرتروفی و شوارد ایسکمیک و انفارکتوس در خواندن نوار قلب
- اصول مراقبت و درمان بیماران قلبی - عروقی تحت درمان با PCI و داروهای ضد انعقاد و ترومبولیتیکها
- آشنایی با شرح حال و معاینات و اصول مراقبت اورژانس از بیماران سندروم حاد کرونری، نارسایی حاد قلبی، شوک کاردیوژنیک، ادم حاد ریه و فشارخون بالا، شوک، ترومبوآمبولی ریوی و ترومبوز عروق عمقی
- آشنایی با شرح حال و معاینات و اصول مراقبت اورژانس از بیماران دچار بلوک قلبی، بلوک‌های شناخته ای، آریتمی‌های بطنی و فوق بطنی
- مکانیسم اثر، اندیکاسیونهای مهم، تداخلات و عوارض داروهای شایع سیستم قلب و عروق
- آشنایی با طرح ۲۴۷
- گزارش نویسی و سنسند سازی مربوط به بیماران و خصوصیات آن را انجام دهد

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

شیوه ارزیابی دانشجو

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکلیف بالینی

نام درس: کارآموزی اورژانس های داخلی ۴ (نقد و مباحث، مسوئیت ها، اورژانس های تنفسی و قلبی) - مدرس: ۴
پیش نیاز: اورژانس های داخلی ۳ (۲ کلاس درس) ۱۲
تعداد واحد: ۱ واحد (۱۰۶ ساعت)
نوع واحد: کارآموزی

محیط کارآموزی: پایگاه های آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی و بخش های داخلی و بخش مسوئیت های بیمارستان

شرح کارآموزی این کارآموزی به منظور پیشبرد دانش علمی و شناخت دانشجویان در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های تنفسی، دیابت و مسوئیت ها و واکنش های آلرژیک طرح ریزی گردیده است. در این کارآموزی به دانشجویان کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تطبیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارتهای تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های برنامه ریزی شده بیمارستانی، دانشجویان بیرون از و در زمینه های ذیل کسب مهارت نمایند:

- آشنایی با شرح حال گیری و بررسی علائم و نشانه های بالینی اختلالات تنفسی
- پایدار سازی بیمار دچار آپنه تنفسی و تدابیر مراقبتی در انتقال بیمار دچار اختلالات سیستم تنفسی
- آشنایی با رادیوگرافی ریه
- تفسیر کاپنوگرافی، پالس اکسیمتری، کو آکسی متری
- فیزیولوژی های اکسیژن درمانی و چگونگی استفاده از وسایل مختلف اکسیژن درمانی شامل نازال، انواع ماسک، NRB، و تنوری، ECMO، اکسیژن هایپر بار
- آشنایی با اصول مراقبت و انتقال بیمار آمبولی ریه، DVT، بیماریهای انسدادی ریه
- آشنایی با انواع دیابت
- آشنایی با داروهای خوراکی کاهنده قند خون، انواع انسولین و نحوه مصرف
- آشنایی با مراقبت اورژانس در بیمار دچار هایپوگلیسمی
- آشنایی با مراقبت اورژانس در بیمار دچار هایپرگلیسمی
- آشنایی با شرح حال گیری، علائم و مراقبت های اورژانس های غده تیروئید و فوق کلیه (سندرم های کوشینگ و آبرئال)، سندرم های محرومیت از کورتیزون و بیماریهای غده هیپوفیز
- آشنایی با انواع مواد مخدر و روان گردان جدید (گل، قمار، استعمال و ...)
- آشنایی با سیستم های معده
- آشنایی با آنتی دوتها
- مراقبت اورژانس در بیمار دچار مسوئیت
- پروتکل های استفاده از نالوکسان، آنالژیک، دکستروز، بی کریات سدیم، اکسیژن
- آشنایی با تظاهرات بالینی و مراقبت های درمانی حین انتقال سندرم های مهم و شایع مسوئیت به ویژه مسوئیت با اینسولین، TCA، استامینوفن، اتکل، فارچ های سمی، بتابلاک، کلسیم کانال بلاکر، متورک ها و مخدر ها، بنزو دیازپین ها، غده تیروئید، آنتی آریتمی ها، دیگوکسین، گیاهان سمی، گزش حیوانات سمی، مشکلات قلبی، سموم کشاورزی شیمیایی و غیر شیمیایی (آرگانیوسفره ها)، گاز های سمی
- آشنایی با شرح حال، معاینات بالینی، علائم و نشانه های واکنش های آلرژیک (آلرژی، شرایط آنافیلاکسی و شوک آنافیلاکسی) و درمان آنها

- آشنایی با روش های ارزیابی و شیوه های درمانی بیماران تنفسی، اورژانس های نغده، آنژی و سهار سمومیت
- شامل آزمایشات بالینی، گرافی، CT scan، سونوگرافی، کار گذاری NG tube، کاواژ، لاواژ، شجوبیز PEG، شازکول، تخلیه مایع پلور
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مشنوعان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی ترومای (آترومای اندام- خونریزی و شوک) کد درس: ۴۲

پیش نیاز: ترومای (۱) کد درس: ۱۵

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس ها و بخش های مراکز تروما و مراکز درمانی سوختگی

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری یا مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع بر حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ ارزیابی صحنه تصادفات و حوادث، چگونگی تجزیه مصدوم از محل، انواع فوریت های ارتویدنی و جراحی نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد و در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- آشنایی با مراکز تروما و سطح بندی آن
  - انواع مکانیسمهای شایع تروما
  - شرح حال گیری و معاینات جامع بیمار ترومایی
  - ارزیابی اولیه و ثانویه و ارزیابی مجدد بیمار ترومایی
  - مدیریت و درمان پیش بیمارستانی موتهیل تروما
  - تریاژ در حوادث پرتلفات در اورژانس پیش بیمارستانی (START, JUMP START) و بیمارستانی
  - ترومای نافذ و غیرنافذ
  - علائم و نشانه ها و مدیریت و درمان پیش بیمارستانی انواع شکستگی ها
  - انواع خونریزی و شوک و مدیریت درمان آن (شوک هیپوونمیک، شوک کاردیوژنیک، شوک آنهپلاکتیک، شوک نوروژنیک، شوک سپتیک)
  - محاسبه میزان مایعات وریدی موردنیاز بیماران سوختگی در مراحل مختلف
  - تشخیص درجه سوختگی
  - تستشوی زخم سوختگی
  - ارزیابی و تشخیص و مراقبتهای اورژانسی در سوختگی استنشاق
  - اصول برخورد با بیمار دچار سوختگی
  - اصول مایع درمانی در تروماها و سوختگی
  - اصول ثابت سازی و انتقال صحیح بیمار ترومایی
  - آشنایی با نحوه انجام و عوارض بانسمان، آتل گیری، گچ گیری، بستن تورنیکه، جاندازی شکستگی ها و دررفتگی ها، نبال تکثیرشش، گازگذاری چست تیوب، اسکاروتومی، کنترل خونریزی شریانی، انواع بقیه
  - گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد
- شیوه ارزیابی دانشجو:
- حضور کامل و به موقع در بخش ها
  - استفاده از فرم تعیین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
  - انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی ترومای ۲ (ترومای قلب سینه، ترومای شکم و لگن، اورژانس - شناسایی و سدمات انفجاری) - کد درس: ۲۲
پیش نیاز: ترومای ۱ (۲) کد درس: ۱۶
تعداد واحد: ۱ واحد (۵ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس و بخش های بستری مراکز تروما- پایگاه های اورژانس پیش بیمارستانی

شرح کارآموزی: از آنجا که ترومای یکی از سدمات اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترومایی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، ترومای نسج نرم، همگونی برخورد با مصدوم بهار آسیبهای باز و بسته، برخورد و ارزیابی مصدوم بهار آسیب نه قلبه سینه، انواع فوریت های در ترومای دستگاه تناسلی - ابراری و سدمات انفجاری نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا شده و بر زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- آشنایی با انجام ارزیابی اولیه و ثانویه
- معاینه سر تا پا (HEAD TO TOE)
- ارزیابی SAMPLE
- انتقال فوری، اورژانسی، اضطراری
- آشنایی و انجام سونوگرافی eFAST
- آشنایی با چست فیوژ و شیوه گذاشتن آن برای مصدوم
- معاینه و شناسایی انواع پنوموتوراکس و هموتوراکس
- انجام تیبل دکمپرشن
- معاینه شکم و لگن در تروما
- اقدامات مداخله ای در ترومای لگن و شکم
- نحوه برخورد با ترومای نفوذی
- آشنایی با شرح حال و معاینات تروما در بازسازی
- آشنایی با شرح حال و معاینات تروما در حوادث انفجاری
- گزارش نویسی و مستندسازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی ترومای ۳ (ترومای سر و گردن و ستون فقرات) کد درس: ۳۳

پیش نیاز: ترومای ۳ (۳) کد درس ۱۷

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس و بخش های مستری مراکز ترومای بیمارستانی و ICU اوروسرجری (تروما)، پایگاه اورژانس پیش بیمارستانی

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای سر و صورت در حوادث مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل، انواع فوریت های در تروماهای ستون فقرات و سر و گردن و نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد دانشجو در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- علائم و نشانه های ترومای سر، گردن، ستون فقرات

- آشنایی با انجام ارزیابی اولیه و ثانویه

- معاینه سر تا پا (HEAD TO TOE)

- ارزیابی SAMPLER

- (Sign, Symptom, Allergy, Medication, Past medical history, Last meal, Event, Rise factor)

- آشنایی با روش های تعیین سطح هوشیاری

- ارزیابی عملکرد اعصاب مرکزی و محیطی

- شرح حال گیری، علائم و نشانه ها و سندرم های بالینی خورشیدی و نخل حجمه، سباب دورال، این مورال،

پتراکرانیال، SAH، تکان های مغزی و شکنندگی حجمه

- آشنایی با علائم و نشانه ها و مدیریت مصدوم با احتمال افزایش ICP

- آشنایی با نحوه بستن گولاکردنی در پوزیشن های مختلف

- اقدامات مراقبتی در ترومای سر، گردن و ستون فقرات را در اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی را انجام دهد

- جابجایی و انتقال در ترومای سر، گردن و ستون فقرات

- استفاده از وسایل ثابت سازی و حمل مصدوم در صدمات ترومایی سر و گردن و ستون فقرات

- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها

- استفاده از فرم تعیین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)

- انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی اصول مراقبت‌های ویژه - که درس ۲۵

پیش نیاز: اصول مراقبت‌های ویژه (که درس ۲۰) - پروموی (۲) که درس ۱۷ - اورژانس‌های داخلی ۲ که درس ۱۲

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس‌های قلبی و بخش‌های ویژه ICU، CCU و دیالیز

شرح کارآموزی از آنجا که بیمارهای قلبی و ریوی و فشارخون یکی از مباحث اصلی بخش EMS می‌باشد و کشور ما نیز دارای آمار بالایی از این بیماران می‌باشد و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می‌باشند دانشجو ضمن حضور در کلاس‌های تئوری با مباحثی از قبیل انواع فوریت‌های با شرایط بسیار ویژه و نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد.

از دانشجو انتظار می‌رود در پایان بتواند:

- ساختار و امکانات بخش ICU و CCU و بخش دیالیز را بیان نماید.
- اصول پذیرش بیمار در ICU را شرح دهد.
- اهمیت ارتباط مناسب با بیمار و اصول برخورد با همراهان بیمار و مسائل روحی و روانی آنان را توضیح دهد و بکار گیرد.
- اهمیت کار قلبی در مجموعه مراقبت‌های بحرانی را شرح دهد.
- توانایی مراقبت از بیماران در وضعیت بحرانی را کسب نماید.
- توانایی لازم در آماده‌سازی، نگهداری و استفاده از تجهیزات حملات حیاتی در وقت مراقبت‌های ویژه را کسب نماید.
- از بیمار الکتروکاردیوگرافی بعمل آورد.
- اهمیت و روش‌های جلوگیری از زخم سینه و ترومبوز وریدهای عمقی را بیان نماید.
- اقدامات پیشگیری کننده از ایسکارد عارضه در بیماران در حال انقباض را انجام دهد.
- توانایی لازم جهت برقراری راه هوایی پیشرفته و تراکئوسومی، نگهداری و مراقبت‌های بهداشتی از راه هوایی بیماران را کسب نماید.
- پاکسازی راه هوایی را در بیماران بحرانی بکار گیرد.
- تجویز اکسیژن با روش‌های معمول و پر فشار اکسیژن درمانی با استفاده از انواع ماسک، آلویسل و مرطوب‌سازی هوای تنفس را طبق دستور بکار گیرد.
- چگونگی آماده‌سازی و استفاده از دستگاه الکتروشوک را بیان کند.
- عوارض ناشی از ترانسفورمیشن خون را بیان نماید.
- تفسیر آزمایش‌های الکترولیتی و ABG را بیان نماید.
- وضعیت‌های همودینامیکی بحرانی (آنکالوز و اسیدوز اسمبلی و متابولیک) را بیان نماید.
- روش‌های مختلف درجه بندی و خاتمت حال بیماران را شرح دهد.
- ملاحظات ویژه در مراقبت از بیماران با اختلالات دستگاه قلب و عروق، تنفس، ضایعات خاد مغزی و صدمات ناشی از ضربه را شرح دهد.
- در اقدامات پیشگیری و کنترل عفونت‌های شایع بیمارستانی در ICU مشارکت نماید.
- مانیتورینگ بیمار قلبی به ویژه دیس ریتمی‌های شایع را بداند و انجام دهد.
- در اقدامات پیشگیری و کنترل عفونت‌های شایع بیمارستانی در ICU مشارکت نماید.
- تنظیم دستگاه ونتیلاتور را توجه به شرایط بیمار را بشناسد و انجام دهد.

دوره‌خانه شهرای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- اصول جدا کردن بیمار از ویسلاکتور را شرح دهد
- مراقبت‌های لازم از بیمار دیالیزی را بداند
- روش خونگیری جهت آزمایش کازهای خون شریانی را بداند و انجام دهد
- توانایی مراقبت از بیماران تحت درمان با نهمیه بدهنده مکتیکی را کسب نماید
- عوامل حاصل از تنفس با فشار مثبت را بیان نماید
- سایر موارد آموخته شده در درس مراقبت‌های ویژه را تعیین نماید
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران را انجام دهد

شیوه ارزیابی دانشجوی

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجوی (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۲۶

نام درس: کارآموزی ارتباطات- هماهنگی و پایش عملیات

پیش نیاز: ارتباطات- هماهنگی و پایش عملیات (کد درس: ۲۵)

تعداد واحد: ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

محیط کارآموزی: اداره ارتباطات- هماهنگی و پایش عملیات مرکز اورژانس پیش بیمارستانی
 شرح کارآموزی: دانشجویان فوریت‌های پزشکی ضمن آشنایی با سیستم‌های موجود در آن واحد باید توان انجام فعالیت در واحد ارتباطات را هم داشته باشند. در طی این کارآموزی دانشجویان با چگونگی فرآیند تریاژ تلفنی و دستورالعمل‌های اجرایی آن فرایندهای اعزام و راهبری و آمبولانس پذیرش تحت لا بیمارستانها و دستورالعمل‌های آن و هدایت پزشکی عملیات آشنا شده و موارد را انجام می‌دهند. ارائه راهنمایی‌های پزشکی از طریق تلفن را انجام می‌دهند. دانشجویان با سیستم‌ها و تجهیزات ارتباطی کار کرده و نحوه ارتباط موار با گروه‌های مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان، افراد ناتوان و ... را تمرین می‌نمایند و ضمن نوشتن صحیح گزارش‌ها، فرم‌ها، وژها و تخصصی حوزه ارتباطات و دیسپچینگ را برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران به کار می‌برند. دانشجویان با فرم‌های توماسیون عملیاتی و اپدکشن‌های مرتبط با فوریت‌های پزشکی زیر نظر مربی کار می‌کنند و جزئیات را تمرین می‌نمایند.

- کار با سیستم‌های مداراتش و تجهیزات ارتباطی
- آشنایی و به کارگیری با قوانین و مسئولیتهای کارشناسان تریاژ، اعزام و راهبری آمبولانس- پذیرش و پزشک هدایت عملیات
- دریافت اطلاعات از تماس گیرنده و نحوه ثبت آن در توماسیون
- اعزام، هدایت و راهبری آمبولانس در اداره ارتباطات
- اولویت بندی تماس‌ها با رویکرد دستورالعمل تریاژ تلفنی ۴ سطحی
- استفاده از دستورالعمل‌های کشوری در واحد ارتباطات (ترمیمه، مترجمین و ...)
- فرآیند روی کار در شرایط بحرانی و مدیریت بحران در واحد ارتباطات
- برقراری ارتباطات برون و برون سازمانی
- به کار بستن قوانین ارتباطات در آمبولانس هوایی دریایی و ریلی
- به کار گیری سیستم کدینگ مکالمات کشوری
- به کار گیری تجهیزات خودروهایی ارتباطات سیار
- کار با فرم‌ها و سخت افزارهای نوین در زمینه ارتباطات در فوریت‌های پزشکی
- مدیریت گروه‌های خاص (افراد مبتلا به اوتیسم، ناشنویان- کودکان و ...) بر اساس دستورالعمل‌های سازمان اورژانس کشور

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۲۷

نام درس: کارآموزی معاینات بالینی

پیش نیاز: معاینات بالینی (کد درس ۲۶)

تعداد واحد: ۶ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش اورژانس - بخش های داخلی - بخش کودکان

شرح کارآموزی: در این کارآموزی ابتدا دانشجویان با شیوه‌نامه‌های آموزشی و فیلم‌های آموزشی و نمایش بر روی مدل‌های انسانی نحوه انجام معاینات را فرا گرفته و سپس در بالین بیمار به مشاهده علائم و نشانه‌های اختلالات مختلف در سیستم‌های بدن پرداخته و با در فراری ارتباط صحیح با بیمار و خانواده اش راههای کسب اطلاعات از مددجوی داخلی و ترومایی را تمرین نموده با استفاده از سایر تکنیک‌های بررسی در محیط واقعی آموخته‌های نظری و عملی خود را بکار خواهد گرفت. منظور دستیابی به اهداف و حسن اجرای برنامه در این کارآموزی بر علائم و نشانه‌های فوریتهای هر سیستم بدنطور شناسایی موارد پرخطر تاکید ویژه می‌شود.

در این دوره دانشجویان مهارت کافی و لازم برای شرح حال گیری جامع و متمرکز در بیماران مختلف داخلی، جراحی، تروما، کودکان و... را به دست آورده و همچنین با نمای کلی بالینی بیمار (GA)، ارزیابی وضعیت حاد در بیمار، معاینات جامع و متمرکز در بیماران بحال آشنا گردیده و در بیماران به کار بسته مهمترین معاینات کامل سر و گردن، قفسه سینه، شکم و لگن انجام داد. عروقی، اعصاب، ارزیابی کامل علائم حیاتی ۷ گانه و معاینات متمرکز مربوط به هر فوریت پزشکی را انجام داده و گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران را انجام داده و در آن‌ها تبحر یابد.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجویان (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۲۸

نام درس: کارآموزی بیماریهای زنان و زایمان
پیش نیاز: بیماریهای زنان و زایمان (کد درس ۳۰)
تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش زنان و زایمان

- حضور در لیبر و مشاهده زایمان طبیعی

- حضور در اتاق عمل سزارین و مشاهده تولد نوزاد و مراقبت های پس از آن (برای دانشجویان خانم علاوه بر بخش زنان و زایمان و لیبر حضور در کلینیک زنان و مشاهده و انجام معاینات زنان در اداره پاپ اسمیر و ... نیز مجاز است.

شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجویان با حضور در بخش زنان و اتاق لیبر ضمن آشنایی با اورژانس های زنان و اقدامات حیات بخش پیش بیمارستانی آنها، زایمان طبیعی و مراقبت های ضروری مادر و نوزاد پس از تولد و تعیین آپگار را مشاهده و تجربه می نمایند. دانشجویان با مشاهده فرایند زایمان طبیعی، سزارین و اقدامات جملایا متخصصین زنان و زایمان بر بالین بیمار اقدامات لازم بر زمینه مراقبت از مادر قبل، حین و بعد از زایمان و مراقبت از نوزاد متولد شده را آموخته و برای مشورت زایمان در عملیات اورژانس ۱۱۵ آمادگی کسب می نمایند. مشاهده زایمان طبیعی و مشارکت در آن زیر نظر مربی برای دانشجویان مورد و زین ضروری است. دانشجو موظف است گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۳۹

نام درس: کارآموزی بیماریهای کودکان و نوزادان
پیش نیاز: بیماریهای کودکان و نوزادان (کد درس ۳۹)
تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش کودکان - بخش نوزادان - NICU

شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجوی پس از آشنایی با استانداردهای بخش های اطفال و نوزادان ضمن آشنایی و کسب مهارت در ارزیابی، معاینه و تشخیص بیماریها و فوریتها در اطفال و نوزادان اقدامات درمانی مناسب هر یک از موارد را فراموشی نگردد همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی ریوی نوزادان و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز منابع درمانی در اطفال و نوزادان را بی آموزد. گزارش نویسی و ثبت وقایع را انجام دانه و در تمامی زمینه های فوق مهارت پیدا می کند. گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصدومان را انجام دهد.

نمونه ارزیابی دانشجو:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تعیین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف باکیفی

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۵۰

نام درس: کارآموزی اورژانس های روانی و رفتاری
پیش نیاز: اورژانس های روانی و رفتاری (کد درس ۳۳)
تعداد واحد: ۱ واحد (۱۵ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش های اورژانس و بستری روانپزشکی
شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجویان حضور در بخش روانپزشکی با ارزیابی صحنه در اورژانس های روانپزشکی، مراقبت و درمان پیش بیمارستانی انواع اختلالات روانی شایع، شیوه های مهار دارویی، فیزیکی و آرام بخشی، نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال، گزارش نویسی و ثبت وقایع این بیماران آشنا خواهد شد.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجویان (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

دوره‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۵۱

نام درس: کارآموزی فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی
پیش نیاز: یا همزمان کارآموزی اصول مراقبت های ویژه (کد درس: ۲۵)
تعداد واحد: ۳ واحد (۱۵۳ ساعت)
محیط کارآموزی: پایگاه آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی

شرح کارآموزی:

بکارگیری آموخته های نظری و مهارت های عملی در مراقبت از متدجویان بر موقعیت های مختلف فوری پیش بیمارستانی در این کارآموزی دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت های کسب شده به فعالیت در پایگاههای آموزشی اورژانس پیش بیمارستانی می پردازد. دانشجویان با حضور در پایگاه آموزشی اورژانس ۱۱۵ علاوه بر درک سرعت و دقت در عملیات شروع مأموریت، نحوه اعزام آمبولانس بر اساس قوانین آموخته شده در فرآیند عملیات یا اقدامات درمانی فوری و مناسب براساس ارزیابی انجام شده در صحنه و انتقال بیمار به بیمارستان آشنا می شود. همچنین با رعایت کلیه مقررات سیستم ارتباطی، راهتابی، رانندگی آرامش خود را در شرایط استرس را حفظ نموده و همکاری مناسب و مفید با دیگر اعضای تیم داشته و ضمن ثبت مطلوب اطلاعات گزارش را به پزشک و مسئولین ارائه نموده و در فاصله عفوئی کربن- تمیز کردن و مرتب نمودن آمبولانس- پایگاه و تجهیزات نیز همکاری می نماید. همچنین دانشجویان در پایان این کارآموزی باید:

- روز نخست: ارزیابی اولیه و ثانویه در بیماران مبتلا به تمامی فوریتهای پزشکی را بدانند و زیر نظر مربی انجام دهد.

- روز دوم: xAcBCDE

- روز سوم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی بیمار دچار سندرم ACS

- روز چهارم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی بیمار دچار آریتمی ها

- روز پنجم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی بیمار دچار انواع شوک و آنافیلاکسی

- روز ششم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی شکم حاد

- روز هفتم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی مسمومیت

- روز هشتم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی اورژانس های محیطی

- روز نهم: احیای قلبی ریوی پایه، چوکینگ و مدیریت پایه راه هوایی

- روز دهم: احیای قلبی - ریوی پیشرفته و مدیریت پیشرفته راه هوایی

- روز یازدهم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی مسموم ترومای سر

- روز دوازدهم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی مسموم ترومای قفسه سینه

- روز سیزدهم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی مسموم ترومای شکم، لگن و اندام

- روز چهاردهم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی اورژانس های کولکان و سالمندان

- روز پانزدهم: پایدار سازی و مدیریت پیش بیمارستانی زایمان طبیعی

- روز شانزدهم: آشنایی با مدیریت حوادث، پرتلاعات، تریاژ در صحنه، IZO

- روز هفدهم: آشنایی با فرآیند های بیمار ۲۴۷ و ۲۴۴

- فرآیند تریاژ تلفنی، هدایت و راهبری آمبولانس را بدانند

- در ابتدای هر شیفت فنی و تجهیزات آمبولانس و چابک را زیر نظر مربی چک نماید و نواقص را برطرف سازد.

- در تمامی مأموریت های پایگاه همراهِ مربی آموزشی مشارکت نموده و دانش و مهارت خود را تکمیل نماید.

دیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- گزارش نویسی و مستندسازی را انجام نهد.
- مریضی پس از هر مأموریت در یک جابسه کوتاه (حین بازگشت به پایگاه و یا در پایگاه) در آموخته‌های مأموریت را به دانشجو منتقل کند.

شیوه ارزیابی دانشجو

- حضور کامل و به موقع در بخش‌ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۵۲

نام درس: کارآموزی مدیریت راه هوایی

پیش نیاز با همزمان: اصول مراقبت های ویژه (کد درس: ۲۰)

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اتاق عمل - اتاق CPR - ICU

شرح کارآموزی: استقاده از آموزش های نظری و علمی واحد احیا قلبی-ریوی پایه و پیشرفته در مواجهه با مصدومین جراحی و داخلی نیازمند

بر این کارآموزی دانشجو در اتاق عمل با اینتوباسیون داخل تراشه آشنا می شود و اینتوباسیون با LMA، تعبیه Air way معانی و اینتوباسیون با بوزی در حضور و نظارت مربی انجام شود. (۲۰ درصد در اتاق عمل، ۷۰٪ درصد در اتاق CPR و ۵۰ درصد آموزش های تکمیلی در ICU انجام گردد). دانشجو باید همراه با تیم احیا بیمارستان بر اقدامات احیا انجام شده توسط این گروهها شرکت داشته باشد ضمن آنکه با حضور در ICU های داخلی و جراحی تحت نظر مربی با نحوه کارکرد دستگاههای تهویه مصنوعی آشنا می شود. در این دوره دانشجو با نحوه گریکوئیدوتومی سوزنی آشنا می شود و تحت نظارت مربی این مهارت را انجام می دهد. در بخشهای مربوطه در زمینه های ذیل کسب مهارت خواهد نمود:

- مانورهای دستی در بازکردن راه هوایی
- کار با ابزار پایه در مدیریت راه هوایی
- آشنایی با ابزار پیشرفته در مدیریت راه هوایی
- فراگیری و به کار گیری معیارهای بالینی در تصمیم به اینتوباسیون
- انجام اینتوباسیون
- تهیه با بگ ماسک ونتیلاسیون
- آشنایی با اجزای بگ ماسک ونتیلاسیون
- روشهای معاینه بیمار در شناسائی اینتوباسیون بشوار (معیار بالادستانی، فاصله تیروئیدئیتال، قانون ۳-۲-۲ و ...)
- تشخیص Difficult airway بر مبنای
- ارزیابی بیمار از لحاظ مشکل بودن در ماسک گرفتاری، مشکل بودن در لارنگوسکوپی، مشکل بودن در بکارگیری وسایل سوپراگلوتیک و مشکل بودن در گریکوئیدوتومی)
- ابزار مورد استفاده برای اینتوباسیون تراشه
- چک کردن ابزار (نور لارنگوسکوپ، کاف لوله تراشه، ساکشن و ...)
- RSI
- هایپرنتیلاسیون قبل از اینتوباسیون
- پوزیشن استیپید
- انجام پروسه لارنگوسکوپی و اینتوباسیون
- نحوه بررسی قرار گرفتن صحیح لوله تراشه در جای خود
- نحوه فیکس کردن لوله تراشه
- شناسائی علل شکست در اینتوباسیون
- آشنایی با عوارض لارنگوسکوپی
- آشنایی و به کار گیری لارنژیال ماسک
- آشنایی و به کار گیری کامبین تهویه

دبيرخانه شهردای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی و به کار گیری لارنژیال تیوب
- آشنایی با کریکتیروتومی (سورسی - جراحی)
- کار با دستگاه تهویه مصنوعی (وتیلاتور پورتابل، میکروولت و ...)
- آشنایی و به کار گیری تیروی دهانی
- ایستوباسیون با بوزی
- کار با ویدئو لارنگوسکوپ
- مدیریت بیمار تراکتوستومی
- گزارش نویسی و مستند سازی مربوط به بیماران و مصفوفشان را انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو

- حضور کامل و به موقع در بخش ها
- استفاده از فرم تدوین شده ارزیابی عملکرد دانشجو (log book)
- انجام و ارائه تکالیف بالینی

دوره‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: کارآموزی در تخصصه اورژانس‌های داخلی (۱ و ۲ و ۳) کد درس: ۵۳

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: کارآموزی در تخصصه

محیط کارآموزی:

بخش‌های داخلی و قلب، اعصاب، بیماریهای تنفسی، کلیوی و گوارشی، بخش اورژانس داخلی، اورژانس مسخومیت، بخش اورژانس بیمارستان قلب

هدف کلی درس:

یکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در تشخیص، درمان و مراقبت از بیماران داخلی و اعصاب و روان

روش مطالب: (۷۷ ساعت)

در این دوره دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده و تحت نظر مربی، در بخش‌های داخلی، اورژانس، CCU و مسخومیتها و اورژانس داخلی (گوارش، تنفس، اورولوژی، نورولوژی و قلب) حاضر می‌شوند و کتابهای شناخت و مراقبت از بیماریها را کسب می‌نمایند. در طی این دوره کارآموز باید با حضور در بخش‌های مورد نظر، با نحوه شرح حال گیری، علائم، نحوه تشخیص، تشخیص افتراقی و نحوه ارائه مراقبتهای درمانی به بیماران بستری در این بخش‌ها آشنا و مهارتهای لازم در مدیریت و درمان آنها می‌آموزد.

ارزیابی فرآیند:

تلف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE (Objective Structured Field Examination) ■

DCOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای بیرون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: کارآموزی در عرصه تروما (اورژانس های تروما ۱ و ۲) کد درس: ۵۴

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش های اورژانس و بستری جراحی بیمارستانها و بخش های ENT، بخش اورژانس سوختگی، چشم، جراحی مغز و اعصاب، کلیه ارتوپدی و سایر بخش های مربوط به بیماران ترومایی

هدف کلی درس: به‌کارگیری آموخته های نظری و مهارت های علمی در مواجهه و برخورد با بیماران دارای فوریت های پزشکی و جراحی و تروما.

رئوس مطالب (۷۷ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت خویش به چگونگی مواجهه و برخورد با بیماران اورژانس جراحی مانند: بیماران ترومایی (ترومای سر، گردن و ستون فقرات، ترومای اندام، ترومای سینه شکم و آگن بر کودکان و بالغین)، سوختگی، خونریزی های داخلی، ترومای چشم، ترومای ENT، انجام تبدیل دکلمپشن، کریکتوتیرتومی سوزنی، انجام chest tube و ... پرداخته و کلیه مراحل آن از ارزیابی اولیه بیمار تا پایان مرحله اول اقدامات اورژانس را تحت نظارت مربی مربوطه درگیر می‌شود.

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

«آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.»

«آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری»

نام درس: کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی *

کد درس: ۵۵

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: پایگاه‌های عملیاتی آموزشی اورژانس ۱۱۵

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت فوری از بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری.

رئوس مطالب (۱۵۳ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده به کسب مهارت در انجام مأموریت‌های اورژانس و همچنین به کسب مهارت‌های ارتباط با بیمار و مهارت در انجام مأموریت‌های اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ و ضمن حفظ آرامش خدمات استاندارد مورد نظر را بر اساس پروتکل‌های درمانی پیش‌بیمارستانی ارائه نماید در ساعاتی که دانشجو در پایگاه به مأموریت اعزام نشده و فرصت تحصیل دارد مری آموزش‌های لازم در خصوص فرایند‌های عملیات و پروتکل‌های آفلاین را بیان می‌نماید همچنین چک‌کلی و پزشکی آمبولانس و پایگاه نیز توسط کارورز انجام می‌شود. مسئولیت پذیری در مورد حرفه فوریت‌های پزشکی، بیماران و همکاران و تجهیزات مورد استفاده و تستیک EMS تعهد به خدمت، آشنایی با قوانین و موضوعات قانونی در کنار انجام فرایند‌های عملیاتی و انجام اقدامات حیاتی بخش برای بیماران و مصدومان در هر مأموریت اعزامی توسط کارورز در این واحد نمونه و آموخته می‌شود.

ارزیابی فرایند:
الف- روش ارزیابی:
کلی ■ شفاهی ■

- OSCE(Objective Structured Clinical Examination)
- OSLE(Objective Structured Learning Experience)
- OSFE(Objective Structured Field Examination)
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ارزیابی کارپوشه (part folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- منابع ارزیابی:

- * آزمون‌های ترمون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.
- * آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۲ - کد درس: ۵۶

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: پایگاه های عملیاتی آموزشی اورژانس ۱۱۵ مرکز مدیریت اورژانس پیش بیمارستانی دانشگاهها

هدف کلی درس: نگارگری آموخته های نظری و مهارتهای عملی در مراقبت و درمان تمامی فوریت های پزشکی و اعزام و راهبری بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری شرایط عادی و بحرانی (مصدومین متعدد)، فراگیری فرایند هدایت و راهبری عملیات امور اداری پایگاه، آشنایی و همکاری با مرکز فرماندهی عملیات و نحوه پذیرش و هدایت بیماران بین مراکز درمانی در حوادث پرخطر و تعامل و همکاری با سایر همکاران در پایگاه قبله، حین و بعد از ماموریتها، تمرین کار در شرایط سخت و انجام بازتوانی پس از ماموریت های پر چالش و تمرین مدیریت شرایط پیچیده در مورد بیماران خاص، بیماران روانپزشکی و ... و همچنین همکاری در طرح های آمانه باش کشوری (استقرار) بر اساس دستورالعمل های ابلاغی سازمان اورژانس کشور - تعامل با همکاران اورژانس بیمارستانی در فرایند تحویل بیمار به بیمارستان و ...

رتوبین مطالب (۱۵۳ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان با استفاده از دانش و مهارتهای کسب شده به کسب مهارت در انجام ماموریتهای اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ در زمینه چرخه مدیریت بحران و مفاهیم آن- چگونگی مقابله با بحرانهای مختلف در حوزه سلامت موارد مربوطه را زیر نظر مربی عملاً بیاموزد. در این واحد دانشجویان ضمن تمرین و تکرار پروتکل های درمانی اورژانس پیش بیمارستانی با به کار گیری آنها در فرایند مدیریت و درمان بیماران و مصدومان نسبت به انجام تمامی مهارتهای بالینی آموخته شده تبحر می یابند.

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (part folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تفکرات

گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد

آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن کد درس: 07

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: واحد تعمیرات و نگهداری آمبولانس اورژانس پیش بیمارستانی (سوله های تعمیرات آمبولانس ها)

هدف کلی درس: آشنایی بیشتر با تعمیرات و نگهداری آمبولانس

روش مطالب: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با حضور در واحد تعمیر و نگهداری آمبولانس و شناخت قطعات و تجهیزات فنی و تعمیرات اولیه در مدل آشنا شود و همچنین آموزش رانندگی ایمن در این قسمت ضروری است. دانشجو سیستم ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی سیم و سیستم های تقویت کننده و سیستم ارائه خدمات فوریت پزشکی، ساختار آمبولانس و تجهیزات پزشکی موجود و نگهداری صحیح آن، مقررات و راهنمایی و مستند سازی با فرایند عملیات آشنا شده تا بر هنگام عمل از آن بهره ببرد.

شیوه ارزیابی دانشجو: دانشجو

حضور در واحد تعمیر و نگهداری آمبولانس و کسب مهارت های عملی در حوزه قطعه شناسی و تعمیر و نگهداری انواع آمبولانس ها

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو و مستند سازی فرایند عملیات

ارزیابی فرآیند

الف- روش ارزیابی:

کلی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارتها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات.

گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان

کد درس: ۵۸

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کارآموزی: اورژانس های اطفال و بخش های مراقبت ویژه کودکان و نوزادان

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های تئوری و عملی در مراقبت از کودکان و نوزادان دچار فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

روش مطالب: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو اقدام به آشنایی و کسب مهارتهای در ارزیابی، زونکرد بالینی و فوریتها در اطفال و نوزادان پرداخته اقدامات مراقبتی مناسب هر یک از موارد را فرا می گیرد همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی-ریوی و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز مایع درمانی در اطفال و نوزادان در بیمارستان را آموخته و در تمامی زمینه های فوق و آشنایی و عمل بر اساس پروتکل های درمانی اورژانس های پیش بیمارستانی اطفال و نوزادان اقدام به تقویت مهارت های خود می کند.

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارها (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشریحات و شکرکات گروهی های انجام کار و نظیر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

نام درس: کارآموزی در عرصه مراقبت های ویژه

کد درس: ۵۹

شمار واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش مراقبت های ویژه (ICU, CCU) و دیالیز

هدف کلی درس: این درس شامل مراقبت های ویژه خاص از بیماران بدحال در شرایط اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی می باشد. بنین منظور به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبل، مهارت های تفکر خلاق نظریه ها، مفاهیم مراقبت های ویژه شامل تنظیم ونتیلاتور، مفاهیم تهیه، ایتوباسیون، مونیتورینگ جهت بیماران بدحال و در شرایط بحرانی به کار گیرد.

رفوس مطالب: (۱۰۲ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو ضمن کسب مهارت های لازم در ارزیابی و مراقبت های پیش بیمارستانی بیماران بدحال، چگونگی مدیریت بیماران با شرایط ویژه را آموزش می بیند و با نحوه مراقبت این بیماران و چگونگی استفاده از تجهیزات مانند ونتیلاتور آشنا می شود.

ارزیابی فرایند

الف- روش ارزیابی:

کلی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمون های انجام شده، مقالات، تشویق ها و تذکرات، گزارش های انجام کار و نظایر آن است.

ب- نفعات ارزیابی:

* آزمون های درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

* آزمون های کشوری طبق مقررات کشوری

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی

کد درس: ۴۰

تعداد واحد: واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش اورژانس و بستری بیمارستانهای روانپزشکی

هدف کلی درس: رویکرد صحیح و مدیریت اولیه اورژانس‌های روانپزشکی

رتبوس مطالب: (۵۱ ساعت)

با چگونگی رویکرد و آرامبخشی (مهارت‌های فیزیکی و دارویی بیمار) بیماران روانپزشکی و شناخت تظاهرات تحریک پذیری، بیقراری و توهم بیماران روانپزشکی و نیز انواع اورژانس های روانپزشکی و اقدامات درمانی پیش بیمارستانی آنها را آشنا شده و پروتکل پیش بیمارستانی مربوط به اورژانس های روانپزشکی را اجرا نماید.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■

OSPE (Objective Structured Field Examination) ■

DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل ارزیابی کارنامه (Log book) نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تشکرات.

کوامی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های تئوری و عملی در واحد های ستادی، مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاههای علوم پزشکی

و نوس مطالب: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان با کلیه شرح وظایف و فعالیت های واحد های ستادی زیر مجموعه مراکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاههای علوم پزشکی از قبیل ارتباطات دیجیتال، EOC، MCMC و واحد های پشتیبانی، آمار و مدیریت و ... آشنا می گردند.

دانشجویان با سیستم ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی سیم و سیستم های تقویت کننده پایگاه اصلی، روش های مناسب شروع و خاتمه ارتباط، مراحل اعزام، اهمیت نقش پزشک و ارتباط لازم و مفید با پزشک در ساموریت ها، ارتباط موثر با بیماران سالخورده، کودکان، افراد ناشنوا، نابینا، اوتیسم، نحوه صحیح گزارش نویسی فرم ها و ارائه های ضروری جهت ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران بیشتر آشنا می شود.

در طی این دوره دانشجویان با شرح وظایف پرسنل تریاژ تلفنی، فرایند تریاژ تلفنی ۳ سطحی و دستورالعمل های اجرایی آن آشنا می شوند و با نحوه ارائه مشاوره های پزشکی توسط پرسنل تریاژ بر اساس پروتکل ها و نقش پزشک مشاور ۱۱۵ نیز آشنا می گردند. در این درس دانشجویان با کارکرد، حفظ و نگه داری سیستم ها و تجهیزات ارتباطی و نحوه صحیح گزارش نویسی، فرم ها و کپی نگذاری تخصصی ۱۱۵ برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران، پروتکل های اعزام اورژانس هوایی، فرایند های اجرایی اداره ارتباطات اورژانس در شرایط بحرانی (بحران ها و بلافاصله، حوادثی با قربانیان متعدد) آشنا می شوند و ضمن آشنایی با اجزای سیستمی هدایت و راهبردی عملیات، نحوه کار با نرم افزار های اتوماتیک عملیاتی و اپلیکیشن های مرتبط با فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی را می آموزند.

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتبی ■ شفاهی ■

- OSCE (Objective Structured Clinical Examination) ■
- OSLE (Objective Structured Learning Experience) ■
- OSFE (Objective Structured Field Examination) ■
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills) ■
- Project Based Assessment ■

ارزیابی کاربردی (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، نشانیها و تذکرات، گواهی های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

• آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

• آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری

کد درس: ۶۲

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش اورژانس بیمارستانهای جترال

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و عملی در واحدهای قبلی در بیماران بخش‌های مختلف اورژانس به منظور کسب مهارت تصمیم‌گیری و انجام مراقبت‌های اورژانس.

رتوبس مطالب: (۱۰۲ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده و تحت نظر مربی، در بخش‌های اورژانس جترال (مدیکال، تروما) حاضر می‌شود. مهارت‌های لازم در زمینه بررسی تصمیم‌گیری و مراقبت از بیماران اورژانس را کسب می‌کند. در طی این دوره کارآموز باید با حضور در بخش‌های اورژانس جترال (مدیکال، تروما) با علائم و نشانه‌های بالینی، نحوه تشخیص، تشخیص افتراقی، و نحوه ارائه مراقبت‌های درمانی بیماران بخش‌های اورژانس بر اساس اولویت آشنا گردد.

ارزیابی فرآیند:

الف- روش ارزیابی:

کتابی ■ شفاهی ■

OSCE(Objective Structured Clinical Examination) ■

OSLE(Objective Structured Learning Experience) ■

OSFE(Objective Structured Field Examination) ■

DOPS(Direct Observation of Procedural Skills) ■

Project Based Assessment ■

ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنامه (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، نقلات، تشویق‌ها و تذکرات، کواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.

ب- دفعات ارزیابی:

آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارند.

آزمونهای کشوری طبق مقررات کشوری.

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی
رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

استانداردهای برنامه آموزشی

موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

- * ضروری است دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.
- * ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه های اختصاصی، عرصه های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.
- * ضروری است، بیمارستان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استامان، اتاق دانشجویمان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.
- * ضروری است که عرصه های آموزشی خارج بیمارستان دوره های چرخشی، مورد تأیید قطعی گروه ارزیابان باشند.
- * ضروری است جمعیت ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه های آزمایشگاهی، نمونه های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و شروع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.
- * ضروری است، تجهیزات سرمایه ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن ها نیز، مورد تأیید گروه ارزیابان باشد.
- * ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تأیید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، بیمارستان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، بیمارستان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.
- * ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.
- * ضروری است، آیین نامه ها، دستورالعمل ها، کادربلایین ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است که منابع بررسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، بر قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.
- * ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته و نظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشند.
- * ضروری است، محتوای برنامه کلاس های نظری، حداقل در 80٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس های بیرون گروهی، سمینار ها، کارهای علمی، کارهای پژوهشی و آموزش ربه های پایین تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شوند.
- * ضروری است، فرایند مهارت آسوزی در دوره، مورد رعایت نسبی فراگیران و تأیید ارزیابان قرار گیرد.

- * ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم‌های اجرایی مناسب و مورد تولید ارزیابان در چهارشمار وجود داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کارپوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، نشوونما، تذکرات و مستندات ضروری دیگر بر آن نگهداری شود.
- * ضروری است، فراگیران کارنامه‌های (Log book) قابل قیاس، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های منطبقه ای اختصاصی لازم را بر اساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنامه خود ثبت نموده و به امضای استادان نظر رسانده باشند.
- * ضروری است، کارنامه به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه‌های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب سئال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرضه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به ریزش گروه ارزیاب رسانده شود.
- * ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین رشته‌ای از قبل پیش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.
- * ضروری است، در آموزش‌های حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- * ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واحد ملاتک‌های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی
رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

- نتایج به دست آمده از ارزشیابی برنامه براساس الگوی ۳ سطحی کرک پاتریک

سطح ۱: واکنش (Reaction)

سطح اول واکنش یا احساسات هر کارآموز را در مورد جلسه ای که در آن شرکت کرده، ارزیابی و اندازه گیری می کند و به طور خاص نشان دهنده واکنش شرکت کنندگان به نحوه آموزشی است که آیا آنها این تجربه را رضایت بخش، مطلوب، مفید و مرتبط با شغل خود می دانند یا خیر.

رایج ترین راه برای انجام ارزیابی سطح ۱، اجرای یک نظرسنجی کوتاه در پایان یک تجربه آموزشی است که می تواند از طریق پرسشنامه یا یک مصاحبه کوتاه و یا نظرسنجی آنلاین انجام شود.

سطح ۲: یادگیری (Learning)

میزان یادگیری هر شرکت کننده را بر اساس این که آیا فراگیران دانش، مهارت ها، نگرش، اعتماد به نفس و تعهد به آموزش مورد نظر کسب کرده اند، می سنجند. به طور کلی مرحله یادگیری درصدها اطلاعات جذب شده توسط کارآموزان را ارزیابی می کند. پنج سطح مختلف شایستگی برای ارزیابی یادگیری که می توان آن را به دو روش رسمی و غیررسمی ارزیابی کرد:

۱. دانش یعنی یادگیرنده اطلاعات را می داند.
۲. مهارت یعنی آنها می توانند آنچه را که در حال حاضر آموخته اند را انجام دهند.
۳. نگرش یعنی آنها متقاعد شده اند که انجام آن، کار ارزشمندی است.
۴. اعتماد به نفس یعنی آنها به این باور رسیده اند که می توانند این کار را انجام دهند.
۵. تعهد یعنی قصد انجام آن را دارند.

سطح ۳: رفتار (Behavior)

این مرحله برای سنجش تأثیر واقعی آموزش بسیار مهم است و تغییرات رفتاری پس از یادگیری را اندازه گیری می کند و کمک می کند تا مشخص شود که آیا یادگیری جدید باعث ایجاد تغییر رفتاری در فراگیر شده است یا خیر. نتایج این ارزیابی هم نشان دهنده این است که آیا یادگیرنده آموزش را به درستی درک کرده است و از آنچه در آموزش یاد گرفته اند را در حین کار استفاده می کنند هم اینکه آیا آموزش را در آن محل کار خاص می توان اجرا و پیاده کرد.

سطح ۴: نتایج (Results)

داده های سطح ۴ یا ارزش ترین داده های تحت پوشش مدل کرک پاتریک هستند و در مرحله نتایج تمام داده های جمع آوری شده در طول سه مرحله اول مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد تا نشان دهد برنامه آموزشی به موفقیت ساختار بهداشت و درمان کشور به عنوان یک کل کمک کننده بوده است یا نه.

هدف سطح نتایج، شناسایی نتایج ملموس از برنامه های آموزشی است و درک اینکه برنامه تا چه حد در ایجاد نتایج ملموس در آموزش موفق بوده است که معمولاً به عنوان محور و هدف نهایی در نظر گرفته می شود. در این مرحله، معیارهای ضروری و شاخص های کلیدی عملکرد مانند بهبود کارایی، بهره وری بهتر، افزایش حفظ کارکنان، بالا رفتن روحیه و انگیزه کارکنان، کاهش هزینه ها، افزایش فروش و رضایت مشتری، بازگشت سرمایه، حوادث کمتر در محل کار و ... تجزیه و تحلیل می شود.

- آزمون های صلاحیت مبتنی
- نتایج نظر سنجی سالیانه الکترونیکی از اساتید و دانشجویان

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه
این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:
پس از دو دوره فارغ التحصیل دانش
تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مستلزم کند.
تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه.

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص	معیار
میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه:	۷۰ درصد
میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه:	۷۰ درصد
میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه بر اساس الگوی ارزشیابی ۳ سطحی گرگ، پاتریک:	۸۰ درصد
میزان برآورده‌هایها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته:	۸۰ درصد طبق نظر ارزیابان
کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته:	۷۰ درصد طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل بازنگری شده
- اجرای ارزشیابی برنامه بر اساس الگوی گرگ، پاتریک ۳ سطحی
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گذرشناسی دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری کمیته ارزشیابی و برنامه ریزی رشته و سازمان اورژانس کشور و اعضای هیات علمی مربوطه.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به شرح زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرضه‌های پیشنهادی و نظرات صاحب نظران
- تحلیل نتایج الگوی گرگ، پاتریک برای ارزشیابی برنامه و استخراج نتایج برای سرشیر تغییرات مورد نیاز برنامه در حوزه دانش نظری، مهارتی و سطح مختلف یادگیری
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیشنهادهای برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نتایج نیازسنجی‌ها در سطح دانشگاهها و ارزیابی فارغ التحصیلان رشته در بدو ورود به سیستم اورژانس پیش بیمارستانی نشان می‌دهد که آموزش‌های آکادمیک رشته در موارد فوق‌نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

- توسعه آموزشی های روزآمد و پیشین بین و آتبعیت
- توسعه آموزش های نظری، مهارتی و ارتقای توانمندیهای بالینی و عملیاتی
- توسعه آشنایی با تجهیزات پوش بیمارستانی به شکل کاربردی
- توسعه مهارتهای فردی و ارتباطی
- توسعه مهارتهای اجتماعی و گروهی و ایجاد دیدگاه مثبت در منابع کار تیمی
- توسعه همکاری با سازمان های اندامی
- توسعه خلاقیت و نوآوری و مهارتهای حل مسئله در شرایط بحرانی
- مستمری به منابع علمی روز بشا در خصوص تمامی فوریت های پزشکی، اقدامات پیش بیمارستانی در بلایا و حوادث، تروماها و حوادث CBRNE
- ارتقای سطح علمی و توان عملیاتی دانشجویان با آزمون صلاحیت بالینی
- آشنایی کامل با فرآیند عملیات
- آشنایی با ساختار عملیات در اورژانس پیش بیمارستانی و آشنایی با لستیک، و نحوه بهره برداری از آن (درایط مکانی و شرایط بحرانی)
- آگاهی از موارد حقوقی و قانونی در مدیریت بیماران در EMS
- توسعه اخلاق نظامی و توجه به توانمند انسانی بین همکاران، بیماران و کسب تجربه کار در شرایط سخت

ضمائم

مشتور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.
- ارائه خدمات سلامت باید:

  - ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
  - ۲-۱) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه یا مهربانی باشد؛
  - ۳-۱) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
  - ۴-۱) بر اساس دانش روز باشد؛
  - ۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
  - ۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیمار آن باشد؛
  - ۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارگان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
  - ۸-۱) به همراه تأمین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
  - ۹-۱) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
  - ۱۰-۱) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
  - ۱۱-۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
  - ۱۲-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
  - ۱۳-۱) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
  - ۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می‌باشد هدف حفظ آسایش وی می‌باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که مرخص خواهد همراه گردد.

- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

  - ۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
  - ۲-۱) مقدار مشتور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
  - ۲-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش‌بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
  - ۳-۱) نام، مسئولیت و رتبه حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
  - ۴-۱) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن؛ تشخیص بیماری، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه اطلاعات ناآشنا برای در روند تصمیم‌گیری بیمار؛
  - ۵-۱) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اعضای گروه پزشکی در طول درمان؛

- ۲-۱-۲) کلیه اقداماتی که منبعت پژوهشی دارند.
- ۲-۱-۳) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمراز درمان (۲-۲-۲)
- ۲-۲) نحوه ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:
- ۲-۱-۲) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که -تأخیر در شروع درمان به واسطه ارائه اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اتمام ضروری در اولین زمان مناسب باید انجام شود)
- بیمار علیرغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شنوده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد
- ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید
- ۲- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شنوده شود.
- ۱-۳) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شنوده شود.
- ۱-۱-۲) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده خدمات سلامت در چارچوب ضوابط:
- ۲-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور
- ۲-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در نتایج نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت
- ۲-۱-۲) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد فوقانی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد
- ۱-۱-۲) اعلام نظر قطعی بیمار در مورد اقدامات درمانی آنی در زمانی که بیمار واحد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی یا رعایت موازین قانونی مدنظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.
- ۲-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:
- ۲-۱-۲) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد.
- ۲-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
- ۲- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
- ۱-۲) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد.
- ۲-۲) در کلیه مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد.
- ۲-۲) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد معان از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند می‌توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند.
- ۲-۲) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتقد خود را همراه داشته باشد، همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر برخلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.

۱-۵) هر بیمار حق دارد در صورت انحصار نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذیصلاح شکایت نماید.

۲-۵) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند.

۳-۵) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، احوال کلیه حقوق بیمار - منکور در این منشور - بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بخواهد.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کاملی برای تصمیم‌گیری است، اما می‌تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی بالینی

توجه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان، بصراران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است:

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

روپوش سفید بلند در حد زانو و نچرخ چسبان یا آستین بلند

روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.

تعلیمی نگه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.

استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس بار حاوی (حرف اول نام خانوادگی، عنوان نام دانشکده و نام رشته) بر روی

پوشش در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.

دانشجویان خاتم باید تمامی سر، گردن، نواهی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.

شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.

پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.

پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.

کفش باید راحت و مناسب بوده هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.

روپوش لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده یا متعارف باشد.

استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.

استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، اسکناس گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازواج) در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.

استفاده از کمپایر و سنندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل و اتاق زایمان ممنوع می باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان

در محیط های آزمایشگاهی بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

۱- وابستگی به حرفه پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند لذا: بدون تمیز و تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.

۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برجسته های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.

۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.

۳- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا تگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.

۵- استفاده از ادویات و عطرها یا بوی تند و حساسیت زاینده محیط‌های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط‌های آموزش پزشکی

۱- رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استدانان، دانشجویان و کارکنان الزامی است.

۲- صحبت کردن در محیط‌های آموزشی باید به آرامی و با آداب همراه باشد و هرگونه ایجاد سرو و جشای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست ممنوع است.

۳- استعمال سیگار در کلیه زمان‌های حضور فرد در محیط‌های آموزشی، ممنوع می‌باشد.

۴- جویند آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، رانده بیماران و در حضور استاذ، کارکنان و بیماران ممنوع می‌باشد.

۵- در زمان حضور در کلاسها، آزمایشگاهها و رانده بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمانها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.

۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافه، شاپ و رستوران ممنوع می‌باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان‌های آموزش و سایر محیط‌های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می‌باشد.

۲- افرادی که اخلاق حرفه‌ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می‌شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می‌شوند.

بستورالعمل لباس فرم مصوب سازمان اورژانس کشور

لباس فرم مستخدمین دولت: مطابق بستورالعمل شماره ۱۵ ماده ۳۲ کتاب قوانین و مقررات اداری استخدامی در راستای اجرای مفاد ماده ۵۳ قانون استخدامی کشوری، لباس فرم کارشناس‌های اورژانس به شرح ذیل است:

کارکنان عملیاتی مشمول پوشیدن لباس فرم: کارکنان عملیاتی اورژانس پمپس بیمارستانی شاغل در مراکز فوریت‌های پزشکی شامل متخصص پزشکی، کارشناس کارخان و کارشناس عملیاتی و پرسناران و سایر کارکنان اداره ارتباطات (بجز کارکنان خدماتی).

مراکز اورژانس پیش بیمارستانی دانشگاه موظف به تامین و تحویل سالانه لباس فرم کارکنان عملیاتی و ستادی- عملیاتی مطابق دستورالعمل ابلاغی مورخ ۱۱۵/۵۵۶ مورخ ۱۳۰۰/۰۳/۰۱ می باشند.

لباس فرم کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی برای آقایان مطابق جدول فوق بوده و شلوار بصورت پارچه ای و رنگ مشکی، پیراهن پانگن دار سفید(بهمراه اتیکت، آرم بازویی، آرم سینه و مدال آویز) و کفش چرم با رنگ مشکی بوده و برای خانم ها شامل مانتوی سورمه ای فرم(بهمراه اتیکت، آرم بازویی، آرم میچ)، کفش مشکی و مقنعه سورمه ای بوده و هرگونه تغییر در رنگ، الگو، عدال و اتیکت معرفی شده خلاف مقررات سازمان می باشد.

کیفیت و جنس لباس مطابق با کیفیت قابل قبول و مورد تایید سازمان اورژانس کشور انتخاب گردد.

کارکنان عملیاتی فوریت های پزشکی در ابتدای شروع و همچنین طول مدت شیفت کاری با لباس فرم کاملاً تمیز و مرتب با نصب صحیح اتیکت و مدال آویز طبق دستورالعمل های ابلاغی سازمان اورژانس در محل کار خود حضور یابند.

لباس فرم کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی بوده با مرنوع رابطه استخدامی اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، طرحی، شرکتی متحدالشکل بوده و نباید تغییر یابد.

کارکنان عملیاتی فوریت های پزشکی (با پیش بینی لباس جایگزین) در صورت آلودگی ظاهری لباس در حین مأموریت نسبت به تعویض آن بلافاصله پس از اتمام مأموریت اقدام نمایند.

به منظور اجرای صحیح دستورالعمل های کنترل عفونت و پیشگیری از انتشار عفونت به منازل کارکنان، شست و شوی لباس های فرم با استفاده از ماشین لباس شویی و اتوی داخل پایگاه صورت پذیرد.

تمامی کارکنان عملیاتی و ستادی- عملیاتی می بایست در جلسات درون و برون سازمانی (جلسات، همایش ها، مراسم ها و جشن ها) نسبت به پوشیدن لباس فرم منصوب اقدام نمایند.

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

به منظور حفظ شأن لباس مقدس اورژانس پیش بیمارستانی تمامی کارکنان و مسئولین عملیاتی از پوشیدن لباس فرم به صورت ناقص خودداری نموده و مسئولین پایگاه‌ها و اداره ارتباطات ضمن رعایت اصل مذکور، نظارت بر حسن انجام کار کارکنان عملیاتی تحت امر خود را بر عهده دارند.

ردیف	عنوان لباس	ویژگی	تصویر
۱	بیراهن	سفید پاکون دار آستین بلند	
۲	بیراهن	سفید پاکون دار آستین سه ربع	
۳	شلوار	مشکی ساده پارچه ای	
۴	کمربند	مشکی چرم	
۵	کفش	مشکی چرم	
۶	جوراب	مشکی نخی	

	<p>مصوب سازمان اورژانس کشور</p>	<p>کاپشن</p>	<p>۷</p>
	<p>بافت مشکی</p>	<p>جلیقه</p>	<p>۸</p>
	<p>جیب سمت راست پیراهن</p>	<p>مدال آویز</p>	<p>۹</p>
	<p>جیب سمت چپ</p>	<p>آرم ستاره حیات</p>	<p>۱۰</p>
	<p>در هر دو طرف یقه</p>	<p>گیره یقه</p>	<p>۱۱</p>
	<p>دست چپ به طور مثال دانشگاه قزوین نوشته شده است</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۲</p>
	<p>دست راست</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۳</p>

	<p>دست راست</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۴</p>
	<p>دست راست</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۵</p>
	<p>دست راست</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۶</p>
	<p>دست راست</p>	<p>آرم روی بازو</p>	<p>۱۷</p>
<p>7cm</p> <p>نام نام خانوادگی رشته Paramedic اورژانس دانشگاه ...</p> <p>2cm</p>	<p>بالای جیب سمت راست</p>	<p>آبکیک عملیات</p>	<p>۱۸</p>
<p>7cm</p> <p>نام نام خانوادگی محل نوشتن سمت پروهای ستادی: اورژانس دانشگاه ...</p> <p>2cm</p>	<p>بالای جیب سمت راست</p>	<p>آبکیک ستاد</p>	<p>۱۹</p>
	<p>بالای جیب سمت چپ پیراهن</p>	<p>مدال اورژانس هوایی</p>	<p>۲۰</p>
	<p>بالای جیب سمت چپ پیراهن</p>	<p>مدال اورژانس دریایی</p>	<p>۲۱</p>

	<p>مانتو سورمه ای ساده بلند، حداقل تا زیر زانو دارای سه توار به رنگ طالیی بصورت موازی در سر آستین ها ، آرم روی بازو بست راست، مقنعه سورمه ای، شلوار ساده پارچه ای سورمه ای و کفش ساده مشکی</p>	<p>لباس فرم بانوان</p>	<p>۲۲</p>
	<p>آرم روی بازو بانوان</p>		<p>۲۳</p>